Nașterea lui Florin, adormirea Artichii

V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ȘI INFORMAȚIE

Mai-Aug.1960 X, 3 R O M A
Nr 80 Via C.Morin, 6

DEGRADAREA "NIVELULUI"

Era fatal ca dirigenții comuniști -cari,în opera de buimăcire a lumii,au falsificat înțelesul obișnuit al tuturor cuvintelor-, să cate sa răstoarne și sensul "nivelului înalt",reducându-l la nivelul unei trăncăneli de cârciumă în fața stacanului de vodcă.Pentru gofii Cremlinului,robirea popoarelor se cheamă "liberare"; foametea endemică de-acolo,"belșug"; halul de troglodire și mizerie,"progres"; munca silnică, e "voluntară"; teroarea polițienească,lipsa oricărui drept uman,"democrație"; banda de tâlhari din Moscova,care cu pistolu'n mână ține în sclavie atâta amar de lume,se cheamă.. "bloc oriental"; iar privilegiul evreilor,unicii ce pot pleca cu pașaport din iadul comunist,s.. "antisemitism"! (Indro Montanelli,care numai de rasism nu poate fi bănuit,- povestind în "Corriere della Sera",28 Ian.1957,convorbirea cu un evreu ce părăsea Polonia văitându-se de "persecuție",redă și grăitoarea intervenție a unui muncitor: "Când convoiul -de evrei- porni,un acar,care înțelesese discuția noastră în germană,îmi spuse: Să nu credeți că-i persecutăm.Nu vedeți? Sunt singurii cărora guvernul le dă un pașaport să plece.Fac rele și apoi,cu scuza antisemitismului,ne lasă să ne descurcăm singuri"). "Am creiat statul sovietic în numele libertății individuale",se lăuda,cu cinism,Stalin,la 5 Martie 1936; numai că -mărturisea Litvinov cam tot pe-atunci- "noi comuniștii am avut totdeauna opinii personale în ce privește caracterul democrației și libertății"...

Așadar,exact în momentul când,la Cannes,sinedriul cinematografic nu găsea film mai bun de premiat decât "La dolce vita",- cei "Mari",adunați la Paris să afle soluții salvatoare,dădeau,grație lui Hrușciov,un spectacol de acelaș demn calibru,transformând o conferință trâmbițată ca de "nivel înalt într'o beșteleală ca la ușa cortului.Și,de n'ar fi fost așa,rezultatul tot nul era.Chiar de ajungeau la "înțelegere",- care era valoarea ei,când Rușii nu respectă nicio convenție dacă nu le convine? Disprețul lor pentru tratate l-au arătat de-atâtea ori.Și e de ne'nțeles stăruința Apusenilor pentru un soi de convorbiri ce nu le-aduc decât ridicol,slăbind și încrederea lumii libere în propriile-i forțe.

Pentru ca doi inși să se înțeleagă,e imperios ca ambii să vină "cu cuget curat". Intr'un fel,Rușilor nu li se poate reproșa această "lipsă": ei au afirmat,cu orice prilej,că vor să cucerească lumea,să îngroape pe "capitaliști",să distrugă religia. "Comunismul, mai curând sau mai târziu,va domina lumea",avertizează mereu Hrușciov, invitând pe sceptici "să-și amintească odată pentru totdeauna că nu vom renunța niciodată la lupta noastră pentru triumful comunismului". "Călătoria mea în America -arăta Kozlov,în Iulie- n'a făcut decât să confirme ceeace gândeam înainte de a mă duce: că fiii americanilor de azi vor trăi într'o societate comunistă".Pentru aceasta "războiul decisiv între comunism și capitalism e inevitabil -afirmă fostul președinte roșu al Ucrainei,Manuilski.Azi nu suntem destul de tari pentru a ataca.Politica noastră e aceea de a adormi America prin cea mai spectaculară mișcare pentru pace care s'a văzut vreodată.Vom face concesii fără precedent.Țările capitaliste,tâmpite și în decadență,vor fi fericite să colaboreze la propria distrugere".Una din formele acestei "colaborări" e goana dupa peodusele ieftine ale muncii robilor: "Când lumea capitalista va începe să facă comerț cu noi -scria Lenin- își va finanța propria-i distrugere".

Că religia e "opiul popoarelor",o spusese Marx. "Milioane de crime,de acte de violență și epidemii sunt mult preferabile subtilei cangrene spirituale determinată de credința în Dumnezeu",întărea și Lenin(1913)."Dumnezeu n'are nimic de făcut în Univers,nicio rațiune de a exista"(radio Moscova,11 Iunie 1948).

Că pentru atingerea acestor scopuri toate mijloacele's permise,Rușii au spus-o iarăș lămurit."Gazeta roșie",31 August 1918,afirma ca "interesele revoluției cer nimicirea fizică a burgheziei". "Promisiunile comuniste -spunea Lenin- sunt ca ouălele de omletă: facute pentru a fi sparte".Căci "din punctul de vedere al moralei comuniste,sunt morale numai actele ce contribue la construirea unei noi societăți comuniste",explică radio Moscova(20 August 1950).Ori,pentru construirea zisei "societăți","e necesar să recurgem la orice fel de stratagemă,manevre,metode ilegale,evadări și subterfugii"(Lenin,în "Boala infantilă a comunismului").Vorba lui Hitler("Mein Kampf"): "Succesul e singurul judecător pământesc a ceeace-i drept sau nedrept"...

Potriveala moralei la interes nu-i o invenţie a comuniştilor,ci doar o potenţare a tot ce-au găsit rău în Istorie. "E permis iudeului să înşele pe idolatri -adică pe credincioşii lui Isus- prefăcându-se că s'a făcut creştin",stabileşte Talmudul, prin gura rabinului Been Ascher.Falsii creştini nu se lasă nici ei mai prejos.In cartea lui Dimitri Mereskovski despre "Petru cel Mare",găsim acest ciudat ukaz al împăratului: "Orice preot care,la spovedanie,află ceva de vreun complot contra persoanei sau onoarei ţarului,sau de vreo trădare ori revoltă,trebue să transmită fără întârziere cancelariei secrete o minuţioasă relatare a ceea ce i s'a spus.Faptul nu-i contrar regulelor spovedaniei,nici legilor Evangheliei; ba e chiar conform învăţaturii lui Cristos: 'Mustră pe fratele tău şi,dacă nu ascultă,pârăşte-l Bisericii'. Dacă Domnul voeşte să se procedeze astfel cu un păcat comis în dauna unui frate,este clar că un delict contra unui împărat trebue să fie divulgat".Şi,de fapt,ţareviciul Alexe fu denunţat împăratului de chiar duhovnicul său(p.103).

Alte apucături bolşevice au reazem tot în atavice caracteristice iudeo-ruseşti. Benedict XIV,în bula 49 din 14 Iunie 1751,descrie jalnica stare din Polonia,aidoma celei de azi în ţările de sub călcâiul iudeo-bolşevic: "Ni se face cunoscut că diverse regiuni,târguri,castele,odinioară pline de creştini,sunt aproape triste şi groaznic de vazut,înţesate acum de un mare număr de iudei,cu totul goale de creştini.. Iudeii ţin orice comerţ util,pe când creştinii sunt reduşi la starea de robi ai gliei de către iudei,cari,ajunşi stăpâni,nu numai că-i silesc,cu neumane porunci,la orice munci cât de istovitoare şi să tragă ca vitele,dar îi şi lovesc până la sânge şi betejire.Şi,ceeace-i şi mai grav,aceiaşi iudei,chemaţi şi introduşi în casele celor mari şi ale nobililor,devin oamenii acestora de încredere şi,cu ajutorul lor,îşi întind puterea asupra maselor creştine,exercitând-o cu multă trufie şi dispreţ".Faptul a fost posibil -continua bula- pentrucă vechile hotarîri sinodale,privitoare la evrei,"ori au fost uitate,ori s'a neglijat aplicarea lor".Biserica a fost în adevăr, mai de mult,foarte vigilentă faţă de evrei,bine cunoscându-le metehnele. "Iudeii, -spunea marele contemporan al "Împăratului Ioniţă",papa Inocenţiu III- sunt în creştinatate ca şoarecele în slănina,ca şarpele în sân.Celor ce le dau ospitalitate, ei obişnuesc să le dea foc şi distrugere"...

Intr'o carte asupra Rusiei,scrisă acum mai bine de un veac,marchizul De Coustine a prins cu multă precizie nişte trăsături specifice: "Ruşii -zice el- sunt extrem de circumspecţi şi secreţi în lucrurile ce-i privesc,şi extraordinar de curioşi în lucrurile ce privesc pe alţii... Guvernul ţarului a considerat totdeauna corpul diplomatic şi pe rezidenţii occidentali ca spioni răuvoitori şi invidioşi.. Dacă ruşii sunt mai buni diplomaţi decât alţii,asta se datoreşte faptului că jurnalele noastre îi pun în gardă asupra a tot ce se face şi se gândeşte în ţările noastre; căci,în loc de a ne ascunde cu prudenţă slăbiciunile,noi le expunem cu pasiune în fiecare dimineaţă,- pe când politica lor,ce lucrează în umbră,ascunde cu grije ceeace se face şi se gândeşte în ţara lor.Noi lucrăm la lumina soarelui.Ruşii avansează cu favoarea umbrei.Neştiinţa în care ne ţin,ne orbeşte.Sinceritatea noastră,îi luminează.Noi avem slăbiciunea de a pălăvri.Ei au forţa secretului".

Că aşa zisul comunism e marfă evreească,se ştie.Sămânţa balaurului din Apocalips a găsit bun teren în aceste caracteristici şi apucături ruseşti,împletindu-le cu propria deplorabilă zestre.Cu aşa precedente,oficiale şi psihologice,n'a fost greu unui pumn de tâlhari să se substitue vechilor stări,punând mâna,în 1917,pe teritoriul cel mai promiţător pentru tenebroasele lor scopuri.Incât,privind şi situaţia din restul lumii,evreul Rathenau,preşedintele Reichului german,putea exclama,după primul rasboi mondial: "Trei sute de evrei domină lumea,şi au mijloacele pentru a lichida orice formă de guvern ce le-ar parea nepotrivită"(The Wrener Press,24 Dec.1921).

Scopurile proclamate: cucerirea lumii şi distrugerea bisericii,prin nu importă ce mijloace,- sunt numai fanfaronadă? Din păcate,harta e foarte elocventă: Rusia,singura din ţările aliate controlată de comunişti,e şi unica ce şi-a mărit teritoriile, anexând Estonia,Letonia,Lituania,răsăritul Poloniei şi Prusiei,nordul Bucovinei,Basarabia,Rutenia subcarpatică,părţi din Finlanda,Tannu Tura,Darien şi Port-Arthur dela chinezi,insulele Kurile şi Sakalin dela Japonia,- plus ocuparea Poloniei,României, Ungariei,Cehoslovaciei,Germaniei orientale,Bulgariei şi Albaniei,plus altoirea din Mongolia,China,Corea,Vietnam,etc.,iar focare de infecţie apar mereu în cele mai negândite puncte de pe glob.In ţările unde comandă ea,Biserica,ca organizaţie,a fost în adevăr distrusă: prin întemniţarea şi uciderea şefilor rezistenţi - şi punerea celorlalţi,cu toată greutatea Instituţiei,în slujba "comunismului".

E lumea liberă conştientă de ceeace se dospeşte între sârmele ghimpate ce cuprind Rusia şi ţarile roabe ori satelite? In bună parte,da.Doară de aceea s'a constituit,între altele,"pactul atlantic". "Cum poate exista o coexistenţă,când comuniştii sunt decişi să lupte până vor stăpâni lumea? se întreabă,într'o cuvântare(Iulie,1959), profesorul Vaitheswaran dela Universitatea din Hyderabad(India).Comunismul n'ar fi el dacă n'ar lupta până la consecinţele extreme.Prin coexistenţă,Hruşciov înţelege

ca Rusia să-şi menţină dreptul de a comanda fără limite în sfera ei; să menţină li-
bertatea de a-şi difuza veninul ideologic,arhitectând,prin partidele comuniste din
toată lumea,crize şi revoluţii interne.Partidul comunist din orice ţară e parte din-
tr'o forţă unitară ce luptă pentru o unică revoluţie mondială.Coexistenţa dă Soviete-
lor dreptul de a se infiltra în democraţii,fără ca ţările democrate să aibă dreptul
de a controla comportarea ruşilor.Rusia îşi difuzează nestânjenită propaganda pe sea-
ma neînţelegerilor rasiale din Little Rock şi a decadenţei din Hollywood; dar Ameri-
ca întâmpină o puternică opoziţie când îşi exprimă solidaritatea pentru naţiunile
robite.China poate distruge Tibetul,dar America nu poate salva Ungaria.Lucrul cel
mai scandalos e nu că Rusia şi China sunt ceeace sunt,ci că noi am devenit ceeace
vor ruşii şi chinezii,docilele lor instrumente pentru distrugerea noastră".(Această
"sincronizare" a obrăsniciei ruseşti cu "slăbiciunea" Occidentului,e nu numai "scan-
daloasă": e.. suspectă! In afacerea Ungariei,când Israelul,pentru a salva Sovietelor
prada,a creiat,cu complicitatea masonilor franco-englezi,diversiunea egipteană,-
Ruşii,pentru salvarea aparenţelor,s'au făcut că iau partea Egiptului,ameninţând cu
trimiterea de "voluntari"; de ce America n'a răspuns şi ea cu voluntari pentru Unga-
ria? mai ales că aceştia,în indignarea de atunci a lumii libere,ar fi fost adevăraţi!
Aşa,singurii ne-unguri ce-au ajutat pe luptătorii unguri -remarca Salvador de Mada-
riaga- au trebuit să fie.. dezertorii ruşi!- Tot atunci,Rusia stabileşte la Budapesta,
contra voinţei întregei populaţii,guvernul-fantomă Kadar; de ce America,care se spri-
jinea pe totalitatea naţiei maghiare,n'a susţinut un guvern ales de populaţie? Şi
cum se face ca Ruşii n'arată nicio teamă de bomba atomică,frica părând în întregime
monopolizată de lumea liberă?...).

Constatări de-aceeaşi limpezime găsim în "Revue Militaire Générale"(24 Iulie 1959): "Diplomaţia sovietică nu-i o diplomaţie în sensul obişnuit al cuvântului.Ea e unul din principalele sectoare ale propagandei sovietice.Toate schimburile ţărilor comuniste cu celelalte,fie diplomatice,culturale,comerciale,tehnice ori sportive,sunt făcute de Cremlin în scop propagandistic.Nu-i vorba,bine'nţeles,de propagandă deschisă,ci de una care ascunde totdeauna o teză filo-sovietică.Toţi membrii misiunilor în streinatate sunt dresaţi să adoarmă pe şefii şi personalităţile finanţei din ţările alese ca ţintă a operei de desintegrare.Ideea destul de răspândită în Apus,că contactele cu ei le pot "amplifica orizonturile şi umaniza vederile" e falsă,pentru că ei nu cedează liber propriilor înclinări,ci's instrumente docile ale aparatului. Ei sunt dirijaţi,supraveghiaţi şi controlaţi prin familiile pe care le-au lăsat în ţară ca ostatici.In timp ce mediul occidental,pe care sunt puşi să-l atace,e deschis artificiilor lor de către ignoranţă,nepregătire,fascinaţie pentru ceeace vine "de departe" şi snobism pentru ce vine "dela stânga".Occidentalii pun un om într'un institut de schimb ca să facă schimburi; sovieticii însă îl pun pentru subversiune".

Scrie cardinalul Cushing,în "Boston Pilot"(Aug.1959): "Hruşciov e închinat unei ideologii atee,care duce la sclavie,de aceea e aşa periculos.Cine crede că-l putem influenţa numai arătându-i cum funcţionează democraţia noastră şi cât de bine stăm, n'are idee de dispreţul plin de patimă şi ură pe care-l au Hruşciov şi tovarăşii pentru modul nostru de-a trăi.Zi şi noapte,cu gândul şi cu fapta,el lucrează cu vicleană hotarîre pentru victoria mondială a comunismului.Orice problemă şi situaţie,Berlinul,Geneva,vizitele amicale şi schimburile culturale,sunt folosite pentru un scop principal: revoluţia mondială.Fiecare creştin se roagă: 'Facă-se voia Ta,precum în cer aşa şi pe pământ'.Dar e zadarnic să ne rugăm aşa,fără a dori serios lucrul pentru care ne rugăm.Dacă vreau ca în adevar "voia Sa" să fie împlinită,atunci trebue s'o apăr,în viaţa mea şi-a altora,în ţara mea şi'n toată lumea,cu tot ceeace sunt şi am,călăuzit de Dumnezeu,în comuniune cu toţi cei ce simt aceeaşi obligaţie.Atunci în adevăr se va obţine miracolul - şi celelalte naţiuni,izbite de aceasta,vor urma o călăuză morală,pură,şi nu progresul material.. Dacă nu alegem acest mod şi nu-l trăim, ca indivizi şi naţiuni,atunci alegem comunismul,cum vrea Hruşciov.Unicul său scop,în a accepta invitări în orice ţară,e de a propaga comunismul.Ţările scandinave au înţeles-o şi poporul a protestat cu atâta vigoare,încât Hruşciov a renunţat la vizită". "A invita pe Hruşciov în ţara noastră -spunea episcopul suedez Bengt Jonzon- e caşi cum ai lăsa pe inamic să traverseze linia frontului.E greşit,aventuros şi idiot".

Desigur,frenezia vizitelor face şi ea parte din arsenalul de pătrundere a comunismului.Cine vede pe Eisenhower fotografiat la braţ cu Hruşciov începe să creadă că şi ultimul e.. "om",iar popoarele robite,şi cele ce rezistă comunismului,nu pot rămâne decât descurajate.Când nişte personalităţi africane,vizitând America,aflară că nouă guvernatori se pregăteau să meargă în Rusia,le scriseră: "Funcţionarii englezi şi americani din ţările noastre au subliniat totdeauna pericolele sistemului de viaţă comunist.Ne spun să nu mergem în Rusia.Ne spun că sistemul occidental de viaţă e cel mai bun şi că trebue sa-l imităm.Am venit în America în căutarea unui răspuns de dat comunismului şi a unui fel de viaţă drept pentru poporul nostru.Cu multă surprindere aflăm că unii guvernatori şi oameni de afaceri merg la Moscova.Am rămas uimiţi.Ne vine în minte bănuiala că am fost rău sfătuiţi.Gândiţi-vă la efectul pe care

această acțiune îl va avea la popoarele din Africa.Efectul crește în Africa și Asia cu atât mai mult,cu cât forțele subversive ne spun că comunismul se identifică cu creștinismul.Ce trebue să gândim când auzim pe unul din cei mari exponenți ai creștinismului vostru spunând c'a văzut crucea lui Crist pe Cremlin? Gândiți-vă la abilitatea drăcească a acestor oameni,cari se folosesc de naivitatea diriginților americani pentru a răspândi comunismul în toată lumea! In Africa se spune că hoțul e mai șiret decât proprietarul: îl supraveghează,așteaptă să adoarmă și apoi îi ie ce vrea".

E lămurit,așa dar,că Hrușciov și ceilalți apostoli ai satanei nu fac un singur pas,dacă nu sunt siguri că și"comunismul" lor face alt pas înainte.In vederea conferinței "la nivel",Hrușciov,această creatură a lui Kaganovici,a făcut câteva călătorii pentru a sonda terenul,a-și da seama de perspectivele de succes în problema Germaniei.Mai spera el,cu.. irezistibila-i "fascinație",să facă vreo ruptură între aliați: "Arta politică constă în a reduce mereu mai mult numărul adversarilor",spunea Molotov la 31 August 1939,după faimosul pact cu Ribbentropp.. Dar,constatând că zadarnic și-a purtat vasilca peste tot,conferința "la nivel" devenea pentru el fără rost."Acomodări",satrapii nu obișnuesc.Mai ales de's "comuniști",urmându-și o idee fixă."Potentații,obișnuiți să nu țină cont de niciun obstacol,nu admit nicio rezistență,oricare ar fi ea -constată Imbert de Saint Amand("Les dernières années de l'impératrice Joséphine").Dacă,în mijlocul adulărilor generale,întâlnesc o singură persoană ce nu se arată dispusă să se înhame la carul lor,ei încearcă o surpriză amestecată cu mânie.Oamenii la putere sunt totdeauna plini de sine.Ei nu accepță nici lecții,nici avertismente,nici sfaturi".- O retragere nemotivată l-ar fi descoperit însă în fața gloatelor,cărora de-atâtea ori le-a fluturat mirajul coexistenței.Tocmai când mai târe își muncea dovleacul să găsească un motiv cât de cât plauzibil,stupiditatea americană -sau obișnuitele complicități- trimitea pe U 2 să fie doborît de Ruși: avionul se desintegrează(dar nu de tot..),iar pilotul,neatins,coboară liniștit la vale, având în buzunar tot necesarul: foaia de sbor,ordine rezervate,pelicole,valută.. Situația era salvată.Vasilca pleacă la Paris cu politrucul personal,buldogul Malinovski,și face mare tărăboi,insultând,amenințând,mirându-se că.. există țări civilizate care au neobrăzarea să se dedea la spionaj(măcar că,chiar în acele zile,Elveția expulza doi "diplomați" sovietici,prinși în flagrant de.. "neobrăzare").

Stupidul incident a consimțit lui Hrușciov să apară în fața alor săi ca apărător al demnității și suveranității ruse ofensate,iar pentru ceilalți i-a furnizat un sgomotos și violent pretext propagandistic,liberându-l și de neplăcerea de a arăta că Rusia oficială,sabotând conferința,nu vrea în realitate pacea.

Montatura incidentului însă,disproporționată fața de concluzia pe care Hrușciov voia s'o tragă pentru sabotarea conferinței,desvăluia clar pretextul.Hrușciov a întins prea mult coarda,provocând fără să vrea consolidarea blocului lumii libere,care, cu concursul idioților utili,începuse să se carieze; ce nu putuseră logica și judecata,a făcut mârlania lui Hrușciov.De Gaulle,până și Mac Millan,s'au purtat bine la Paris,unde experiența distensivă a suferit o catastrofă.

Dar dacă scopurile bolșevismului sunt bine cunoscute în lumea liberă,care-i pricina că aceasta acceptă comedia conferințelor? Vorbim de conducători,căci masele preferă să se pasioneze de partizile de football,de cronici scandaloase sau filme ușcare,nu de marile partizi în care se joacă însăși soarta omenirii.Dedesubtul acestor insistențe trebue că stă aceeași ocultă care a născocit "comunismul",l-a oblojit,l-a împodobit cu cârpă roșie(semnul distinctiv al populației de odinioară din ghetouri), i-a protejat creșterea și l-a umflat la dimensiunile de azi,- ocultă la fel de tare și'n lumea liberă,unde nu se mișcă nimic de seamă fără motorul ei.Proba de forță a dat-o iudaismul când a reușit să-și creeze un cămin într'o țară de alții populată,pe motiv că acolo a fost el stăpân.. acum 2-3000 de ani! Paza Israelului o fac soldați din toate națiunile,ca lucru natural! Și tot firesc a fost,când Israeliților le-a trebuit un Eichmann,să meargă liniștiți să-l aresteze tocmai în Argentina,casicum ar fi fost la ei acasă! In Germania,naziștii au făcut victime de multe neamuri; "despăgubiri" însă -și ce despăgubiri!- au primit numai evreii! Acum,biata Rusie nu-i decât cobaiul marei experiențe de definitivă îndobitocire a "goymilor",pentru ziua de dominiu universal,care,în speranțele lor,se apropie.(La această îndobitocire e menită a contribui și spectaculara lansare a sputnicelor,construite din sudoarea de sânge a robilor,în timp ce pentru "stăpanul" muncitor nu se poate fabrica o bicicletă acătării. Cine-i stăpân în adevăr,s'a văzut mai bine din documentele revoltei dela Budapesta: directorul uzinelor Csepel,fratele evreului ministru Rakoși,primea 30.000 florini pe lună,în timp ce bietul muncitor n'ajungea la 600!).Fiecare nouă achiziție "rusească", e în realitate un pas înainte pentru gloria lui Israel.De-aci necesitatea conferințelor,pentru a ciupi,"pe cale pașnica",tot ce se poate.Căci un răsboi,azi ca azi, nu-i tocmai sigur că l-ar câștiga "Rusia".Aliatul lor principal,în această manie a conferințelor,e nelimitata lăcomie a oamenilor de afaceri,bucuroși să-și întindă cât mai departe gheșefturile.Iar oamenii de stat occidentali,chiar de-ar fi conștienți

de ridicolul și inutilitatea întâlnirilor,le-ar fi greu să le refuze: ca să nu fie acuzați,în fața alegătorilor,de sabotarea "păcii".. De aceea,știind precis pe ce formidabilă forță se sprijină,și-a putut permite Hrușciov știutele mocofănii.Siliți de motivele enumerate,occidentalii "Mari" declară și acum,după cele petrecute,că's gata să participe laalte conferințe: picioarele ce-au luat în spate,n'au fost suficiente. Indignarea generală era în toi,Vasilca batjocorea pe Eisenhower propunându-l director la un azil de copii sovietici(nu le-ar atrica,în adevăr,puțină educație..),- când mareșalul Montgomery invita pe Ciu-En-Lai să viziteze Londra: câte palme trebuesc cuiva,ca să le simtă usturimea?...

Superioritatea iudeo-bolșevicilor față de restul lumii constă în faptul că știu ce vor,știu unde vor s'ajungă.Că ceeace vor e vrerea dracului,puțin importă: ei țin ochii ficși undeva,unde s'au jurat s'ajungă.Cu orice mijloace! (Lipsa de scrupul,e a doua lor forță).In timp ce lumea liberă trăește fără ideal,fără o țintă ce-ar depăși viața mecanică,zi după zi.. Hei,dacă șefii Bisericii nu făceau,în istorie,atâtea enorme greșeli! Nici "comunismul" n'ar exista astăzi: într'o lume modelată pe voia lui Isus,n'avea cum prinde rădăcini.

Dar,peste planurile oamenilor,timpul,orice s'ar spune,lucrează în defavoarea propagandei sovietice,bazată pe nerușinare,truc,minciună - în timp ce Biserica dă semne de "renaștere".Ruga cardinalului polon Wișinski: "Domnul să ne mântuie de această grozavă pace fără libertate,de această pace de robi"(Crăciun,1957),pare a începe să se'mplinească.Adevărul își face drum,"ca untdelemnul deasupra apei".Inversiunile talmudice nu mai prind nici printre mâncătorii de semințe de pe malurile Caspicei.De geaba se străduește presa de consorțiu să facă din vasilcă o biată victimă,posedată de dorul păcii dar hărțuită de staliniști și militari,aceștia sprijiniți de Mao: Hrușciov a fugit din Paris când s'a convins că nu poate rupe frontul Apusenilor,solidari în a nu ceda în afacerea Berlinului.Nu pacea mondială,ci câștigul sovietic îl interesa; pentru aceasta,de nu s'o putea altfel,e dispus să faca nu unul,ci o mie de războaie!

Pentru noi,lucrurile au mers ideal.Și-așa,problema țărilor robite nu figura pe agenda "democraților".Hrușciov,nu se putea comporta mai bine.Tot ce poate contribui să deschidă ochii la cât mai multă lume asupra adevăratei naturi a "comunismului" și comuniștilor,e cât se poate de bine venit.Pe lista motivelor noastre de speranță trebue de-acum sa punem,chiar în cap,îndată după Dumnezeu,pe dictatorul sovietic: cu cât mai multe prostii va face,cu atât mai bine pentru noi.Dar la sănătoasa operă de lămurire,întreprinsă de Hrușciov,cu atât mai mult trebue să dăm și noi,direct interesații,o mână de ajutor: unirea face puterea...

Petre Vălimăreanu

DIN PSALMII 23 ȘI 29 de L.B.

Am strigat spre Tine,Doamne,milostivul lumii Tată
Și-am simțit durerea stinsă și-a mea rană vindecată.
Căci de-o clipă e mânia Domnului de-a pururi sfânt,
Pe când buna Lui voință stă de veacuri pe pământ!

Dacă seara,câte-odată,plângerea gonește somnul,
Dimineața,totdeauna,bucurii revarsă Domnul.

Mila Ta cea mare,Doamne,ochii mei o au în față
Și-adevărul Tău,Stăpâne,ne'ncetat îmi dă povață.
N'am șezut cu mincinoșii și din cei fățarnici,iarăși,
N'am să-mi fac,mărite Doamne,niciodată vreun tovarăși.
Am urît întotdeauna al vicleanilor sobor
Și-am fugit de-aceia care nu Te au în gândul lor.

Insă fața Ta,de-odată,Ți-ai ascuns în depărtare,
Și-am simțit adânc,în suflet,negrăită tulburare.
Către Tine-atunci strigat-am,milostivule Părinte,
Către Domnul meu 'nălțat-am rugăciunea mea fierbinte:

Ce folos avea-vei,oare,Tu,Stăpânitor al lumii,
Ca să vezi cum se revarsă sângele-mi pe fața humii?
Ce folos avea-vei,oare,Dumnezeule prea sfânt,
Făcând trupul meu,de-acuma,să se'ndrepte spre mormânt?
Din întreaga mea făptură,doar țărâna va rămâne;
Au țărâna este'n stare să Te laude,Stăpâne?
Tuturor acelor care vor străbate-a vieții cale,
Poate ea ca să vestească adevărurile Tale?
Dumnezeule,ne-ascultă! Fii cu mine'ndurător!
Din a cerurilor slavă,vino,Doamne,'ntr'ajutor!

&&. După unele ziare engleze,Ana Pauker ar fi murit,de inimă,la București.Dumnezeu s'o ierte! Dacă nu era evreică,murea mai de mult.Executată.Ca alde Pătrășcanu...

DIN CRONICI. "Era la hirea sa Barnovski Vodă foarte trufaș,și la portul hainelor mândru; era la inimă,foarte dirept,blând și nelacom.Monastiri și biserici câte au făcut în așa scurtă vreme,niciun Domn n'au făcut.Făcut-au și alți Domni și mai multe, eară cu mai delungate vremi,unii în 40 de ani,alții în 20 de ani.Monastirea în orașul Iași,ce se zice sfânta Maria,și Hangul la munte,și Dragomirna la Suceavă o au săvârșit,și au urzit și Bârnova,pre numele său,în codru lângă Iași,și au istovit și biserica cea mare,în Liov,în târgul unde și chipul lui este scris.Cu toate bunătățile era spre țeară; eară de sine cu purtatul trebilor Impărăției,pre mărturie a mulți boieri batrâni,foarte slab.Se pomenește den zilele lui și o iarnă ce căzuse în luna lui Mart,cărei ierne îi zic: Iearba lui Barnovski Vodă,până astăzi...

Fost-au perirea lui Barnovski Vodă în anul 7141(1633),iulie.. Au priceput Barnovski Vodă peirea sa cu câte-va zile mai înainte a cădere în închisoare(că-l închisese Vizirul cu poronca Impărăției): scrisase o carte la maică-sa aice,în țeară,care carte pren cuvintele lui s'au cunoscut că era asupra morții acea scrisoare.Și așa,într'o zi l-au loat de la Impărăție,și la vederea Divanului,privind și singur Impăratul peirea lui prin fereastră,i-au taiat capul.Eară boierii,o seamă erau închiși(Genge logofătul,Bașotă hatmanul,Cehan vornicul,Roșca vistiernicul și Costin postelnicul),și aștepta și ei perireași den cers în ceas; eară alți boieri mai de gios și gloatele ce erau,toți spăimați de grija morții,prin toate unghiurile ascunși,au petrecut câte-va zile cu mare grijă.

Nu putem trece cu pomenirea niște tâmplări ce s'au prilejuit în Țarigrad,după perirea acestui Domn,care nu numai în țeară aice,ce plin până astăzi este Țarigradul pentru un cal al lui Barnovski Vodă: ducându-l la grajdurile împărătești,după perirea lui,într'aceeași zi s'au trântit calul la pământ,și în loc au murit.Și a doua zi au ars și Țarigradul noaptea,câte-va mii de case.Aceste cum s'au tâmplat atunci, cum și altă-dată se poate tâmpla,or că s'au mai tâmplat,or că au arătat Dumnezeu sânge nevinovat; că era Barnovski Vodă om cu frica lui Dumnezeu,de carele mărturisia Toma Vornicul,fiind Postelnic al doilea la dânsul,că în multe nopți l-au zărit pren miezul nopței îngenunchiat înaintea icoanei la rugă cu mare oserdie".

Miron Costin

POEZII POPULARE

Bate vântul târicel,
Prin vânt sboar'un porumbel;
Porumbel cu pană sură
Tot sboară prin bătătură;
Nu-i porumb cu porumbiță,
Ci-i dragoste de bădiță.

Naltă-i mândra și subțire,
Drăgălașă la iubire;
Naltă-i mândra ca săcara,
Frumoasă ca primăvara.
Genele,sprâncenele,
Stau chită ca florile.

Colea'n sat într'o grădină,
Prinse dorul rădăcină;
Aș voi să-l iau cu mine,
Șapte rădăcini îl ține;
Aș voi să-l iau acasă,
Șapte rădăcini nu-l lasă.
Vină bade iar acasă,
Că dorul tău greu m'apasă;
Vină bade,vin' curând,
Dorul mă bagă'n pământ.

Dac'ai ști durerea mea,
Ai sbura ca pasărea;
Dacă mi-ai cunoaște dorul,
Ți-ai lua spre mine sborul
Ai sbura și te-ai grăbi,
Ai veni și m'ai iubi..

Bade,dorul dumitale
E ca frunza pe-o cărare:
Bate vântul și-o ridică,
Cine știe unde pică!
Insă dorul meu,bădiță,
E ca piatra pe uliță:
Toți o calcă în picioare,
Ea rămâne stătătoare.

&& Profitând de plinul primăverii,barza a adus Olticăi și lui Caranfil Spânachi, în ajun de Florii,"un baețel voinic și sănătos",cum ni se scrie.Fericiților părinți, bunici -dna și pr.Vasiloschi- și mai ales micului Florin,urările noastre prietenești.- Aceleași bune urări familiei Pintori - doamna e piteșteancă - din San Gallo(Elveția), care,la 28 Iunie 1959 a avut bucuria unui al doilea copil,Letiția-Cristina; și dnei și dlui inginer -bucureștean- Ilio Mattiussi,cari în August au avut al doilea "moștenitor".-

&& Manole Horodniceanu,primul din cei trei haiduci ai lui Costache,a făcut la Veneția,la 24 Aprilie, "la sua prima Santa Comunione".

&& La 20 Aprilie a avut loc,în biserica din Serravalle(San Marino),căsătoria drei Vera Sarcinelli cu Nicu Bujin.- Aflăm de căsătoria,anul trecut,în Germania,a avocatului Romulus Opriș.- La 23 Aprilie,Alfredo Rossin,ieșan,s'a căsătorit cu Clara Guzzetti în biserica S.Bernardino din Verona; tot în Verona,la biserica S.Teresa,a avut loc,la 15 Iunie,căsătoria vărului său Valentino Rossin -mamă vrânceancă- cu Maria Rosa Natalini.- Tuturor,urări de fericire!

&& La 18 Nov.1959 și-au serbat nunta de argint,la Milano,Ioana și Secondo Vettor, băcăoani.- Tot la Milano și-au serbat nunta de argint,la 15 Febr.1960,Rosetta și George Fabiano,cernăvodeni.- Tot înainte!..

&& Transmitem simțite condoleanțe fraților Horodniceanu,al căror tata,Ion-Iacob, a murit la 1 Mai 1959,la Roman,într'un "accident de trăsură".Inmormântarea s'a făcut la 3 Mai,la Bălușești.- Vara trecută a încetat din viață,la Milano,Gusti Santelli, bucureștean.- La 30 Aug.1959 a murit la Milano,la 60 de ani,Giuseppina,soția lui Moș Nicolae Sgarro,cernăvodean.Inmormântarea s'a făcut a doua zi,la Cusano Milanino,în prezența multor italieni din România.- Condoleanțe!

CRONICA PESIMISTULUI

& Democtație și comunism. Intâmplările recente din Corea,Turcia,Japonia,arată încă odată că democrația,cu sistemul ei tolerant,blând,pacific,înțelegător chiar cu adversarii de moarte,nu poate rezista presiunii comuniste;că,pentru a rezista,trebue să adopte.. măsuri "fasciste".Cum se poate apăra democrația de asaltul unor minorități bine organizate,cu fonduri enorme,sprijinite de o mare Putere,ca Rusia -făcută mare de Americani,când au salvat-o de pe buza înfrângerii-, dacă nu recurgând la restricția libertații,adică negându-se? Aici stă paradoxul periculos al democrației: ca să se opună cu succes totalitarismului,trebue să adopte metodele acestuia.In Japonia, deși guvernul liberal are covârșitoare majorități în parlament și'n populație,nu poate păși la un tratat de securitate fiindcă n'o vor puținii comuniști,cari se prezintă însă disciplinat,cu direcție și plan.O minoritate l-a silit pe Eisenhower să renunțe, umilit,la vizita în Japonia; când Hrușciov va merge la Viena,credeți că majoritatea poporului austriac,deși net ostilă comunismului,va face vreun gest ostil?

Iată și sub alt aspect,de ce democrația nu poate rezista comunismului.Epizodul avionului U-2 a fost exploatat nu numai de comuniști,dar și de adversarii administrației republicane americane.Când Eisenhower arătă,măcar o dată,la Paris,o atitudine fermă față de Ruși,catolicul Kennedy,candidat democrat la președinție,declară,din motive electorale ,că Eisenhower ar fi trebuit să ceară scuze lui Hrușciov! Pe acelaș Hrușciov a alergat cu avionul să-l omagieze,abia la câteva ore dela conferința de presă plină de insulte la adresa Americii,marele industriaș Cyrus Eaton,care știe că afacerile's afaceri - chiar dacă,până la urmă,ar putea duce la acea înmormântare de lux,pe care Vasilca a promis-o Apusului imbecilizat.Și tot pe-atunci,ramolitul mareșal britanic Montgomery,care nu poate vedea pe Eisenhower de pe timpul rasboiului "aliat",a găsit cu cale să-l insulte în declarații ostentative,la Peking.Demagogie, afaceri,ambiții,rivalități prostești,- iată aliații serioși ai Rusiei în Occident.

Economistul englez Peter Wiles,expert în treburile sovietice,a scris de curând, cu documente,că liberismul economic nu poate rezista la infinit planificării comuniste,economiilor și directivelor unitare,raționale,decât acceptând anumite restricții pe planul consumurilor,și chiar al libertăților politice.Dacă în Apus înțeleg acest lucru,nu trag și concluziile inevitabile,ci-i dau înainte cu atacurile pătimașe contra "fascismului": adica a democrației în poziție de apărare,de rezistență la presiunile rusocomuniste.Vom asista,oare,din superstiția "democrației",la pieirea ei?

& Nemeza istorica. Totul se plătește.Occidentul a asistat nepăsător la suprimarea opoziției în țările ocupate,adică la nimicirea forțelor pe care putea conta într'un conflict cu Rușii.Astăzi,Rușii pot profita de opoziția din Japonia la un tratat de asistență militară; Vestul n'are pe nimeni să apere interesele lumii libere în țările robite.Cine poate organiza acolo manifestații contra bazelor militare sovietice,ca raspuns la manifestațiile alimentate de Ruși în Apus contra bazelor americane?

& Complicitatea cu Rușii se plătește scump.Hitler a plătit scump și,cu el,toată Europa,pactul din 1939 cu Stalin.Tocmai când acceptase să meargă la Moscova în pelerinaj,după ce Turcia dase mereu exemplu de tărie și fermitate,Menderes a căzut,răsturnat de manifestații de piață.Eisenhower,cu grava umilire din Japonia,plătește nu atât vechi greșeli(și crime: Hiroșima,Nagasaki),cât vinovata naivitate a primirii lui Hrușciov în America,strângerea de mână pe care-a acordat-o măcelarului roșu.De n'ar fi în joc soarta popoarelor robite,soarta familiilor noastre,și a noastră,ar fi chiar să ne bucurăm de meritata rasplată..

& Occidentului îi place să fie păcălit.După falimentul dela Paris și neobrăzatele noi atacuri ale lui Hrușciov contra lumii libere,o blândă polemică între "Pravda" de la Moscova și "Steagul Roșu" dela Peking pe marginea așa numitului "extremism de stânga" a ridicat iarăș moralul șefilor occidentali și acțiunile "coexistențialiștilor". In realitate,Hrușciov n'a ascuns niciodată că planul său coincide cu al lui Mao: cucerirea lumii - insă crede că obiectivul poate fi atins mai fără riscuri,pe cale pașnică,adormind vigilența Apusului.Care Apus se arată încântat de perspectivă.Ba chiar parc'ar vrea să-l apere pe bietul Hrușciov de atacurile,de altfel moderate,ale presei chineze.Ceeace înseamnă că Occidentul dorește să fie păcălit,ține sa moară prin înșolăciune și nu să se opună bărbătește.Nu altfel decât clasa conducătoare din vremile din urmă ale Imperiului roman și,apoi,ale prelungirii bizantine...

& Ovreimea din America.Statele Unite sunt iarăș la cuțite cu Arabii.De ce? Fiindcă niște sindicaliști ovrei americani au impus docherilor să nu descarce mărfuri din vase egiptene până ce guvernul din Cairo nu va permite vaselor Israelului să treacă prin Suez.Nu discutăm legitimitatea măsurii lui Nasser.Subliniem numai că și'n America,precum odinioară în România,Evreii pun înaintea intereselor statului în care trăesc,interesele sionismului mondial.Cât de tare e influența iudaică,se vede și din comandarea făcută de Congresul din Washington președintelui Eisenhower de a suspenda orice ajutor către Republica arabă unită până când aceasta va da guvernului din Tel

Aviv tot ce Ben Gurion pretinde.Urmarea e că Nasser se va apropia şi mai mult de Rusia,şi odată cu el întreaga lume arabă.E un caz clasic,la care e sperabil că Americanii vor lua aminte,de trădare evreească a intereselor patriei de adopţie,în care trăesc şi-şi fac afacerile,în favoarea patriei de origine.Evreii nu pot fi niciodată cetăţeni loiali ai unui stat; ei sunt leali numai rasei căreia-i aparţin.

& <u>Intre condamnare şi absolvire</u>.Evadarea lui Petru Dimitriu,beniamin al regimului,şi apariţia recentă,în presa exilului,a două articole lucide şi ponderate cu privire la poziţia noastră faţă de cărturarii rămaşi sub cismă străină,ne-au prilejuit o sumă de reflecţii,pe care le expunem pentru a încerca nu să impunem o judecată,ci să ne lămurim pe noi înşine şi să ridicăm o temă de discuţie interesanta(şi dureroasă).

N.Chilianu,în "<u>Stindardul</u>",denunţă "trădarea elitelor româneşti": "Nu doresc să condamn pe nimeni,ci doar să văd clar.Constat,atunci,îmbulzirea la ospeţele strainului,concesiile totale din partea a sute de depozitari ai inteligenţei româneşti.Fireşte,nimeni nu uită stingerile aureolate; nimeni nu-i uită pe cei semeţi şi singuratici,cari tac.Dar,oricum,valul defecţiunii e prea mare ca să-l putem escamota".

Horia Tănăsescu,în "<u>Vatra</u>" noastră,referindu-se la aceiaşi colaboraţionişti,dă dovadă de altă înţelegere: "Sunt fraţii noştri -scrie-,cari,cu toată plecăciunea lor,sunt poate mai demni decât am fi fost noi înşine dacă eram acolo.. Datoria celor din ţară e de a rezista.Datoria noastră e de a lupta pe toate căile pentru a le întări rezistenţa,a le asigura supravieţuirea,şi nu a le arunca pe umeri şi povara unui dispreţ abstract.Să înceteze ofensiva adjectivelor contra fraţilor noştri".

Cine are dreptate? Iată,repetăm,nu un răspuns la această grea întrebare,ci doar câteva gânduri răsleţe: Faptul că,de eram în ţară,şi noi ne-am fi comportat prost sau chiar mai prost,să spunem,decât Zaharia Stancu -măsura ultimă a renegării-,nu ne autorizează să absolvim pe nimeni.Probabila noastră slăbiciune nu poate fi în niciun caz scuzantă pentru slabiciunea altora.Dacă şi noi trădam,exilul,dar mai ales poporul român în suferinţă -el,care nu tradează!- era îndreptăţit să ne judece sever.Inţelegem slăbiciunea (nu abjecţia!) păcătosului; nu putem absolvi păcatul în sine,răul ca entitate,în alţii şi în noi - mai ales că el a făcut ravagii în istoria noastră,tăind aripile oricărui mare avânt al nefericitului nostru neam(dela Ion Vodă,"cumplit" fiindca dădea cu furie în duşman,până la Corneliu Codreanu,victima supremă a trădării de dragul şi în interesul străinului).- De altă parte,în perioada imediat precedenta fugii, Dmitriu a atacat violent exilul şi a comis profesii de credinţă deosebit de umilitoare,- dar era poate tributul necesar pentru a mări încrederea banditilor din guvern şi a încerca,la timpul potrivit,aventura evadării.

Ce atitudine s'avem faţă de noii veniţi? Aş zice,de multă înţelegere: ca fiul risipitor,sau oaia rătăcită,să fie primiţi.Cu toate eventualele greşeli,ei au dat propagandei comuniste o lovitură grava.Să nu uităm,apoi,că dacă nu fug mai mulţi oameni de cultură,e fiindcă li s'a spus că vor fi izolaţi şi chiar persecutaţi de fraţii din exil pentru atitudinea de dinaintea evadării: "Agerpress" trimite celor atacaţi la posturile de radio ori în presa exilului textul acestor atacuri,tocmai ca să-i convingă de ostilitatea ce-ar afla-o evadând.Ajunşi aici,ei sunt urmăriţi de reperişti,de aceea mulţi se dau la fund.De aceea să nu adăogăm şi noi,la aceste aprensiuni,legitima noastra rancună.Prudenţă,însă,trebue: fiindcă infiltrările de agenţi,puşi să "evadeze"ca să provoace confuzie între noi,sunt oricând posibile.

Mai violent sunt atacaţi culturalii colaboraţionişti de presa politicianistă din exil.Partidarii uită,însă,<u>et pour cause</u>,câtă răspundere au avut ei şi organizaţiile lor în operaţia de lichelizare a intelectualului român.Imbrăcând cămaşa (ideologică) comunistă,Zaharia Stancu nu face decât sa schimbe,automat,uniforma Frontului Renaşterii Naţionale.In conformismul de azi al intelectualului român e deci şi o bună parte de moştenire dintr'un trecut de abuzuri şi ticăloşii politicianiste.Doar Mişcarea Legionară a încercat să dea omului de cultură o demnitate,să-i îndrepte definitiv şira spinării.Dar când isbutise să creieze o generaţie de spirite înalte,a venit demenţa lui Carol Wolf Lupescu,sprijinit de atâţia "consilieri regali",foşti primminiştri,miniştri,demnitari ai statului.E natural ca dupa ce-ai ucis pe Vasile Cristescu,pe Alecu Cantacuzino,pe Mihai Polihroniade,pe Nae Ionescu,să nu-ţi rămână,în raporturile cu ocupantul comunist,decât lichele de nivelul lui Ralea.

Am vorbit de curând,la Roma,cu unul din maeştrii culturii româneşti de dinaintea invaziei ruseşti.Venise într'o delegaţie reperistă.Inainte ca eu să deschid gura -nu pentru a-i cere socoteala,că mi-ar fi fost greu,ci pentru a-l ruga să-mi explice- a început sa pledeze,răspunzând la un rechizitoriu subînţeles: "Ce puteam face? Am rezistat ani de zile,muream de foame,noi şi familiile noastre.Suntem la apusul vieţii,şi nu mai întrezăream nicio speranţă.De altă parte,dacă n'am fi acceptat,de silă,sa slujim duşmanului(fiindcă şi noi îl simţim şi-l urîm ca duşman),s'ar fi găsit alţii,probabil mai răi,lipsiţi cu totul de dragoste de ţară,să-l slujească.Cu rezultatul că biata cultură românească ar fi apărut şi mai siluită decât e.Inchipuiţi-vă,voi din exil,că întreg poporul ar refuza colaborarea: nu-i nicio îndoială ca Muscalii ar recurge atunci la Mongoli,la Kirghizi,ca să ne cârmuiască.In fond,şi noi ne sacrificăm

pentru a salva ce se mai poate.Să nu credeţi că facem cu plăcere ce ni se comandă.Ştiţi cât a rezistat Arghezi? Peste zece ani! Apoi,fibra i-a cedat.Şi dacă acum sare peste cal,stârnind indignarea şi a noastră,e fiindcă trebue să plătească opoziţia veche.In plus,funcţionează pe scară largă,la noi,reflexul condiţionat.La amintirea de coşmar a suferinţelor din anii de rezistenţă,omul e dispus la orice umilire,chiar abjecţie.Noi -a încheiat fostu-mi profesor- fii sigur şi spune şi prietenilor dtale din exil,că n'am trădat şi nu trădăm; sentinţa noastră,va da-o poporul român după eliberare".

A absolvi total,pe baza unei astfel de mărturisiri,e,totuş,greu: ar fi o nemeritată insultă pentru scriitorii,gânditorii,savanţii care rezistă,cari-au plătit cu viaţa sau îşi plătesc încă opoziţia cu temniţa.Prea înţelegându-i pe Iorgu Iordan,Rosetti,Călinescu,Vianu,Daicovici,Demostene Botez şi alţii din aceeaşi,nu faină,ci tărâţă,riscăm să devalorizăm jertfa unor Mircea Vulcanescu,Dragoş Protopopescu,Ionel Teodoreanu,Crainic,Radu Gyr,Noica.Nu putem pune pe aceeaşi treaptă decăderea servilă a lui Arghezi,tăcerea demnă a lui Blaga,suferinţa din puşcărie a lui Voiculescu şi jertfa lui Dan Botta.O scară de judecată trebue să existe; eroismul nu trebue nicicum amestecat cu tehnica oportunismului,chiar când acesta pretinde a sluji salvării românismului.Oportunismul mai prezintă şi pericolul că acordă prea uşor alibiuri,ajută pe şarlatani să se menţină în două luntri.Unii cărturari încearcă s'o scoată la capăt fără a renunţa la adevărul cercetării sau inspiraţiei: citează o frază stereotipă din Marx,Lenin,Hruşciov - apoi îşi văd de treabă; cam ca Ion Barbu,cu poezia ermetică faimoasă de acum câţiva ani,unde apare,hodoronc-tronc,cu "Traiască Republica Populară"..

Maestrul bucureştean ne-a adus ştiri încurajante despre starea de spirit a oamenilor de cultură.Toţi s'au interiorizat peste orice aşteptare.Umblă după absolut ca însetatul după apă.Nu pierd un concert bun,un spectacol,citesc enorm din operele clasice.Dragostea,încă,îi ajută să iasă din mizeria cotidianului.Şi,fireşte pe alt plan,credinţa religioasă,considerată suprema speranţă.O gravitate,o profunzime nebanuită caracterizează,sub ocupaţie,pe mulţi dintre cărturari.Sertarele scriitorilor sunt pline de lucrări,care n'au nimic în comun cu "realismul socialist": şi pe aceste opere se bizuesc poeţii,romancierii,eseiştii români ca să atenueze,mâine,scăderile şi cedările de azi.Mai toţi atribuie o valoare strict utilitară,ca să poată supravieţui,producţiilor în serie ce publică în revistele oficiale.Vor să fie judecaţi nu pentru ce publică de silă în "Contemporanul",ci pentru ce ascund cu grije în sertare.

S'a creiat,în ţară,printre ei,o "emigraţie internă".O compun cărturari care recurg la ceea ce s'a numit pe timpul nazismului "eskapismus": evadare în teme nesuspecte,extravagante,cercetări minuţioase de arhiva,care scutesc de compromiterea politică.Matematicienii,sub acest aspect,sunt,prin natura materiei,cei mai favorizaţi.Exemplul lor e urmat,cât se poate,şi în alte domenii,unde politica e greu de evitat..

Inainte de a condamna pe cei din ţară,să observăm pe cărturarii exilului,unde nu există restricţii,constrângeri,obligaţii,necesitâti de a salva familie ori prieteni.Câţi dintre ei,mai ales marii artişti cu faimă mondială,îşi mai amintesc că sunt Români şi lucrează pentru cauza desrobirii? Odată deveniţi vedete internaţionale,scriitorii,cântăreţii,artiştii noştri,cu excepţii lăudabile,pierd contactul cu exilul,îşi văd de treburile lor,nu se mai angajează în ceva colectiv românesc.De aceasta va trebui să ne aducem,cândva,aminte.Şi să ţinem socoteală de felul cum,în pribegia,care nu se justifică decât prin acţiunea pentru eliberarea neamului,fiecare şi-a valorizat talanţii.- E bine să-i vedem pe delegaţii reperişti,foşti prieteni ori maeştri,când vin în lumea liberă? Poate că da,mai ales când avem îndoieli asupra convingerii cu care servesc comunismul.Dar trebue mult tact în convorbiri; şi,mai mult decât judecarea atitudinii,să le dam ştiri despre activitatea rodnică a exilului,lupta noastra,siguranţa că se va sfârşi acest coşmar.Intorşi în ţară,vor duce încredere în triumful libertăţii,în afirmarea românismului în Occident,în voinţa noastră de a-i ajuta.

Dar poate că proporţia cărturarilor ce trădează nu e chiar aşa mare.Par mulţi fiindcă trădarea iese la suprafaţă,e sgomotoasă.Scriitori,artişti,filosofi,savanţi - morţi,închişi ori cu căluşul la gură,sunt mulţi; ei tac,însă,dând deci impresia că nu există.Bilanţul trădării s'ar putea să nu fie chiar aşa negativ,cum pare.In orice caz,merită toată atenţia.

& <u>Nomina sunt numina</u>.Secretar al comitetului central al Uniunii tineretului muncitoresc din Repere a fost numit,de curând,tovarăşul Cornel Burtică.Proletarii se burghezesc....

Dragoş Măgureanu

<u>BELŞUG</u> de Lucian Blaga

- Negrule,cireşule,
gândul rău te'mprejmue.
Jinduesc la tine coapte
guri sosite'n miez de noapte.

Om şi paseri,duhuri,fluturi,
nu aşteaptă să te scuturi.
Prea eşti plin de rod şi vrajă,
vine furul,pune-ţi strajă!

- Las'să vie să culeagă,
vara mea rămâne'ntreagă.
Stelele de-asupra mea
nimeni nu mi le-a fura!

&& Implinindu-se,la 6 Martie,15 ani de când Sovietele au impus României un guvern de slugi,- faptul a fost comentat după cuviinţă,<u>în parlamentul american</u>,de senatorul Keating şi deputaţii Madden,Bentley şi Machrowitz.-

SPICUIRI DIN "LITERATURA NOUĂ"

După publicațiile reperiste, literatura de dinaintea "eliberării" de către "glorioasele" armate sovietice, pusă în slujba intereselor "de clasă", n'avea posibilitatea să redea, fără riscul de a fi pusă la index, realitatea trecută prin filtrul sensibilității artistice. Scriitorul era pus în situația de a-și sugruma inspirația, de a reda printr'o prisma deformată și tendențios mistică sau cosmopolită tot ceeace sufletul lui intercepta ca valoare aptă de a fi transpusă în artă. A trebuit să vină "ziua mare" a eliberării "de sub dominația obscurantismului", pentru ca poeții să capete "adevăratele aripi ale libertății de creație pusă în slujba omului socialist".

Despre valoarea literaturii vechi, românii au destulă cunoaștere. Să spicuim însă câteva rânduri dintr'o publicație "nouă", pentru a vedea ce fel de literatură încurajează regimul moscovit. Din citirea lor, oricine, chiar dacă n'are mare idee despre artă, își va putea da seama cum se înlocuește... obscurantismul și misticismul de altă dată. In "Contemporanul" din 10 Iulie 1959, la rubrica "Corespondență", semnată de "mentorul" poeziei "noi" Radu Paraschivescu (cel puțin așa semnează), citim printre alte "perle", care de care mai... sugestive, și următoarele:

1. Alexandrina AVRAM (Cluj), arătata ca "ceva promițător": Imi plac comuniștii / ce știu să înfrunte /dușmanul, /ce știu să desgroape raul /din rădăcină..

2. Vasile DUMITRU:

Mă sgudui ca flacăra trăsnită din vulcan
Scăpată din cătușele întunerecului
Și-mi vine să pun mâna pe un buzdugan
Și să-i dau una în frunte nemernicului
Nemernicului și hrăpărețului tiran
Care-i cu conștiința neagră ca și de strigoi.
Nu-i altul decât capitalistul american
Care iar ațâță noroadele la războí..

(Probabil că aceste versuri fac parte din campania "topirii răsboiului rece" și a "coexistenței pașnice"?)

3. Vasile MUREȘAN-Cluj (are ce are "Contemporanul" cu Clujul):

Cu toate că eram copil am eșit în stradă
cu sdrențele pe mine și am strigat Libertate
Atunci vedeam trecând pe drumuri peste câmp
Soldații roșii în iureș fără seamăn
Infășurați în flamuri ce ardeau ca jarul
simbolul libertății și dreptății...

Și scrie "mentorul" Paraschivescu: "Evocarea momentului istoric.. are o vibrație interioară, sugerează o imagine a realității trecută prin filtrul unei sensibilități artistice...". Ce nu a putut scrie el, ne permitem noi: Poetul a eșit în sdrențe pentrucă hainele bune erau cu certitudine în... ranița ostașului roșu. Iar flamura roșie în care erau înfășurați liberatorii, era probabil cortina vreunui teatru devastat! La asemenea versuri, orice comentariu este.. imposibil.

La rubrica "MICROFOILETON": "Directorul unui teatru spunea mai deunăzi că în clipa în care teatrul său va atrage pe deplin cartierele mărginașe, el va putea juca numai cu casa închisă". Se vede că cei dela centru s'au convins de valoarea teatrului comunist și speranța a rămas doar la.. cartierele de margine, - mai ales când se pun în scenă "Bădăranii" lui Goldoni...

Referitor la teatrul de "ESTRADA", cititorul Theodor Chirițescu, ocupându-se de concertul-spectacol "Do re mi fa și foarte mult etcetera", spune că i s'au risipit iluziile! După ce remarcă că nu i-a placut nimic, face caracterizarea: "Spectatorii dau încă din timpul desfășurării reprezentației verdictul acestui spectacol hibrid: pleacă dela estradă duminică seara, în mijlocul unui cuplet, sau în acordurile unei melodii uzate - și nu din cauza căldurii din sală. Cu un spectacol de vechituri, Estrada a obținut deci un lucru nou.."

Ar mai fi de spus multe, despre multe mărgăritărele de genul acestora, dar la ce bun? Poate, dac'ar mai fi fost lăsat să traiască bietul Tănase, ar fi adăogat la faimoasele lui cuplete încă unul, cam în genul acesta: Dela Nistru pân'la Tisa /Tot românul plânsu-mi-s'a /Că din Tisa până'n Don /Toate merg pe-acelaș ton.. Noroc însă că tovarășii au avut grije să-l otrăvească înainte (și apoi să boteze teatrul de estradă cu numele lui): dacă trăia, era capabil de năsbâtii și mai mari decât cele din preajma timpului când s'a făcut "eliberarea"...

Barbu Dumitrescu

&& Scrie "Abendzeitung", Muenchen, 20 Aprilie, că soții dr. Süssmann din Starnberg (München), născuți în România, au fost dați jos din autobuz și arestați la Episcopia Bihorului, la întoarcerea dintr'o excursie în țară, organizată de un birou de voiaj din Viena. Tot de aci mai aflăm că controlul vamal a două autobuze a durat trei ore și jumătate. Și când ne gândim că, la granițele dintre țările libere, într'un sfert de ceas se controlează un tren întreg!

&& "Tribune de Genève", 2 Iunie, scrie că "expedițiile francate cu mărci poștale emise cu ocazia "anului refugiatului" sunt contestate de serviciile poștale din România și Polonia, care le resping la trimițător sau le aruncă".- Faptul e adevărat pentru toate țările robite -îl cunoaștem și din alte surse- și, din punctul de vedere al ocupantului, e foarte "logic"...

CALENDAR NAȚIONAL

Mai 1821: Turcii intră în București să potolească răscoala; populația evreească denunță pe eteriști, cari sunt uciși.

2 Mai 1764: Se naște, la Breslau (Silezia), publicistul Friedrich von Gentz. A călătorit în țările române și a lăsat note de cele văzute. O serie de scrisori -"Dépêches inédites aux hospodars de Valachie", 1592 pagini (3 volume)- i s'au publicat la Paris, 1876, după moarte, care s'a'ntâmplat la Weinhaus, lângă Viena, la 9 Iunie 1832.

3 Mai 1914: N. Iorga prezintă Academiei studiul "Renegații în trecutul Țerilor noastre și al neamului românesc". Incheierea: "Popoarele nouă, fără tradiții și fără teritoriu, acelea pot da elemente umane indiferente oricărei culturi. Ele pot ceda oricui, se pot împăca ușor cu oricine, pot servi oricărei cauze prin elementele pe care soarta le osebește din ele. Popoarele vechi, popoarele înrădăcinate, popoarele tradiționaliste, nu. In legătura lor cu pământul, în legătura lor cu trecutul, în legătura lor dintre sine, în hotărîta opoziție față de oricare contaminare străina stă și secretul conservării lor și singurul mijloc prin care ele pot fi folositoare umanității. O arată soarta tuturor propagandelor religioase, culturale, politice dela noi: vechiul fond tradiționalist le-a înghițit. O arată și soarta tuturor acelor cari părăsesc drumul drept al neamului lor: la un popor pe care succesul nu l-a uimit niciodată și trufia nu l-a înspăimântat, ei se îneacă în disprețul public, servind altora ca exemplu".

10 Mai 1600: Mihai Viteazu intră în Bacău. A doua zi e la Roman, apoi continuă înaintarea spre Hotin. Cucerită Moldova, ol trimise aci po Marcu Vodă, fiul lui Petru Cercel, și pe Preda Buzescu.

11 Mai 1500: Moare, la Suceava, Doamna Maria Despina, soția lui Radu cel Frumos și soacra lui Ștefan cel Mare. Fu îngropată la mânăstirea Putna.

11 Mai 1880: Moare la Câmpulung-Muscel clucerul Dimitrie Jianu, profesor, născut la Grojdibodu (Romanați), elev al lui Eliade la Sava. A publicat lucrări de pedagogie, iar în 1836 "Elementuri de sfânta istorie a vechiului și noului testament".

16 Mai 1882: Ia ființă, în București, Societatea "Furnica", pentru păstrarea portului românesc. Președintă, Elena C. Cornescu, născută Manu, fiica caimacanului Munteniei în 1858, moartă la 31 Octombrie 1916.

16 Mai 1899: Mare manifestație antisemită la Iași. Ia parte și Badea Cârțan.

19 Mai 1914: Se naște la Iași pictorul Eugen Drăguțescu.

21 Mai 1880: Nașterea lui Tudor Arghezi.

21 Mai 1934: Moare, la București, Teodor Alexandrescu-Puiu, fost 25 de ani șeful Siguranței și Poliției...

22 Mai 1822: Se naște "sub un coviltir", la vama Mamornița (Cernăuți), Gheorghe Sion.

22 Mai 1841: Se naște la Poarta Veche (Iași) compozitorul Eduard Caudella - numit de Cuza, în 1860, dupa studii la Berlin și Paris, profesor de vioară la Conservatorul din Iași. El a insistat pe lângă tatăl lui Enescu să-și trimită fiul la studii muzicale în străinatate. Moare în 1923.

31 Mai 1733, într'o Miercuri: Groaznic cutremur de pământ la București - spune scriitorul francez Legrand.

5 Iunie 1957: Moare la Roma, în vârstă de 46 ani, prof. Luigi Salvini, slavist, dar bun cunoscător și al literaturii și limbii noastre. In 1932 a publicat o antologie de "Cântece populare românești", traduse în italiană. In ultimii ani o cam "stângise"..

13 Iunie 1487: Ștefan cel Mare începe cladirea bisericii din Pătrăuți (Suceava).

14 Iunie 1925: Nunta Căpitanului, în Crângul Focșanilor: "..după ce am trecut călare pe la casa miresei, am pornit în capul unei coloane afară din oraș, la Crâng. Pe marginile șoselei, de o parte și de alta era lume, prin copaci erau copii, iar pe șosea veneau în urma mea nașii, în trăsuri ornate, în frunte cu profesorul Cuza și generalul Macridescu, Hristache Solomon, col. Blezu, col. Cambureanu.. Venea apoi carul miresei cu șase boi, împodobit cu flori. Apoi alte care ale nuntașilor. In total 2.300 care, trăsuri și automobile, toate încărcate cu flori și lume îmbrăcată în costume naționale. Eu ajunsesem la 7 kilometri de oraș, în Crâng, și coada coloanei încă nu ieșise din Focșani. In Crâng s'a oficiat nunta pe o estradă de scânduri, pregătită anume. Erau de față între 80-100.000 de oameni. După oficierea slujbei religioase au început hora, jocurile și petrecerea. Apoi a început masa întinsă pe iarbă verde" (C.Z.C.).

16 Iunie 1835: Mihail Sturza întemeiază, la Iași, Academia Mihăileană.

20 Iunie 1806: Napoleon Bonaparte, catre Selim III: "Cât privește Moldova și Valahia, dacă Inălțimea Voastră vrea ca aceste două provincii să nu-i scape, Ea trebue să folosească toate prilejurile favorabile ca să recheme vechile familii domnitoare; prinții greci cari guvernează acum sunt agenții Rusiei".

22 Iunie 1922: Moare, la 64 ani, de febră tifoidă, într'o clinică din Roma (via Toscana), Take Ionescu.

25 Iunie 1685: Constantin Cantemir, Domn al Moldovei.

Iulie 1360: Nunta lui Uroș, țarul Sârbilor, cu Anca, fata lui Nicolae Alex. Basarab.-

1 Iulie 1838: Kogălniceanu se plânge,într'un articol din "Alăuta Românească",că "mai toţi Românii uită că sunt Români şi se îndeletnicesc numai cu istorii streine".

1 Iulie 1866: La câteva luni după răsturnarea lui Cuza,act la care Ion Ghica participase direct,Alecsandri îi scrie poetului,de care se răcise: "Aflu din izvor sigur că fostul meu vechi prieten,Ioan Ghica,trimis extraordinar al Alteţei Sale lângă Sublima Poartă,a găsit cu cale să-şi puie pe cap un fes.Poate că e ceva foarte bine şi diplomatic din parte-i,deşi amorul propriu naţional nu e prea mulţămit".

19 Iulie 1945: Regele Mihai primeşte dela Stalin decoraţia sovietică "Victoria" pentru meritul de a fi predat duşmanului pe şeful oştirii - şi de a fi luat iniţiativa "istoricului act" dela 23 August 1944...

21 Iulie 1872: Vasile Conta trece doctoratul în Drept la Universitatea din Bruxelles.

31 Iulie 1827: "Focul cel mare",sau "al optulea",distruge Iaşii.

2 Aug.1804: Se naşte,la Poitiers(Vienne),contesa Dash,romancieră.In 1844 se căsătoreşte la moşia Perieni cu Beizadea Grigore Sturza,împotriva voinţii tatălui său. In 1848 publică la Paris un roman "Mikael le Moldave",a cărui acţiune se petrece în Moldova.Moare la Paris,11 Septembrie 1872.

2 Aug.1959: Moare într'un spital din Bucureşti,după 11 ani de închisoare,episcopul Ioan Bălan de Lugoş.

7 Aug.1838: Tribunalul din Bucureşti osândeşte la moarte pe haiducul Nicolae Petru Groază,născut în vechiul Banat al Craiovei.Urmărea pe evrei şi pe toţi asupritorii.Alecu Russo a luat parte la proces.

13 Aug.1874: Ion Ghica e ales membru al Academiei Române,secţia ştiinţifică.In discursul de recepţie,ţinut abia în 1880,va vorbi despre unchiul său,Ioan Câmpineanu.Ii răspunde Hasdeu,elogiativ,după ce-i fusese adversar politic.

15 Aug.1517: Are loc sfinţirea,cu mare alai,a mânăstirii Curtea de Argeş.La ospăţul din faţa mânăstirii a luat parte tot norodul.

15 Aug.1929: Victor Ion Popa,director la teatrul Maria Ventura din Capitală.

19 Aug.1881: Se naşte,la Liveni(Dorohoi),George Enescu.

20 Aug.1822: Moare la Cernăuţi episcopul Bucovinei Daniel Vlahovici,ales în 1789.

21 Aug.1831: Stăpânirea porunceşte ca de aci înainte "slovele să fie româneşti, iar nu streine,scrise în rând ca la tipar,nu aruncate în etage".

23 Aug.1752: Moare,în palatul său dela Pantolimon,Grigore Ghica Voda,fost în mai multe rânduri domn al Moldovei şi al Munteniei.

23 Aug.1956: Moare la Paris ziaristul Pompiliu Păltânea.

27 Aug.1877: Scrie corespondentul ziarului "Der Bund" din Berna,J.Lackman,care se afla în acel timp în Principate,ziarului "Românul" din Bucureşti,condus de C.A.Rosetti: "Ziua de 27 August a fost ziua ceremoniei botezului infanteriei române.Niciodată n'aş fi crezut să văd atâta bravură la o trupă care până acum n'a cunoscut focul.Astazi am ferma convingere că armata română merită a fi pusă lângă orice altă armată a Europei şi oricine poate fi mândru de soldaţii şi ofiţerii ei,cari au dat dovezi atât de strălucite de vitejie.Nu mai menţionez artileria,deoarece valoarea ei este astăzi bine cunoscută".

28 Aug.1769: E ucis,la Ţarigrad,Grigore Calimachi al Moldovei; capul său e ţintuit de poarta Seraiului.

30 Aug.1877: Bătălia dela Griviţa.La atacul unei redute,cade maiorul Şonţu.

CRIPTA PĂMÂNTULUI de Ion Ţolescu

De câte ori mă plec spre tine
Pământule ca să te-ascult,
In piept un hohot lung îmi vine
Din cripta vremii de demult.

Mă văd cu mii de ani în urmă
Prin vis sub tainicii tăi brazi,
Din noapte-aud tălăngi de turmă
Şi-acelaş freamăt ca şi azi.

In asfinţit un nor departe
In vânt cu flacăra şi spuza
Se'nvoaltă'n culmi şi parcă arde
Cetatea Sarmisegetuza.

De-atunci s'a dus spre cer cu tine
Insângerând al tău pumnal
Nădejdea noastră de mai bine,
Bătrâne rege Decebal.

Amurg în haină funerară
Vestind în nimbu-i aurora,
Piercai sub zări odinioară,
Azi urci în ochii tuturora.

Că de pe-acele zări sihastre
Spre alte zări vestindu-ţi cale,
De-atunci şi inimile noastre
Se-aprind din focul jertfei tale.

&&. "Scriitorul italian Giovanni Papini -citim în "Orientări"(Martie)- face vinovaţi de clătinarea şi anarhizarea societăţii moderne pe Karl Marx,Freud,Lombroso şi Einstein,care prin materialismul,libidinismul şi relativismul lor -intens difuzate prin excepţionalele mijloace ce au avut la dispoziţie - au curiat stâlpii pe care se sprijinea întreaga noastră aşezare creştină".- Să fie o simplă întâmplare că toţi patru sunt evrei?...

"LITERATURA" IN "REPUBLICĂ"

Intr'un articol din "Scânteia",pe la mijlocul lui Februarie,se face din nou caz (pentru a câta oară?) de ineficacitatea muncii educative.Dupa 15 ani de domnie "populară",de propagandă intensă,pe toate tărâmurile şi cu toate mijloacele pe care tehnica şi.. frica le pun la dispoziţia satrapilor,mai cu greu,mai pe ocolite,oficiosul reperist e obligat să recunoască,cu gura amară,că întreg milionul de agitatori nu face altceva decât.. muncă profesională.Că le lipseşte sufletul,că ancorează în banalităţi sau generalizări plate,că nu încearcă să împletească practica cu teoria, că nu leagă trainic doctrina de partid cu viaţa "poporului muncitor".Pentru cei obişnuiţi să recunoască adevărul printre rânduri,o confirmare mai categorică a eşecului nici că se putea aştepta.Mai ales că e "oficial".

Dar adevărul scăpat cu greutate de "Scânteia" e mult mai adânc.Să luăm numai una din marile secţii ale propagandei de partid: literatura comunistă.Spunem "comunistă", pentrucă alta nu există.Şi o numim "propagandă",folosind expresia unui literat italian care,invitat de "scriitorii" comunişti,la întoarcere nu s'a sfiit să spună adevărului pe nume: că "literatura română de azi se împarte în două categorii: propaganda de partid,care se face în România,şi adevărata literatură,care s'a refugiat.. în Occident".(Călinescu,din motive necunoscute,a avut grije să facă cunoscută părerea aceasta şi cititorilor din România,printr'o"scăpare"în "Contemporanul").

Mulţi în Apus nu-şi pot explica un fenomen ce tinde să răstoarne afirmaţia literatului italian.Călătorii străini rămân miraţi văzând în Bucureşti vitrinele librăriilor înţesate de cărţi cu autori ce normal n'ar avea ce căuta acolo,oameni cari altădată au profesat cu totul altfel de credinţe decât a "realismului socialist": Călinescu,Cezar Petrescu,Radu Tudoran,Arghezzi,Agârbiceanu,Botez,Camil Petrescu,etc.- fără să mai pomenim de îmbulzeala tinerilor ce caută cu orice chip un locşor,asfixiind vitrinele cu nume şi titluri care de care mai năstruşnice şi mai tămâietoare pentru partid.Ce s'a întâmplat oare? Intr'un deceniu şi ceva să se fi petrecut o transformare aşa de mare? Scriitorii să fi intuit o realitate pe care întreg poporul o respinge cu încăpăţânare? Sau e vorba de o categorie fără nici un fel de credinţă în afară de a banului şi a onorurilor? Imprejurările au făcut să am în Bucureşti relaţii cu o bună parte din actualii scriitori,mai ales tineri.Datorită lor am reuşit să pătrund acolo unde străinii nu au cum,pentrucă masca oficială e prea puternic sudată pe obrazul românilor.Lăsând insă liniştiţi pe cunoscuţii mei,voi încerca în limita posibilului să extrag din însăşi realitatea literaturii "noi" ceeace ne-ar ajuta să arătăm adevăratul aspect al scriitorilor din republică.

Să ne întoarcem puţin înapoi,la marea operă a "democraţilor" dela 23 August(mai au şi azi unii lipsa de pudoare să-i revendice paternitatea,în loc să se bată cu capul de pereţi).La puţin timp după "eliberare",pe vremea când cei de talia lui Ion Cornescu,cel cu "punctele comune" dintre comunişti şi legionari(vezi "România" din Noembrie 1959) credeau sincer că o nouă eră "cu faţa la răsărit"(Tătărescu) începe, ei invitau pe Ilia Ehrenburg să le vorbească dela tribuna Ateneului despre.. democraţie şi libertatea de creaţie."Prietenul",care doar cu câteva luni înainte ne înjurase în lege şi urma să ne mai înjure şi în "Furtuna",făcându-ne nici mai mult nici mai puţin "ţigani",a călcat pe treptale lăcaşului,în care nu merita să intre nici pe poarta de servici,cu pas de stapân.Şi în această calitate a crezut de cuviinţă să ne dea o lecţie,prima "lecţie" de educaţie comunistă.A ţinut să ne facă cunoscut că nu suntem pe placul noului stăpân şi că trebue să ne.. educăm(!).Ne considera cumva un cârd de hotentoţi.. Pe vremea aceea,unii poate au râs.In serios nu l-au luat decât o ceată de trepăduşi evreiaşi care până atunci statuseră la poarta casei scriitorilor,grăbiţi acum să-şi vadă în vitrine numele,sau să lingă mâna stăpânului: Sergiu Dan,Moraru,Peltz,Călugăru,Baranga - şi,natural,"veteranul" Jidoveanu cu.. Mitrea Cocor.Dar stăpânul ştia ce cerea.Şi avea şi mijloacele să-şi faca "vrerea" respectată.Experienţa unui sfert de veac îl înarmase cu tot ce-avea nevoe.Profeţia,sau dorinţa,i s'a împlinit.Cel puţin formal,pentrucă în suflete se pătrunde mai greu ca în foile unei cărţi."Educaţii" simt acum nevoia să împărtăşească şi "maselor largi de cititori" frumuseţea descoperirii lor.Cei rămaşi în obscuritate "datorită criminalei desinteresări a.. burgheziei" trebuesc adăpaţi la focul noii ordini.

Cum au ajuns însă aceştia să treacă acolo unde nimeni n'ar fi bănuit? Ce s'a petrecut în sufletul lor,care au fost "argumentele" partidului care i-au convins de necesitatea întoarcerii spre "noi orizonturi"? Procesul este dureros,tragic de dureros şi foarte adânc.El cuprinde perioada dela "marele act" şi până azi,întinzându-se şi'n viitor pentru o perioada lungă,foarte lungă.Să analizăm numai un caz,poate cel mai expresiv din toate,pentru că priveşte pe unul din marii scriitori de altădată.In 1945,Arghezzi capătă premiul naţional pentru poezie.După aceea dispare complet.Sorin Toma îl acoperă cu cele mai murdare calomnii într'un articol intitulat "Poezia putrefacţiei sau putrefacţia poeziei",publicat în.. "Scânteia",deci arătând atitudinea oficială faţă de poet.Inexplicabil,pentru cei ce nu cunosc realitatea,

cum în 1951 Arghezzi reapare în lumina cărții, deacum în grațiile partidului. Intre 1945 însă și 1950 Arghezzi n'a stat cu mâinile în sân. A scris. Și opera lui a circulat clandestin. Pentrucă avea o atitudine bine definită și destul de.. antidemocratică. Și partidul a aflat. Au început presiunile. Mizeria. Foamea. Amenințările. A rezistat. I s'a dat însă lovitura de grație: Baruțiu, fiul său, a fost arestat într'un grup de "contrarevoluționari", anchetat pentru manifeste și depus la Jilava. Specificăm "in competentia" că în vara și toamna anului 1950 se afla în celula 23 pe secția doua a fortului "13". Intre perspectiva de a-și vedea copilul condamnat -deci de a nu-l mai vedea- și aceea de a beneficia de toate onorurile (dar mai ales de a-și vedea pâinea asigurată), Arghezi a ales pe a doua. Era deja bătrân. Și bătrânii țin mai mult la viață. Greu a fost începutul. Restul a venit dela sine. Și marele Arghezzi de altă dată a devenit micul arghezzi de acum.. Conflictul între conștiință și viață a fost câștigat de ultima. După câtă luptă însă? Și poate cineva să cunoască ce s'a petrecut în sufletul lui în acest timp? Greu de afirmat! Cu asemenea procedee, sau cu altele mai mult sau mai puțin brutale, au "căzut" pe rând Camillar, Rosetti, Botez, Călinescu, Păstorel (chiar dacă scrie rețete.. culinare la Magazin), Tudor Mușatescu (cu post-restant la pagina veselă a "României Libere!!!).

Ar fi greu să acordăm seriozitate afirmației dlui Cornescu referitor la "punctele comune". Pentrucă dacă e vorba de așa ceva, apoi trecerea dela extrema dreaptă la cea stângă e mult mai grea, dacă nu imposibilă, decât trecerea dela.. centru la stânga. Și pentru a nu vorbi în gol: ar putea dl Cornescu să ne enumere cu aceeași facilitate câțiva extremiști de dreapta, de talia celor ce-au semnat tratatul rușinii la Paris, sau măcar de talia unui Ralea, Mirto, Ghelmegeanu, Vijoli, Ion Marin Sadoveanu, etc., cari să fi sărit în virtutea "punctelor comune" la extrema stângă? Suntem obligați cu durere să punem mâna pe rană straină, dar dacă nu ne lasă'n pace! Mulți au fost acei cari au preferat să tacă. Și să îndure. Și vrând-nevrând, sunt obligat să mă întorc iar la dl Cornescu: Radu Gyr, Crainic, Vasile Militaru, Petrovici, Constantin Gane, toți.. extremiști de dreapta, fac rezistență la Aiud, nu la New York! Alții au preferat să se îngroape în anonimat. Au trăit în mizerie, dar cu sufletul liniștit, Murnu, Rădulescu-Motru, Noica, Blaga, Dan Botta, etc., - toți foarte puțin.. democrați.

Cei mulți au căzut însă. Pentrucă era greu sa fie altfel; la ingerințele și amenințările partidului au început să se adauge sumedenie de alte poveri: foamea, mizeria cruntă (Ionescu-Sisești, ca și Hațieganu, acum academicieni, au făcut prin 1949-51 foame adevărată, trăind mai mult din ajutorul prietenilor), demonul creației, care furnică sufletele și degetele, dorința de a se vedea circulând, de a se auzi discutați, teama de moartea în anonimat stupid, tentația onorului, a banului, a laudei.. căci sunt și ei oameni doar, și nu oțel. In plus, lipsa educației. Eroul de durată e un produs foarte rar, greu de întâlnit pe strazile patrulate de comuniști.

Căderea a fost grea. Nimeni nu-și poate păstra integritatea sufletului și gândirii materializate în operă de artă - și în acelaș timp să satisfacă și normele dogmatismului partinic, impuse cu brutalitate și perseverență demonică. Rezultatul tendinței de îmbinare a acestor extreme e un conflict dureros, care poate fi descoperit la tot pasul în literatura de azi a României roabe. Niciodata ideile impuse nu pot căpăta patina autenticității. Ele nu acceptă paternitatea celui obligat să și le însușească. Opera rezultată din siluirea sau prostituarea nedorită a conștiinței -indiferent dacă această siluire vine "din afară", sau dintr'un sentiment de lașitate, "interioară" deci (și cazurile acestea abundă mai ales printre cei tineri)- va purta ca o pecete semnele nenaturalului, fictivului, imaginea bastardului. Iar scriitorul fără să vrea își va trăda personalitatea fie în stil, fie în afirmări laterale, strecurate însă cu grije, ca o mărturisire timidă. Când la sfârșitul dramei "Citadela sfărâmată", eroul principal al lui Horia Lovinescu, ofițerul Matei, exclamă flegmatic "..ce mai acțibilduri!", oricât de "inspirată" ar fi opera, ironia ascunsă în această afirmație de mahala, mai ales când are și o țintă bine camuflată, nu poate să nu desvălue adevăratele sentimente ale autorului la adresa.. "fiilor luminați ai poporului muncitor". Și Matei este, deși negativ, cel mai realizat, cel mai bine definit personagiu. Iar "Balzac" (așa e numit de criticii repariști petre dimitriu) devine fără să vrea profet când pune în gura unui fiu de chiabur expresia "Nu o să construiți Canalul!". Pentrucă în sinea lui, el, fiul unui burghez și pe deasupra colonel, nu putea crede că cu mijloacele întrebuințate de stapâni se va putea termina cu succes o muncă de asemenea proporții.

De acest blestem nu scapă nici "marele" Călinescu în "Bietul Ioanid" (autoportret), unde n'are cum să strecoare, într'o lucrare de peste patru sute de pagini, macar un cuvânt despre "clasa muncitoare". Și nu scapă nici tinerii de acest blestem. Eugen Barbu, în "Groapa", nu găsește nici el posibilitatea să fie "consecvent" liniei, pomenind, fie și'n treacăt, ceva, un cuvânt măcar, despre ilegaliștii roșii. Ochelarii de cal cu care partidul a înzestrat pe fiecare scriitor în parte -și cu mai multe perechi- nu pot sub nicio formă eclipsă total realitatea.

Limitele creației sunt înguste. Conflictul în subiectele atinse, unul singur. Doi eroi se bat disperați în toate cărțile ce inundă vitrinele librariilor: "muncitorul

conștient, luminat de educația partidului" (deși "Scânteia" se plânge tocmai de contrariul), și "rămășița concepției criminale burghezo-moșierești", "dușmanul poporului", care mai mult sau mai puțin camuflat, ca în romanele ieftine polițiste, sub cele mai variate aspecte, caută să dărâme edificiul proaspetei democrații "de tip popular". De la muncitorul "unealtă" până la cadrul de partid cu răspundere, "strecuratul" va fi pus în cele mai puțin umane și ireale culori, pentru a justifica apoi duritatea partidului. Soluția cărții se găsește fără excepție pe copertă. Nu trebue căutată în carte. Cititorii sunt scutiți de emoția neprevăzutului sau a absurdului. Primul, muncitorul, va birui - condiție sine qua non (dac'ar cădea, înseamnă că n'a fost destul de.. lămurit). Celălalt deasemenea, în mod obligatoriu, după ce va comite o serie de fărădelegi dela care crima de obicei nu poate fi exclusă, va trebui demascat, ridiculizat, pus "la peretele infamiei".

E bine însă să urmărim -și poate acesta e singurul lucru interesant în toate cărțile- modul de comportare a eroilor. Aici, "linia de partid" suferă. Pentrucă, dacă ea dictează soluția, nu poate însă formulă și intriga, care rămâne deci la latitudinea "scriitorului". Răsfoiasca cititorul acestor modeste constatări orice carte editată și trâmbițată de E.S.P.L.A. Va găsi în toate aclaș fenomen. Eroul "negativ", în toată "întunecimea lui", va trăi pe picioare proprii. Va fi conturat, clar, la urma urmei va simboliza ceva. Indiferent dacă pentru creerea lui autorul va trebui sa facă o "colectă generală" de apucături care în mod normal nu pot coexista în aceeași unitate psihologică. Eroul acesta va prezenta aspectele nu ale unui individ, ci ale unei tendințe. Recrutat din "clasa adversara", el va trebui să poarte toate stigmatele posibile, pentru a scoate în evidență "putregaiul burghez". In persoana lui însă, deși curios, oricare din cititorii mai bătrâni va putea descoperi o latură, un aspect al unui personagiu real, care a trăit cândva. Pentrucă, din păcate, trecutul nu ne-a scutit de asemenea specimene. Când însă trecem la celălalt erou, muncitorul, atunci întreg cadrul se modifică, totul se decolorează dincolo de apos. Ai impresia că ți se servește un pahar cu limonada călâie în plin August. N'au personalitate. Mai puțin contur. Sunt hibrizi. Orbecăe pe linii incerte, diforme, cad în ditirambi placizi, desgustători, pronunțând asemeni plăcilor de patofon fraze colorate strident, lozinci arhicunoscute din însăși desfășurarea practică a vieții de toată ziua. Par marionete acționate de mâna unui artist de provincie improvizat ad-hoc. Fie că este vorba de analfabeții lui Marin Preda ("Desfășurarea"), de activistul lui Emil Gallan din "Bărăgan", sau de Licu Oroș ("Rădăcinile sunt amare" -Zaharia Stancu), - toți, dar absolut toți sunt elemente incerte, protoplasmatice, fără cap, fără picioare, fără țintă. In schimb, hoții lui Eugen Barbu sunt hoți adevărați. Când împlântă cuțitul simți cum se prelinge sângele din rană. Brutali până la cinism când petrec sau atacă, umani până aproape de sublim când adapostesc în troglele în care locuesc vrăbiuțe, sau se spintecă în mărturisiri. Au în ei ceva poate din mujicii lui Dostoevski. Pentrucă au existat așa cum i-a prins scriitorul. Orbescu, inspectorul lui Z. Stancu din "Rădăcinile sunt amare", e tipul reprezentativ al brutei polițiste. N'are nici Dumnezeu nici conștiința. L-am cunoscut în ciracii lui Gabriel Marinescu, dar mai târziu l-am întâlnit multiplicat la infinit în brutele lui Burah Tescovici (alias Teohari Georgescu), în beciurile ministerului de interne sau la securitățile din toate orașele țării. Nu acelaș lucru se petrece însă cu Porfira din Condor, mama lui Oroș. Ea nu mai este țaranca română. Pentru simplul motiv ca țăranca n'a fost niciodată comunistă. Ea a crezut numai în Dumnezeu și în căminul ei. Și de aceea nu mai "stă". Cade în placid, în ireal. Este o haină fără trup. O mască din spatele căreea vorbește nu realul, ci partidul, și cu atât mai puțin scriitorul. După cum "linia dogmatică" vorbește și din spatele lui Oroș și din spatele bulgăroaicei Silef sau al celorlalți muncitori "comuniști", după dorința lui.. Stancu (Stancof?). Jandarmi asasini, decorați, am cunoscut și în trecut. Mai puțini. Stancu a cunoscut mii printre noii lui stapâni. Și de aceea îi prinde "bine". Dar proporțiile apocaliptice ale pogromului din Iași nu mai conving, ele fiind croite după "indicațiile partidului". Am putea merge la infinit cu exemplele. Din fiecare carte.

Apare firească întrebarea: de ce această imposibilitate de a descrie un comunist adevărat, care să traiască prin propria lui piele și nu cu cârjele cu care îl susține autorul? Oare scriitorii de azi sunt atât de lipsiți de posibilitatea creației? Răspunsul este foarte simplu: ei nu cred în creația lor. "Eroii", ei nu-i nasc după căutări și frământari, ci îi iau deagata din "tezele partidului pentru literatură". Și sunt asemenea tezelor. (In cărțile în care scriitorul scapă de chingile ideologiei, se pot descoperi pasagii lirice de toată frumusețea). Cărțilcr le lipsește, din această cauză, unitatea. Apar cârpite, ca un pantalon de deținut politic din Aiud. Petecele se disting pentrucă sunt colorate. Unele poartă amprenta talentului, altele pecetea partidului. Și nu se pot îmbina într'un tot estetic. Noaptea și ziua se ating numai la capete, nu pot "coexista".

Scriitorii din România robită pot fi împărțiți în trei mari categorii. Prima: vechii scriitori, forțați de împrejurări să-și rupă șira spinării, dar putându-și păstra

în parte demnitatea de om. Pentru a putea pluti au fost necesare dureroase căutări. Și unii au ancorat în traduceri din autori clasici străini. Blaga are o traducere a lui Faust splendidă, integrală: aici n'a mai avut cum încăpea recondiționarea partinică. Regretatul Dan Botta ne-a dat un Villon cu o bogăție de expresii arhaice neîntâlnită în literatura noastră. Niciodată n'a cunoscut cartea românească traduceri mai competente ca acum, când ele au devenit refugiul și meseria celor ce nu pot face ce ar trebui să facă. Dar și cei ce scriu opere noi au găsit refugiu tot în trecut. Dela Decebal la evenimentele din 1940 istoria a fost răscolită și eroii au năpădit vitrinele, deși amestecați puțin cu.. tendințe sociale și oarecare.. luptă de clasă. Ștefan, Bălcescu, Jianu, au fost încadrați în tipare ireale, un amestec straniu de patriotism aprins și.. internaționalism proletar, arhaic. Esențialul e însă că în lucrările acestea nu's obligați să proslăvească pe ciracii lui Stalin, sau ai lui Ilie Pintilie ori Ana Pauker. Acest refugiu în trecut a fost remarcat repede de "critica realismului socialist" și scriitorii au fost luați în furci. Sunt și scriitori cari au acceptat să li se reediteze opera: Agârbiceanu și Radu Tudoran. Acesta din urmă a fost strașnic frecat pentrucă nu a.. modificat nimic din romanul "Flăcări" - și nici măcar nu l-a prefațat pentru a-i explica "scăderile".

Categoria doua e formată din elemente crescute de partid. Sunt tineri fără experiență și mai ales fără cunoștințe. Entusiasmul lor e comandat, scriu "inspirați" din realitatea oglindită în "Scânteia tineretului" sau "Lupta de clasă". Opera lor n'are decât valoare de afiș și trăește cam cât afișul, dacă nu moare înainte chiar de a apare. Unii încearcă să dea curs chemării lor reale, însă corborii stau la pândă cu ochi de arguși: evreii Crohmălniceanu, Vitner, Bratu, Silvian Iosifescu, mentorii literaturii, se reped asupra lor din prima clipă. Pentrucă răul trebue curmat din rădăcină: a fost suficient ca Doina Sălăjan, o tânără destul de talentată, să pomenească într'o poezie de niște Cristoși (la plural) și de niscaiva cruci de suferință - în loc să cânte pe instructorii de pionieri -, pentru a fi trimisă imediat la fund. Când însă n'au la îndemână victime dintre cei vii, - pentru a nu-și pierde.. talentul, fac incursiuni și printre morți. Fantoma lui Titu Maiorescu nu-l lasă în pace pe Savin Bratu: îl anchetează cum anchetează, sau anchetà, la ministerul de interne, unde a fost ofițer înainte de a se face critic. Slăvesc în schimb pe cei ce publică cele mai crunte inepții. E suficient ca ele să fie dedicate partidului ("...Și aplauzele noastre pornesc în val, /Spre casa.. Comitetului Central")!!!

In categoria treia ar intră.. lichelele, vechii militanți și cei ce niciodată n'au avut o linie de conduită. Fie și.. incorectă. Aceștia au cedat definitiv. Au sugrumat și emoție, și demnitate, și rușine. Aici poate fi încadrat și un grup de tineri încă fără mustăți, cari nu-și pot pune probleme de conștiință. Sau dacă și le pun, le sugrumă imediat fără să le exteriorizeze, de teamă să nu piardă ciolanul si onorurile. Caracteristica principală și unică a producției lor e absența oricărei valori intelectuale. Chiar dacă pe alocurea mai pâlpâe câte o fărâmă de talent, aceasta o înecată în potopul de afiș propagandistic. Și acesta e atât de țipător, încât cititorul nu poate scăpa o clipă de obsesia lui. "Prezențele" obligatorii fac viața operei precară, condiționată de însăși actualitatea personagiului sau temei. Există o antologie a poeziei din RPR, editată de ESPLA prin 1953, deci înainte de apariția "boalei personalității" și a campaniei pentru "coexistența pașnica". Cei ce-ar avea putința s'o consulte (acum este "retrasă din circulație"), s'ar îngrozi pur și simplu de "valorile" din paginile ei. Preamăririle lui Stalin întrec caragialescul, intrând în domeniul pathopsihologiei. Se află în ea versuri "de antologie" în care Mac Arthur și aviatorii americani pozează în antropofagi, asasini, calificativele cele mai abjecte fiind compactate ca la presă. Iți lasă impresia că un bețiv declasat își desfașoară repertoriul material la marginea unui stâlp de telegraf. Monarho-fasciști greci, iude titoiste, căpcăuni imperialiști, băutori de sânge muncitoresc, criminali, hoți, își dau mâna în paginile "antologiei" pentru a ilustra perioada aceasta de dispreț total pentru ceeace înseamnă responsabilitatea unei semnături sub ceva scris. Analfabeți incerți dela strung sau lopată se lăfăesc pe pagini de hârtie velină, expunând posterității o lipsă de pudoare specifică inspiratorilor. N'ar exista un titlu mai nemerit decât acel de "Antologia rușinii și a gunoiului". Printre aceștia locul de frunte îl ocupă, natural, Jebeleanu, care în persoana lui Bălcescu găsește pretextul de a lăuda și mirui pe.. Stalin! Opera de actualitate e declanșată "la comandă" de partid. "Jos mâna de pe Liban" a fost o lozincă năstrușnică, care a facut sa curgă un noian de "poezii", demne de un album special.

Această înregimentare carbă are însă uneori și aspecte tragicomice. Astfel pictorul X a primit ordin sa meargă în Valea Prahovei pentru a picta chipul unui sondor. După oarecari căutari, acesta a prins imaginea unui sondor, aplecat pe un ciocan de perforat, ars de soare și puțin încruntat. Spre mirarea lui însă, - când s'a întors la București, diriginții dela Fondul Plastic, cari comandaseră opera, au respins-o pe motiv că.. un sondor reperist nu poate fi încruntat când lucreaza sub îndrumarea partidului.. Și bietul pictor a trebuit să-l modifice "la cerere"...

Eroul literaturii comuniste n'are voe să fie preocupat de probleme complexe. Fra-
mântările interioare sunt apanajul celor ce nu știu ce vor. Omul socialist și-a rezol-
vat toate problemele ce-l preocupă. Nu i-a mai rămas decât construirea socialismului.
Și, natural, reproducerea biologică pentru permanentizarea doctrinei.. Frământările
interioare, căutarile, incertitudinile, problemele de psihologie, noile orizonturi ce se
cer cercetate, sunt păcate de moarte, unelte ale decadentismului burghez. N'au ce căuta
în preocupările unui "scriitor socialist". Numai decadenții și misticii obscurantis-
mului ancorați în trecut pot avea preocupări intelectualiste-sentimentale-metafizice"..

Fiecare perioadă din istorie își are un curent literar, care o explică în litera-
tură. Acum la modă este.. "realismul socialist". El este însă o lozincă goală, în care
nimeni nu crede. Toată lumea știe aceasta, mai puțin vizitatorii occidentali. Niciuna
din cărțile publicate nu poate fi încadrată în acest fantomatic curent. Nu este aceas-
ta o gratuitate: căci dacă cineva ar încerca serios să pună pe hârtie, cu competență
și xxxxxxxxx responsabilitate, "adevărul socialist", ar fi să-și semneze întâi con-
damnarea la moarte și apoi să se prezinte cu cartea la comisiile de cenzură. Toate
operele se pretind inspirate din realitate. Și toate mint. Și minciuna e cunoscută de
însuș partidul, dar o acceptă pentrucă n'are încotro. Ar putea oare cineva într'adevăr
crede ca "Drum fără pulbere" este realitatea Canalului, oglindită "socialist" în li-
teratură? Ca "Rădăcinile sunt amare" ilustrează lupta ilegală a partidului și reali-
tatea burghezo-democrată? Că "Bărăgan"-ul lui Galan "prinde" perioada transformării
socialiste a agriculturii? Nici chiar un orb n'ar accepta asemenea afirmații. Pentru
că toți cunosc realitatea. Care se află tocmai la antipod. Ea este însă un secret pu-
blic. Și tac cu toții, pentrucă a vorbi înseamnă a cere un bilet de intrare la Aiud
sau la Stuf...

S'a încercat oare să se scrie și "altfel" decât cere linia oficială? Căderea lui
Stalin și lupta împotriva personalismului a avut răsunet în literatura românească?
Evenimentele de după faimosul Congres al XX-lea au surprins într'o oarecare măsură
cadrele de conducere ale sectorului "spiritual" din țară. Și atunci s'au făcut unele
mici scăpări. S'au dat publicității unele scrieri care, daca nu erau împotriva parti-
dului, cel puțin puneau problemele sub un aspect cu totul altul decât cel obișnuit.

Prima carte fu "Bietul Ioanid", de George Calinescu. A apărut prin 1954. Atât de
puternică era setea cititorilor de a gusta o pagină "scrisa" încât romanul, deși într'o
formă mai mult decât grea, a dispărut din vitrine din primele zile. Cozi întregi, "ca
la carne", se făceau în fața librăriilor. Nu-i cazul să-i analizam aici conținutul.
Clar e numai că la câteva zile dupa apariție romanul a fost retras din circulație. Și
criticii n'au respectat deloc pe academician. S'au napustit asupra lui, acuzându-l de
lipsă de cunoaștere a realității. Singurul care a beneficiat din acest scandal a fost
Mișcarea Legionară. Pentrucă tematica în jurul ei se desfașoară. Și deși Calinescu o
pictează așa cum vrea partidul, totuș eroii îl depașesc și se oglindesc în ochii citi-
torului sub cu totul altă lumină decât cea dorită. Ei apar în lumea desorientată de
dinaintea răsboiului ca singurii care se mișcă pe coordonate precise și au o țintă
clară, rezultat al educației. Romanul avea o continuare într'alt volum intitulat "Scri-
nul negru". Câteva fragmente din el au apărut în "Gazeta Literară". Se vede că Căli-
nescu a acceptat cererile criticii de partid și și-a modificat atitudinea. Romanul
însă n'a apărut nici până azi. Probabil că cesiunile lui Călinescu n'au fost suficient
de substanțiale. Sau că se pastreaza încă "în trecut". Nu aceasta este însă situația
lui Eugen Barbu. Prin 1957 el a publicat un roman care a stârnit destulă vâlvă. Am po-
menit de el. Este "Groapa" și prinde în obiectivul narațiunii imaginea mahalalei Că-
țelul, prin jurul anilor 1925. Cartea a fost primită de cititori cu deosebită caldură.
A plăcut. Nu însă și partidului. Care s'a repezit asupra lui cu tot armamentul greu
al criticilor pomeniți. Rezultatul a fost cel așteptat nu de public ci de partid. Bar-
bu a cedat. Și-a făcut critica oarecum public și a promis sa se.. corijeze. Și s'a co-
rectat în "Oae și ai săi" și în "Calea Nordului". Partidul a eșit satisfăcut, dar publi-
cul l-a înjurat. Sau l-a neglijat, ceeace e și mai rău.

In "De profundis", Wilde spune undeva: "Nu are valoare să spui cuiva ceva, pe care
nu-l simte și nu-l poate înțelege". In țară se întâmplă ceva mai tragic. Ceeace se spu-
ne nu numai ca nu e simțit de cititor, sau înțeles, dar chiar acei cari spun nu cred
în propriile spuse. Nici o iotă măcar. Un cerc vicios al minciunii, acceptat tacit, ca
un simplu detaliu din tabloul falsului general. Arta și libertatea sunt două noțiuni
cu sfere aproape identice. Nu pot fi nici separate nici înțelese detașat. Unde lipsește
a doua, prima va fi chircită, rahitică, încorsetată în forme care-i dau de multe ori
aspect de hidoșenie. Ar trebui sa aibă cineva răbdare să citească "romanele istorice"
ale evreului Ludo, sau cele "sociale" ale coreligionarului său Peltz, pentru ca să se
convingă. Afirmațiile literatului italian capătă în lumina aceasta valoarea unei sen-
tințe implacabile. Și văicărelile "Scânteii" referitor la ineficacitatea muncii edu-
cative, o confirmare oficială tot atât de implacabilă.

Am lăsat la urma aspectul cel mai interesant. Categoria a patra a scriitorilor

din România.E formată din tineri intelectuali,produs al "educației de partid",cari, în ciuda asaltului,n'au abandonat sfera libertății emoției,demnitatea de intelectual și român,cinstea.Ei scriu și păstreaza în scrin.Asupra acestora partidul nu poate face nimic.Pentrucă nu le cunoaște preocuparea.Când îi descoperă,cum a fost cazul poetului Caraion(acesta ceva mai bătrân),sau al dramaturgului Omescu,îi trimite în lumea tăcerii,sub zăbrele,ca periculoși.Liniștea siestei nu trebue turburată.

Opera de artă nu poate trăi într'un climat pestilențiat de miasmele dogmatismului partinic.De aceea așteaptă curățirea atmosferei,fie chiar și printr'o nouă "Furtună",pentru a putea respira aerul libertății și demnității.Până atunci,cititorul român va căuta cu înfrigurare prin bibliotecile particulare,sau la Talcioc,exemplare tocite din vechea literatură,citind în fascicole "Logica" lui Nae Ionescu sau "Cheile Impărăției circulând pe ascuns,"Spovedania unui învins" sau "Am ales libertatea".Căci bibliotecile particulare mai păstrează ascunse,prin poduri sau pe după dulapuri vechi, pe Goga,pe Crainic,pe Gyr,pe Motru sau Petrovici,pe Rebreanu,Minulescu,sau "Doina" lui Eminescu.Tinerii caută cu îndârjire "Frații Caramazov",lăsând pentru bibliotecile de stat sau pentru profesorii de română cu programul "elaborat dela centru" publicațiile partidului cu nătânga și ridicola pretenție de operă de artă.-

Iancu Dunăreanu

PE O PIATRĂ

Pe o piatră,sub un pom,
Imbuca pâine un om
Și din pom un titirez
Cerea fărâme de miez.
Acum,după învă,ătură,
Vine și le ia din gură.

Titirez ori vrabie
Sboară către albie,
Unde maica spală rufe.
Ar avea și el o scufe
Și-o batistă de clătit,
Care s'au cam murdărit.

Vrăbioiule vecine,
Te rog să treci pe la mine.
Stai de-un an la noi în casă
Și de chirie nu-ți pasă.
Mă tot ții într'o minciună
Și n'ai dat măcar arvună.

Vrabia cum să plătească
La casă gospodărească?
Ea n'are în buzunar
Două parale măcar.
Toată lumea doar'o știe
Că nu plătește chirie
Și stă'n pod pe datorie.

O LĂCUSTĂ

Mi-a umblat în păpădie
O goangă cu pălărie
Și cămașe stacojie.
Avea fuste și manta
Tăiate din catifea
Și pieptar cu solzi de țiplă,
Căptușit c'un fel de sticlă.

Domnișoarei cu trei rochii-i
Lăcrimau rubine ochii.
Să te'ntreb pe dumneata,
Cum veniși în iarba mea
Și de unde,domnișoară
De cristal și scorțișoară?

După pana ce te-a scris,
Vii și tu din somn și vis.
Căci vopseli asemeni nu's
Decât colo,tocmai sus,

Unde sunt într'adevăr
Pensule de-a fir a păr
Și zugravii de o schioapă,
Meșteri scriitori cu apă.
Ce te-a supărat? țânțarul,
Păpurișul,nenufarul?

Aș fi vrut să stea s'o prind.
A venit încoa sărind
Și-a plecat sărind într'alte
Buruieni și mai înalte.
Și-aș fi vrut să-mi stea întâi
Pe un vârf și s'o mângâi.

Mi-a lăsat atâta mie:
Bumbii goi,de păpădie.

&& Pe vremea când făcea așa gingașe poezii,ARGHEZI se exprima astfel despre Ruși: "In visul de o perfecțiune ideală, Rușii au dat civilizației o formă de fericire cu totul personală: scapetismul.Ca să nu le mai placă viața și să nu aibă ce face cu ea,suprimând în același timp și omul după planetă,ei se castrează,și Rusoaicele își stârpesc sânii pubertății.Ce mai poate limita o individualitate națională,care trece peste viață și moarte cu atâta încredințare,și ce o poate împiedica să mâne absurdul dincolo de orice închipuire și să-l epuizeze? Păpușa de lemn,unică și numeroasă,rcstește,dela marele la micul infinit,crescând și descrescând,un simbol de multiplicare prin partenogeneza și de integrare prin înghițire.Impărăție,ortodoxie,revoluție,teroare,mistică bigotă,mistică atee,ies unele dintr'altele și se definesc reciproc,ca obiectul meu inutil,de pe raftul cu cărți".-

&&. Scrie "Vocea libertății",Atena,Aprilie 1960,că,în România ocupată de atei,"niciodată în istoria sa biserica română n'a reușit să strângă în jurul ei atâția credincioși ca în zilele noastre"; în Macedonia însă,ocupată de grecii pravoslavnici,biserica română are lacăt la ușe...

UNĂ MANIFESTAȚIE PAN-ORTODOXĂ

La 6 di Marțu,tu auditoriul gimnaziului vestic din orașul Pawtucket,R.I.,USA, avu loc sărbătorirea Duminicălei Ortodoxe,la cari lo parte gugeà di lume,reprezentândalui noauăle (9) biseriți ortodoxe din statlu Rhode Island.Serviciul Vecernii̱lei fu oficiat de Inalt Prea Sfințitlu Mitropolit Antonie Bashir,Arhiepiscopul Bisearicăḻei Ortodoxe Siriene-Antiohiene din New York și America de Nord,asistat fiindalui di optu prefțî-parohi.Bisearica noastră "Sf.Ioan Botezatorul" di Woonsocket fu reprezentată di parohlu a ḻei,păr.Ioan Popescu,di corlu parohial ș'di tuț ațeḻi țe putură s'ḻia parte.(Dzîțem "di tuț ațeḻi țe putură.." că,cu doauă dzîle nâinti,tu regiunea noastră cădzu aproapea doauă urme di neauă și tu locuri-locuri,iu zurlu-vimtul u-adună,tricu di brânlu a unui om,și dzua ațea căḻiurile nu erau ghini curate).Cathi preftu,psaltu și cor cântară pri limba lor maternă,și la urmă tute corurile la un loc cântară pi inglizești un imnu bisericescu.

S'nă hibă permis s'discḻidem ună ñică parantezâ.Di câte ori scriem di aestă mușeată manifestație pan-ortodoxă iu,în fața a idhyiului sântu altar cathi preftu,psaltu și cor parohial cântă ică psâltiseaști pri limba lui maternă,iar credincioșiḻi prezenți ascultă și se roagă tuț dadun la unlu și idhyiul Dumnidzău,nă se duțe mintea la frațḻi a noștri din Peninsula Balcanică -clerici și mireni- cari n'au dreptul s'dzîcă icà s'ascultă cuvenda al Dumnidzau pri limba lor materna.Cum poate si se-acḻiamă Grecia,di exemplu,țară democrată și criștină-ortodoxă cându nu permite a unei minorități etnice di ună populație di piste giumitate di milion,cum suntu Românḻi Macedoneni(Vlahiḻi),si se instruiască,si s'încḻină al Dumnidzău și si zburască ḻimba-ḻi proprie,grailu macedo-român(vlah)?! Știe "Consiliul Mondial al Bisericilor Creștine",ortodocșiḻi di tu Americă și I.P.S.Mitropolit Bashir că guvernul grec lă are încḻisă și confiscată a Macedo-Românilor ortodocși,ninca dila 1944,tute bisericile și școlile românești -instituții culturale cu ună activitate di piste 50 di añi- și că lă are interdzîsă si zburască grailu a lor matern? Știe lumea liberă,democrată, civilizată și criștină că nu di multu,tu Macedonia grițească au loc "ceremonii ciudisite"? că carfânḻi di Armâñi suntu adunați ca oile di cătrî giandarmadz în fața primăriilor și obligați s'ḻia giurat că di-auà ș'nâinti nu va zburască limba lor maternă,ți mași limba greacă? Cari alt guvernu uzează azî ahtari metode contra minorităților etnice din țara lui? Cum pot s'hibă legitimate ahtări metode de desnaționalizare forțată cari nu fură uzate necă di adevărațḻi barbari? Va lă ?inia ghini a Greților macă tu Pensinsula Balcanica va era,di exemplu,un stat vlăhescu ș'va uza contra minoritățiḻei grițești idhyle metode "democratice" țe uzează azî guvernul grec contra minoritățiḻei românești din țara lui? Cum adică,mași Grețḻi au dreptul la bană (viață) și Vlahiḻi nu? Mași limba greacă si se zburască și vlăheasca nu? Nu easti pioat di Dumnidzău ca ună limbă zburîtă di doauă ñiḻi di añi s'hibă asteasă cu forța azî tu secolul al XX-lea,tu secolul al progresului? In loc de persecutarea minorităților etnice,nu va hibă ma ghini ună colaborare frățeasca întrî tuț cetățenḻi și ortodocșiḻi(Greți,Macedo-Româñi,Bulgari,Arbineși) a Eladhăḻei? Aeste avinări (persecuții) nale țe suferă frațḻi a noștri Armâñi dila 1944 și'nocà din partea autorităților grițești nacă au di scop s'lă-aducă suflitlu la nare și s'facă ațea țe feațe generalul Niculiță di Larisa la 1066,frațḻi Petru și Asan dit Munțîḻi Rodopi la 1186,icà falanga di armatoḻi dit Munțîḻi Pindu la 1821 cacu ună ahtari afurñie (ocazie) si-ḻi astingă di cu totlu? O,nu Dumnidzale! Știm ca Macedo-Românḻi au nimală arâvdare și minte,ma aestă cale dă-lă Doamne ninca cama multă ca s'poată si suportă "moderna democrație" grițească și s'nu cadă tu vâră clapă di a lor.Și cu aesta încḻidem paranteza).

Nâinti di serviciu,consiliul ortodox din Rhode Island deadi un prândzu în oncarea I.P.S.Antonie Bashir,iu Mitropolitlu avu și un interview cu ziarlu "The Providence Journal".Cu referire la apelul al Papa Ioan al XXIII-lea tri ună unitate criștină, mitropolitul Bashir dzîse: "hiu multu sigur că Ortodoxia și Roma va află ună cale di acăchisire"."Omlu di pri cale va unitatea.Suntu nâscântî din conducatorḻi a lor cari nu u vor".Cu zboarile di ma sus,mitropolitlu sirian dzîse un mare adevăr.Tute popoarile ortodoxe și catolice vor unirea biserițilcr a lor,ma suntu capitile aeștor biseriți cari nu u vor icà vor s'facă unirea după cum lă arăseaști a lor.Și apoia cari u dispârțî în doauă Bisearica Criștină? Nu fură episcopiḻi di Roma și Constantinopol? Și azî unirea Bisearicăḻei a Hristolui easti tu mâna a lor,ma lipseaști ca tuț -clerici și mireni- s'lucrăm în direcția aestă,macă vrem si înfăptuim ună unire cât cama bună,sigură și ayoñia(repede).

Dupa serviciul Vecerniiḻei,I.P.S.Mitropolit Antonie Bashir zburî di viitorlu a Ortoxiiḻei tu-Americă.Cât tri ună unitate ortodoxă auà tu America dzîsi că tuț "u vrem,ma aestă easti un ?is țe va si realizează cu timpul".Și aeste manifestații panortodoxe anuale țe s'fac cu ocazia Dumînicăḻei Ortodoxe n'au di scop altu țiva dicât andregu terenlu tri încḻigarea unitățḻei ortodoxe americane,și credem că-i timpul tri înființarea unui Patriarhat Ortodox auà tu Americă.

Ahât înfăptuirea unitățiḻei ortodoxe americane cât și a unitățiḻei criștine uni-

versale depinde cama multu di cler -prefţî şi episcopi-, aşi ca lipseaşti că nâşi si'nchiseascǎ unǎ acţiune cât cama sǎnǎtcasǎ în realizarea aeştor duauǎ muşeate idei. Va era ghini ca clerlu român s'fâţea parte şi nâsu din avangarda aeştei acţiuni di unitate criştinǎ.Şi s'da Dumnidzău ca tu un viitor nu prea dipǎrtos si sǎrbǎtorim cu tuţ Dumînica riunirilei Bisoaricǎlei Criştine.

Virgil Pindeanu

RUGĂCIUNE pentru izbânda armatelor române de Adrian Maniu

Doamne - dă dreptate ţării româneşti.

Luminat Stăpâne - care ocroteşti
Holda sfinţită de trudnici secerători,
Pajiştea cădelniţând mir din flori,
Bolta codrilor,clopotniţele munţilor,
Satele albe în fruntea caselor cu semnul crucilor,
Tu care pretutindeni pluteşti
Şi în fiecare suflare sau fapt te vădeşti,
Aşa cum învingând bezna - înalţi soarele,
Doamne - dă-ne,Doamne,iar hotarele.

Până în naltul înstelat al cetelor îngereşti,
Până'n adâncul de morminte creştineşti
Această ţară,mult încercată,batjocorită şi sfâşiată,
E numai a Ta,Puternice şi Veşnice Tată.

Doamne,îndură-Te de ţara Ta dragă ce se roagă.
Induratele nedreptăţi îi îndreptăţesc năzuirea întreagă
Intru învierea din hotare înjunghiate şi căsăpite.
Dă reînălţare dreptăţii deasupra chinurilor răstignite.
Doamne,realipeşte în nedespărţită trăinicie
Bucăţile smulse acestui pământ de românie.
Tu,care prin minuni toate rănile tămăduieşti,
Dă firească întregire trupului ţării româneşti.

In toate răspântiile de drum troiţe în priveghiat
Arată al credinţei cuprins nestrămutat.
Doamne,ştiu că pre Tine Te regăsesc
Atunci când pre aproapele meu îl iubesc,
In tot ce a fost umilit şi asuprit,
In tot ce pentru credinţă e prigonit,
Inchinându-se la veşnica Tărie,
Purtând în suflet bunătatea de omenie,
Infrângând împilarea vrăjmaşului varvar,
Bun ostaş spre a rămâne bun plugar.

Doamne,nu nevrednicia noastră răsplăteşti
Când dărâmând asupriri,hotarele creşti,
Ci pe ctitorii câţi cu plăeşii şi răzeşii lor,
Luptând pentru Tine,au dat suflet acestui ogor,
Mucenicii apărători ai sfintei cruci -
Pe care ai milostivit spre biruinţi să-i duci,
De câte ori năvăliri cu urgii înzecite
Râvneau colibe sărace,dar înflorite.

Din jertfa părinţilor leagăn urmaşilor orânduieşti
Clopote voevodale au vestit nesfârşit - că Tu eşti
Singurul într'al cărui semn,veacuri din veşnicie tresaltă,
Iar ţărâna se plămădeşte în voia de menire înaltă.

Doamne,voia Ta prin cei aleşi se împlineşte -
Ingenunchiaţi simţim cum în răsărit ţara creşte
Tinzând să recapete vadul neamului hărăzit
Spre a rodi în sortirea pentru care s'a ivit,
Acest grai,acest suflet,şi acest ţinut al Tău,
Pe care de-acum să-l fereşti de cel rău.

Doamne - care stai vremii pururi pază,
Tu pe ostaşii Tăi îi binecuvintează,
Făcându-i pe acest pământ atât de frumos
Vrednici apărători ai milostivului Cristos.

Iar cuprinsul ce a păstrat prin restrişti doar graiul hotar,
Fă-l ţară liberă - întreagă un altar.

DIN ZIARE,CĂRŢI,REVISTE

& Roland CAVALLIER,în "L'Europe réelle",Bruxelles,Mai 1960: Ne pare de prisos să insistăm asupra minunatelor rezultate ale cruciadei democrate din 1945.Oricine ştie că din acea epocă lumea trăeşte în pace şi fericire.Rasboaiele au devenit ridicole anacronisme.Libertatea de gândire domneşte stăpână peste o lume liberată de teamă - şi bunii noştri democraţi se indignează numai la gândul încarcerării unui adversar! Fără să ne dăm seama,ingraţi ce suntem,noi trăim vârsta de aur a democraţiei.Trebue deci să admitem odată pentru totdeauna că Europeanul anului 1960 e un om liber.Dar ce ar face el de această sacrosanctă libertate,smulsă cu multă luptă hidrei fasciste? Spre ce culmi îşi îndreaptă el gândurile în acest Mai 1960,la 15 ani dela distrugerea rasismului hitlerist de către paladinii motorizaţi ai d-lor Baruch,Morgenthau, Frankfurter şi Roosvelt? Bine înţeles,scumpii noştri compatrioţi deplâng soarta nenorocită a negrului sud-african; cer,între două hohote,pentru popoarele de culoare dreptul de a dispune de ele însile.Jurnalul micului Rabinovici,foarte oportun descoperit într'un canal,tortureaza de emoţie sufletele tandre,şi "Memoriile" Anei Frank, acum popularizate în ediţiile "cărţii de buzunar",turbură încă creerele emotive.

Dar acest anti-rasism vigilent,acest anti-fascism luminat,sunt privilegiul unei minorităţi,al unei elite circumcise,mereu lovită de cele mai rele coşmaruri ale neonazismului renascând,când un mâzgălitor de svastici apocrife îşi agită tinicheaua cu vapsele în faţa sfintelor ziduri ale unei sinagogi.. Victoria democraţiilor în Mai 1945 a consacrat nu numai înfrângerea militară a Occidentului,ci şi declinul său spiritual.Obraznicul triumf al prostiei satisfăcute şi plângăreţe e unul din cele mai vizibile rezultate ale marei cruciade pentru Libertate.De ce compatrioţii noştri nu s'ar bucura în pace de libertatea de a se idioţi? Dela "martiriul" Anei Frank la bandele desenate de "France Soir" - mijloacele nu le lipsesc.Prostia cu tălpi de plumb care s'a abătut asupra Europei dela 1945,- nu este ea cel mai frumos simbol al Democraţiei?

& "CANDIDO",Milano,5 Iunie 1960: "Poliţia secretă a Israelului a arestat -se pare în Argentina- pe criminalul nazist Eichmann.S'a reaprins astfel "ofensiva răzbunării" contra persecutorilor evreilor.Fără a voi să micşoram cu nimic teribila răspundere a criminalului,- e de relevat că această "ofensivă a răzbunarii",după 16 ani,nu va aduce Israeliţilor numai simpatii".-

& "Vocea libertaţii",Atena,Aprilie 1960.- Povesteşte un rus dlui Radu Florescu: "Da,evreii ne-au ajutat mult; fără de ei n'am fi putut construi Rusia sovietică.Dar.. au o prea mare opinie despre ei şi aceasta îi face să greşească.Ei de pildă cred că Templul lui Solomon a fost construcţia cea mai faimoasă din antichitate,dar nici un martor al timpului n'a confirmat aceasta.Tot ce ştim e că Templul a fost construit cu arhitecţi şi meşteri fenicieni.Ceea ce fac astăzi în Palestina e deasemenea o operă de împrumut: fără capital american n'ar fi fost realizabile.. Işi aroiază până şi un folklor nou,împrumutând,între altele,hora românească,zicând că este un dans naţional.Şi va deveni un dans naţional"...

& Buletin de Informatii "ARA",Sydney,Martie 1960: Presa internaţională "e controlată de mari interese particulare,care preferă să trăiască în umbră,pentru ca din anonimat să poată trage sforile mai bine.Dat fiind prostia publicului,pe care se bazează această presă dirijată,ea a reuşit să se situeze pe un plan superior faţă de celelalte puteri de stat.. Un atac concentric şi bine dirijat,dat de presa internaţională astăzi,poate dărâma guverne,distruge partide politice sau deslănţui răsboaie. Agenţiile mondiale de ştiri,cu întinsele lor reţele de ziare,de posturi de radio şi de televiziune,formează deja o forţă internaţională suprastatală,un fel de Guvern Mondial în embrion,pe care îl visează de atâta timp anumiţi pacifişti suspecţi.Acest Colos al Presei stă astăzi în slujba unor puţini,şi în dauna celor mulţi.Aşa zisa presă "democratică" a Vestului este înhămată astăzi la carul de "co-existenţă" cu Sovietele,care desigur că plătesc destul de gras pentru aceste servicii.

Presa Vestului a fost de exemplu aceea care l-a împins pe preşedintele Eisenhower să se întâlnească cu Hruşciov,să accepte "summit-meeting-urile"... Cine a citit cu atenţie ştirile din Presa din ultimele luni nu a putut să nu observe cum zi de zi agenţiile de ştiri publicau tot ce era favorabil pentru întâlnirea cu Hruşciov,suposiţii asupra unor intenţii inexistente ale preşedintelui Eisenhower,declaraţii indiscrete a unor mici funcţionari ai Casei Albe,insinuări şi ameninţări cu distrugerea nucleară a lumii dacă întâlnirea nu va avea loc,- după care veneau duşurile calde cum că Hruşciov n'ar fi tocmai omul acela rău pe care şi-l închipuie Vestul,că el este singurul cu care se poate trata în Rusia Sovietică,că ce poate pierde Vestul dacă preşedintele Eisenhower se va întâlni cu Hruşciov,că n'ar fi exclus ca după vizita în America însuş Hruşciov să se americanizeze! Şi după luni şi luni de zile de bombardare sistematică a opiniei publice din Vest,cu astfel de ştiri fabricate,Eisenhower a trebuit să capituleze... "Brain-Trustul" Presei internaţionale nu doarme însă,şi după câştigarea primei bătălii se pregăteşte pentru o altă ofensivă,până la

câştigarea victoriei finale: distrugerea fără arme a tuturor forţelor din Vest care se opun comunismului.Natural că din când în când mai atacă şi pe comunişti,pe ici pe colo.. pentru a arunca cu praf în ochii mulţimii,pentru a o deruta.Revine însă cu campanii şi mai violente,nu contra comuniştilor,ci contra acelora care sunt activi contra comunismului,care sunt acuzaţi de nazism,de fascism,de mac-cartism"...

In mâna cui este presa internaţională,se ştie...

& Salvador de MADARIAGA,în "Nation Roumaine",Aprilie 1960: Conferinţele la nivel duc la aranjamente complet şi absolut verbale şi secrete,şi noi ştim din experienţă că aceste aranjamente sunt secrete şi verbale pentrucă ele nu pot vedea lumina zilei, nefiind destul de decente.. De aceea privesc conferinţele la nivel ca ceva foarte periculos şi care trebue evitat.

Conferinţa la nivel e avantajoasă pentru dl Hruşciov pentru două motive: întâi, el vrea să arate poporului rus că e destul de stăpân pe putere; că,deşi a abrogat suveranitatea atâtor naţiuni,inclusiv a sa,Vestul nu-l consideră ca hoţ.E cazul unui hoţ politic,care vrea să fie vazut de victimele sale în compania unor oameni de treabă.Ce interes putem avea să dăm acestui om beneficiul companiei a trei naţiuni occidentale? mai ales că celălalt motiv,pentru care a fost ridicată chestiunea Berlinului liber,e mai mult chestiunea recunoaşterii zonei de est a Germaniei.. Oricum, regret că trebue să spun că puterile occidentale sunt vinovate de stupiditate crasă pentru a fi acceptat limbajul adversarului lor.. Noi ar trebui să spunem că există o zonă în Germania care este ocupată,şi că nu suntem gata a discuta decât evacuarea ei.. Ocupându-se exclusiv de problema Germaniei,Occidentalii dau impresia că n'ar fi interesaţi decât în libertatea Germaniei rasaritene,nu şi a celorlalte ţări.E un lucru periculos.Trebue în orice caz să stăm departe de sugestiile făcute Statelor Unite de oameni aşa de eminenţi ca Walter Lippmann...

Daca izolaţi problema Germaniei şi vă arătaţi gata la unele sacrificii pentru reunificarea Germaniei,lăsând celelalte ţări în robie,aceasta ar mări nenorocirea ţărilor din Est,ceeace n'ar fi decât apă la moara comuniştilor.Astfel,politica Vestului îmi pare absolut dezastroasă.. Daca Hruşciov obţine recunoaşterea zonei de est a Germaniei,el va fi dat cu asta o lovitură de moarte credinţei,speranţei şi curajului populaţiilor din estul Europei... De ce Sovietele n'au avansat dela Elba la Cherbourg,Pirinei sau chiar Gibraltar? Multă vreme n'a existat nimic care să-i împiedice.Până la afacerea Coreei,Statele Unite votau fonduri pentru frigorifere şi maşini.Nimic nu se opunea înaintării sovietice.Dar n'au făcut-o,pentrucă toată Europa de est le-ar fi sărit în spate.Aceasta e pricina adevărată pentru care n'au avansat. Şi faptul e adevărat şi pentru astăzi.. Ştiu asta din felul cum Europenii robiţi s'au revoltat oridecâteori au avut putinţa.De aceea politica noastră n'ar trebui niciodată să spună sau sugereze ceva ce-ar putea reduce credinţa,speranţa şi curajul zonei est-europene.Zona de est a Germaniei nu-i decât o parte a zonei de est a Europei şi noi n'avem dreptul să comitem o sinucidere separând aceste zone.Căci sinucidere am comite dac'am obţine liberarea zonei de est a Germaniei fără liberarea zonei de est a Europei,căci Hruşciov vrea sa nimicească sentimentul de speranţă care continuă să animeze zona est-europeană.Umblând dupa conferinţa la nivel,Vestul nu-şi dă seama ca Hruşciov e pe cale să cucerească o mare victorie în războiul rece.. Pentru că în ziua când populaţia din Europa ocupată şi-ar da seama c'a fost abandonată,comunismul ar fi sigur de stăpânire acolo.Atunci el va putea face pasul următor şi Europa vestică va fi pierdută.. Nu ezit să afirm că toată libertatea de care încă ne bucurăm în occidentul Europei o datorăm sacrificiilor popoarelor din Est,şi că minimul ce ne e posibil să oferim acestor populaţii e să nu facem nimic ce le-ar putea slăbi credinţa,speranţa şi curajul,- pentru a nu vorbi de faptul că nu facem nimic pentru a mări aceste forţe spirituale.

& Din Testamentul lui Troţki.Mai 1940: "Existenţa unui stat stalinist pseudo-socialist deformează perspectivele revoluţiei mondiale,pentrucă induce clasa muncitoare în eroare.Am crezut multă vreme că o revoluţie în aceste ţări ar provoca fatal căderea clicii lui Stalin şi regenerarea democraţiei sovietice.Socotesc că-i necesar să declar deschis muncitorilor din lume că nu mai sunt de această parere.Birocraţia stalinistă începu ca o simplă excrescenţă altoită pe corpul statului muncitorilor; acum ea a devenit stăpâna absolută,un stăpân animat de interese de clasă ce au o semnificaţie istorică sinistră.O victorie definitivă a acestei birocraţii asupra forţelor democraţiei muncitoreşti va deschide porţile celui mai întunecat period din istorie pe care omenirea îl va fi cunoscut.Vom avea epoca unei noi clase de exploatatori născută din birocraţia bonapartistă a lui Stalin.Va fi atunci natural să recunoaştem că o atare degenerare birocratică a Uniunii Sovietice furnizeaza proba incapacităţii congenitale a proletariatului de a deveni o clasă dirigentă şi că Uniunea Sovietică a devenit embrionul şi precursorul unui nou şi teribil regim de exploatare pe scară internaţională.Dacă proletariatul Uniunii Sovietice ar lipsi dela datoria de a se folosi de acest război pentru a distruge exploatarea stalinistă,vom intra într'un

period de decadenţă a societăţii omeneşti sub imperiul unei birocraţii totalitare.

Eu sunt un veteran al revoluţiei,care în ultimii ani ai vieţii sale se vede constrâns să revadă toate concepţiile ce fură ale sale.Credeam ferm în regenerarea omenirii prin revoluţia proletară.Acum mă întreb dacă clasa în care pusesem toate speranţele mele e capabilă să realizeze imensa misiune pe care părea a i-o atribui istoria.Mai subliniez un fapt: dacă al doilea război mondial nu se va termina cu doborîrea regimului bonapartist şi fascist al lui Stalin,întreaga lume va fi sub ameninţarea acestui regim pseudo-socialist,ameninţare faţă de care caricatura de socialism inventată de Hitler ar apărea ca un joc de copii".("Candido",29 Mai 1960)

& "Gazette de Lausanne",4 Aprilie 1960,"Revoltă sângeroasă înăbuşită în U.R.S.S.": "Mulţumită indiscreţiei unor funcţionari sovietici,cari au vizitat Occidentul,s'a putut avea unele amănunte cu privire la răscoala sângeroasă ce-a avut loc la 3-5 Octombrie 1959 în oraşul Temir-Tau din Kazakstan.Au fost peste 100 de morţi şi vreo 1000 de răniţi,precum reiese din rapoartele sovietice şi din mărturia unor repatriaţi spanioli,greci şi germani.Vreo 1.500 de Ucraineni şi Bieloruşi fuseseră momiţi să se ducă să lucreze în Kazakstan.Odată sosiţi şi-au dat seama de realitate: locuinţe nesănătoase şi hrană mizerabilă.Acolo au găsit un mare numar de lucrători străini,anume un important contingent de bulgari,români şi polonezi.Caşi la Budapesta, răscoala a fost provocată de către tineri muncitori,în parte comunişti,exasperaţi de condiţiile mizerabile de viaţă ce li se ofereau,cum şi de infamele minciuni ale regimului".-

DESPĂRŢIRE... de Traian Miron

Când ai plecat,lăsat-ai,acolo'n depărtare,
O Patrie frumoasă încinsă în visare,
Un codru ce doineşte poveşti cu Feţi-Frumoşi
Şi-o Leană-Cosânzeană,ai cărei ochi duioşi
Azi se topesc în zare!

In zori,din pragul tinzii,cu faţa în năframă
Te-a petrecut o umbră - un chip sfânt de icoană;
Şi-un moş albit de vremuri - din colţul de pridvor
Privea cum i se duce în lume-al său fecior,
Pe care drumu-l cheamă!

Ai vrut să legi o vorbă,dar nu erai în stare,
Căci'n piept s'a rupt o coardă,când ochii stinşi în zare
S'au pironit aiurea... şi-apoi,cu primul pas,
De-odat' ţi-ai întors fruntea,ca ultim bun-rămas
Cerând o grea iertare!

Te-ai strecurat prin poartă,ca cel ce are teamă,
Vroind să n'auzi glasul chemărilor de mamă;
Ajuns în "Dealul Crucii",ai stat pe loc o clipă,
Căci ai simţit în suflet,ca pasărea lovită,
A desnădejdei rană.

Apare'n faţă viaţa,cu lumea ei străină;
Dispare jos în vale,prin umbră şi lumină,
Biserica bătrână cu turla ei de lemn,
Ce'n calea rătăcirii 'ţi va fi mereu îndemn
Spre-o viaţă mai senină.

Iar în amurgul serii,când rezimat de-o piatră,
Cu pumnii strânşi la tâmple,cercai gândirea mată
Şi când fire găsite vroiai a le lega,
Venea-un vârtej năprasnic,ce totul destrăma:
Era a sorţii roată.

Ai petrecut o noapte cu visuri chinuite
Şi'n zori ţi-ai luat toiagul: că cărările cernite
Te atrăgeau 'nainte - destinul să ţi-l frângi;
De-atunci tu n'ai hodină,şi nici vreme să plângi
Dorinţe risipite!

&&. UARG(Uniunea Asociaţiilor Române din Germania) şi-a ales,în adunarea generală dela Muenchen,30 Apr.-1 Mai,următorul comitet: preşedinte,gen.Ion GHEORGHE; vice,av. Gh.ACRIVU şi maior Balctescu-BORDEA; secretar,dr.I.V.EMILIAN; casier,Avram MACARIE; cenzori: av.Mircea ORENDOVICI,dr.V.APOSTOLESCU,Andrei NICOLA.Din comitet mai fac parte,de drept,preoţii Emilian VASILOSCHI şi Vasile ZĂPARŢAN.

&&. Dl Tiberiu NUMIŢĂ s'a laureat în Ştiinţe Politice la Univ. din Wayne.Felicitări!

BALET GREC - BALET ROMÂN..

De luni de zile se făcuseră demersurile necesare, din partea reperelei, pentru a obţine viza de intrare în Elveţia a baletului român, ca să dea mai multe reprezentaţii în diferite oraşe. Viza s'a dat. Dar vremea a trecut.. şi baletul n'a venit, cruţându-ni-se obişnuita propagandă cu trâmbiţe şi surle. Adică aceea care se face în văzul lumii, căci mai este una, ce se face în taină cu otrăvuri bine meşteşugite. Oare, de ce n'a venit? Răspunsul e simplu: repereaua nu i-a dat viza de plecare. De ce? Pentrucă aşa a hotarît Moscova.

Pe ziua de 5 Mai a avut loc, în Geneva, reprezentaţia baletului naţional grec. Acesta a putut veni. Şi acest balet a fost cu adevărat "naţional", purtând pecetia unui popor liber, care cântă, joacă, zice şi chiuie în voie - fără politruci după el. Nu ca bieţii românaşi din "L'ensemble de Danse Folklorique du Conseil Populaire de la ville de Bucarest", care-a venit în vara anului 1957, de a jucat în câtova oraşe din Elveţia. Cât deosebire! Se ştie, doară, că farmecul costumelor populare, din tot Balcanul, a stârnit întotdeauna o mare admiraţie în ochii Occidentalilor. Şi cu drept cuvânt. Mai ales că în ţarile apusene industria casnică aproape c'a şi dispărut - înghiţită fiind de aşa zisa civilizaţie. De aceea şi admiraţia unui occidental, în faţa unui lucru: "fait à la main", adică tors, ţesut şi ales în râuri îmbinate după aleanul inimii unei fete sau neveste - a fost întotdeauna sinceră şi cu multă înţelegere.

Când se anunţă o expoziţie sau o reprezentaţie cu jocuri şi cântece de folclor din Balcani, occidentalii se aşteaptă să vadă ceva autentic, din toate punctele de vedere. Cu aproape un veac în urmă, Românul şi-a creat un nume în streinatate, impunându-se prin simţul său artistic în toate domeniile. Oare de ce atunci aşa zişii maeştri de balet au înfăţişat pe scenele elveţiene nişte costume atât de încărcate de panglici şi fireturi, ciucuri şi canafuri, de nu se mai înţelegea nimica?.. Dar ce să mai spunem de acel sinistru "Danse de Dobrogea", când tinerii artişti au apărut pe scenă în nişte surtuce de stambă bălţată, lăsându-se pe vine în ritmul unei adevărate hurmuieli mongolice?.. Dar acea ciudată "sceneta" intitulată "Când doi se ceartă, al treilea câştigă" sau "Les voyageurs, plaisanterie dansée", - a luat cu adevărat fiinţă în cadrul folclorului român dintre Nistru şi Dunăre?.. Şi într'adevăr, presa elveţiană a relevat faptul că "Si les costumes étaient pour la plupart d'origine folklorique, on pouvait cependant regretter parfois, malgré la beauté de leurs coloris et leur élégance chatoyante, qu'ils ne fussent pas toujours très authentiques".. Acestea sunt cuvintele unui elveţian - nu ale noastre!

De aceea şi succesul baletului grec a fost cu totul deosebit, când s'a prezentat pe scena geneveză. El a jucat în costume cu adevărat originale şi bine definite din fiecare provincie: Macedonia, Tracia, Epir, Tesalia, Morea.. Şi tineretul grec a jucat în "zarvule", acele opinci specifice pământului grecesc, iar nu în bocanci şi cisme ce duhneau a iuft moscovit, ca Românaşii din reperea cu politrucii după ei.

Apoi baletul grec a jucat în ritmul instrumentelor băştinaşe, nu împrumutate, nici impuse de o mână streină. Lăutarii greci au "zis" din ţambal, vioară, cobză, fluier şi cimpoi - nu din clarineta, contrabas şi.. acordeon, ca lăutarii baletului reperist.

Bineînţeles, fiecare popor se exprimă după cerinţa sufletului său, şi totul are un rost. Un rost are şi faptul că neam de neamul lui, Românul şi-a exprimat oful inimii "zicând" din frunza codrului, dintr'un solz de peşte sau dintr'o trestie de baltă. Acestea au fost doară primele instrumente muzicale ale străbunilor noştri. De ce nu le-am auzit pe scenele elveţiene? Era doară vorba de folclor român! Şi Românul a înţeles adevărata înfrăţire cu codrul. El n'a simţit niciodată nevoia sa-şi însuşească instrumente streine de sufletul sau. Aşa bunăoară faimosul acordeon: i-a trebuit ciobanului din văgăuna munţilor un acordeon?.. Acesta n'a făcut niciodată parte din vreun taraf de lăutari din cuprinsul ţării româneşti. De ce-a fost atunci introdus în aşa zisul folclor român şi adus pe scena elveţiană?.. De ce?.. Pentrucă astăzi pământul sfânt al lui Ştefan cel Mare şi al lui Mihai Viteazul este strivit sub călcâiul cismei moscovite. Şi din zidurile de întotdeauna sinistre ale Kremlinului iese porunca să se distrugă tot ce e specific neamului românesc: şi limbă, şi lege, şi costum şi orişice tradiţie. Astăzi spada moscovită taie Istoria unui neam, sfâşie hotarele, gâtue voinicul, pângăreşte copilul în faşe. Românul astăzi tace. Dumnezeu vegheaza...

Da, să vină Românaşii din spaţiul dacic, să vină să reprezinte specificul naţiei străbune, sa vie cum a venit baletul grec. Să vină să zică, să joace şi să chiuie în voie, cu sufletul deschis, nu cu politrucii după ei.

Lucia A. Popovici

&& Scrie "Vocea Libertaţii", în Aprilie, că, în furia sa antisemită, "guvernul reperist a început să aprobe plecările în Israel a unui număr mai mare de evrei.. Agenţia de bilete de calatorie 'Tarom' din Bucureşti este foarte aglomerată de evrei care pleaca, şi se elibereaza bilete de avion cu termene îndepărtate, din lipsă de locuri".- Ce păcat că zisul "guvern" nu vrea să fie, câteva luni, şi... antiromân: ar rămânea ţara pustie!...

REALITĂŢILE SOCIALISTE DIN R.P.R.

Foile reperiste sunt pline de lăudăroşii: "Toate merg bine în republică. Niciodată poporul muncitor n'a cunoscut mai mare bunăstare. Se schimbă faţa ţării sub conducerea partidului". Ciudat e faptul că şi unii reporteri ai diferitelor ziare sau agenţii de presă din Apus, chiar "obiectivi", spun cam acelaş lucru. Nu că ar avea orbul găinilor, deşi boala pare a fi înlocuit faimosul "mal du siècle". Ei "văd". Şi spun ceeace văd. Nu pot însă spune ceeace nu văd. Şi e tragic, dar tocmai ce-ar fi trebuit să vadă nu pot vedea. Pentrucă n'au cum. "Călăuzele"-agenţi au grije să ocolească multe, foarte multe aspecte nu prea în acord cu propaganda.

O mică plimbare, chiar în centrul Bucureştiului, le-ar deschide ochii. Pe Splaiul Unirii, mai sus de fostul teatru Regina Maria (azi operetă), se află Sfatul popular al raionului "N. Bălcescu". N'a fost construit de partid, ci de.. burghezie. Reporterul să nu urce la preşedinte: Bogdan -e bulgar, şi cam.. prost- a fost suficient dresat să zâmbească serafic şi să prezinte totul în culori apropiate de cea oficială. Să coboare spre dreapta, în subsol. Acolo, chiar la prima uşe pe stânga, se află I.L.L. (întreprinderea pentru localuri şi locuinţe). ILL se ocupă cu repartiţiile locuinţelor la.. clasa muncitoare în case.. furate dela burghezie. Vizitatorul să nu întrebe nimic. Să stea numai să asculte ce discută sutele de femei şi bărbaţi ce aşteaptă. Va auzi lucruri interesante. Lucruri pe care nu le poate auzi la Athéné Palace sau "Ambasador". Şi nici dela "calauze". Va afla acolo adevărata fericire care-a căzut pe capul "celor ce muncesc cu braţele şi cu mintea dela oraşe şi sate". Va afla că o pereche -sau mai multe- a divorţat de un an dar continuă să locuiască în aceeaşi cameră, pentrucă "nu e altele, tovarăşi". Va afla că un muncitor locueşte într'o cabină şi că de doi ani aşteaptă o cameră undeva; că între timp i-a murit un copil de frig, pentrucă în cabină nu încape sobă. Va afla că doi tineri -sau mai mulţi- s'au căsătorit dar continuă să stea separaţi la părinţi pentrucă n'au unde se muta (şi părinţii sunt obligaţi de bunul simţ să plece uneori cu restul familiei "în parc", pentru a lăsa tinerilor camera liberă, să-şi poată aminti că sunt căsătoriţi..). Şi multe altele. De obicei vizitatorul se va opri pe scară, căci de va merge mai târziu de 6 dimineaţa nu va mai gasi loc pe coridor. Numai 120 de cereri sunt admise zilnic. Asta nu înseamnă că 120 primesc locuinţa. Mai bine de 110 vor pleca fără altceva decât promisiuni şi "mai treceţi peste o luna". Această situaţie există peste tot, în toate raioanele şi oraşele. Blocurile noi, ce se construesc cu iuţeala specifică, sunt "repartizate" din faşe "devotaţilor".

Bine venită ar fi o raită şi pe la oficiile "braţe de muncă". Titlul spune totul. Braţele sunt necesare. Restul nu prea importă. Nici sufletul, nici sănătatea. Aici reporterul va trebui să se scoale mai devreme. Pe la 5 să zicem. Pentrucă de va merge pe la 8 sau 9 nu va găsi decât funcţionarii. Şomerii vor fi plecat de mult pentru a se întoarce a doua zi. Sute şi sute de muncitori vin şi pleacă, după ce aşteaptă 3-4 ore la coadă. Vor sa muncească. Orice. Nu importă unde. Dar nu găsesc. Li se spune şi aici ca la ILL: Mai treceţi... Statisticile nu recunosc existenţa şomajului. Dar acesta bântue peste tot. Şi se poate vedea la aceste oficii. Va fi greu să le descopere, căci de obicei sunt ascunse prin câte o stradelă de cartier puţin frecventată. Cei cu relaţii nu ajung acolo. Se aranjează prin şefii de cadre, secretari de celulă, directori, etc.

De aici vizitatorul poate lua tramvaiul 22. La capătul lui se află o "instituţie" specifică regimului. Se cheamă "Talcioc". De ce are numele acesta, ce înseamnă, nu ştie nimeni. A fost importată din marea ţară a socialismului. E o plaga urîtă şi partidul a alungat-o la marginea Capitalei, ca să nu-i turbure siesta. In "Talcioc" se intră numai cu doi lei. La acest preţ se pot vedea spectacole de adevărată şi dureroasă tragedie. In fiecare zi. De dimineaţa până seara, dar mai ales Duminicile. Aici mizeria se expune goală şi hidoasă ca odinioară femeile la Crucea de Piatră. Aici vine tot bucureşteanul, să vândă tot ce are, sau mai bine zis ce i-a rămas. Ca să poată primi un ban. Catarame militare fără curea, scutiene, bretele vechi, ciorapi cârpiţi, uniforme militare vechi, cisme de gală şi cămăşi cu piept tare mirosind a naftalina. Bocanci şi izmene vechi. Farfurii de porţelan Rosenthal şi gale indigene. Tablouri, patine, covoare, căni de apă, pălării de pe vremea lui Rodolfo Valentino, pantaloni petiociţi, pături, paturi, cutii de tot felul, rouge-uri de buze, poudriere, fotografii(!), ochelari de soare, cărţi. Mai ales cărţi. Toate bibliotecile particulare aici îşi află mormântul. Aduse în saci sau valize. Un Momsen sau un Rousseau, Shakespeare sau Villon, Lamartine şi Byron, Tolstoi şi Dostoewski, Convorbiri literare, orice, orice doreşte fiecare va găsi la preţuri derisorii. Nici coperta de piele nu se poate plăti la preţurile pe care le cer vânzătorii. Ce-i trebue "Römische Geschichte", dacă n'are varză să gătească?

Tragedia Talciocului e ciclică. Ca grevele americane. Dar eroii acestei tragedii nu sunt aceiaşi. Se schimbă dela an la an în virtutea unei legi de oţel. Primii eroi au fost burghezii desmoşteniţi. Au vândut totul pentru o bucată de pâine. Cine le-a cumpărat? Noua clasă a lui Djilas. Avea bani mulţi şi poftă să traiască "boiereşte". Mai ales că nu dădea mai mult de 5 sau 10% din valoarea reală. Apoi a venit rândul celor "căzuţi în disgraţie", cei cari până acum "acumulaseră". Au început "procesele de delapidare". Pentrucă noua clasă este amorală şi setoasă. Ia de unde poate. Fără

socoteală,pentrucă nu știe prea multă carte.Și i se înfundă repede pentrucă alți "nedreptățiți social" așteaptă cu nerăbdare rândul la praznicul îmbuibării.Apoi mai sunt țapii ispășitori.Și-au început să curgă anii: 10. 20. 25.. Fracțiunile sunt puțin cunoscute comuniștilor.Nu sunt obișnuiți cu prea multă și complicată contabilitate.Ceeace "a adunat" în anii de belșug,noua burghezie este obligată să cedeze în anii de secetă,care natural sunt mult mai mulți și mai grei.Trebue să traiască așteptând "reabilitarea" și o ia pe urmele vechei burghezii pe care "a moștenit-o".Revinde ce-a cumparat dela ea.Că între timp s'au cam deteriorat obiectele,n'are importanță.Dacă nu sunt altele bune,se pot folosi și cele vechi.Apoi acestea păstrează și o patină de "autentică boerie".Și toți vor să demonstreze că nu provin din mediul care numai cu câțiva ani înainte nu cunoștea uzul cuțitului și furculiței,al periei de dinți și-al baii."Instinctul" burghez se deșteaptă foarte repede,fiind prezent "a priori" în fiecare.Și aceasta durează câtva timp până îi vine și ei rândul.Și atunci obiectele revin în Talcioc pentru a fi cumpărate de "noii unși".Vechii pleacă în Deltă la taiat stuf,sau la Bicaz la taiat piatră.Și noii îngramădesc în apartamente încăpătcare toate stilurile imaginabile.

In centrul Bucureștiului mai poate vedea și altceva vizitatorul care "are ochi". In Piața Mare,a Națiunii,sau cum i se spune acum "1848",lângă hale,sute de bărbați asteaptă în fiecare dimineață.Milițienii îi legitimează.O parte e dusă la secții(cei ce n'au buletin de București),restul e alungat.Nu sunt infractori.N'au făcut nimic. Cer numai de lucru.Cu ziua sau cu ora.Pentru un pol și o farfurie de mâncare sunt dispuși să facă orice.Opt,zece,14 ore de muncă grea.La dărâmat sau cladit.La tencuit sau carat mobilă.La golit closete.. Că statistica nu pomenește de ei,e altă cinstită treabă reperistă.

Apoi sunt lozurile în plic.In partea dinspre nord a Halelor se poate vedea un ghișeu și în fața lui lume multă.Muncitori.Cu doi lei speră să se îmbogățească.Și statul le ia banii mai rău ca ultimul brigand în pădure.Mulți lasă aici tot ce au și pleacă cu mâna goală.Pentru ațâțare,mai câștigă câte unul,rar de tot,100 sau 200 lei. Dar pentru aceștia alții au lasat câteva mii.Statul are nevoe de bani și bugetul nu întreabă de unde vin.Mi-a fost dat să văd un muncitor care a lăsat întreaga chenzină (280 lei),fără să câștige măcar un leu(iarna 1958/59).Cine poate controla cât câștigă statul? Mai este apoi lozul saptămânal,Pronosporul,hipodromul,Pronoexpres,tombole, etc.De peste tot statul încasează și muncitorii plătesc cu speranța că poate printr'un miracol vor scăpa de mizerie.Fiecare săptămână câteva milioane de lozuri.Pentrucă sunt milioane de săraci ce speră să se îmbogățească din doi sau patru lei.Și aici, ca la orice loterie,există "nada".Câștigă unul ceva mai mult,alți câțiva mai puțin și partidul își rotunjește buzunarul fără batae de cap.Furt legal.Ca morala proletară e împotriva câștigului ilicit,a banilor neasudați,e altă poveste.Teoria-i teorie. Practica spune adevarul.- Ce se petrece azi în România,setea aceasta ciudată de a scăpa de sărăcie prin miracol(nu puțini sunt cei ce pun lozurile la.. icoană),prezintă un câmp de studii psiho-sociologice de toată frumusețea și unic în felul lui. Păcat că partidul nu întreprinde așa ceva.Ar avea multe de învațat.Dar el se ocupă cu... dreptul de autodeterminare al vânătorilor de capete din Borneo sau jungla Amazoanelor.Afinități... metodologice.

P. Filipescu

LEGENDĂ de Virgil D.Vasiliu

Ridică-te pe umeri să cuprinzi
Tot lutul asvârlit din Neagra Vale
In el dorm anii noștri pe sub grinzi
Clădite din pădurea de casmale.

Pe coasta unui sat ciuntit de sape
Ai să'ntâlnești atâtea nopți slutite
Lângă fantoma nopților de-agape
Scăldate'n vinul albelor ispite.

Iar clipele când răsvrăteam în tine
Ecoul unui gângur de'nceput
Sbu împietrit sub stânci și pe sub șine
Purtate'n mâini,din care ai crescut.

Pe chezășia împlinirii mele
Ce o mușcam din bobul de pe pântec
Trec roabele cu strigăt de cățele
Sub plinul desnădejdii în descântec.

Corabia mântuirii legănată
Pe sânii'nmuguriți de-un plai pierdut
Se-afundă în noroaie,răsturnată
De crivățul cu ghiare în sărut.

Plâng psalmii vechi în care te'nălțam
Pe nori de idoli lacomi de cântări
In bezna zidurilor fără hram,
Inspăimântați de casne și ocări.

Toți pașii rătăciți pe urma ta
Trec în convoi cu puști drept călăuze
Prin hăul așteptării ce gemea
Să-ți pustiască sângele din buze.

Tăcerea porții - cumpănă de moarte -
Și geamul stins cântat în floare dalbă
Se ofilesc pe-un dâmb cu șuri deșarte
Și sârme'n Poarta niciodată Albă!

Vezi,n'am crutat nimic din viața noastră
Și tot ce-a fost din viță de iubire
E azi temei în zidul cu fereastră
Deschisă spre o dreapt'-orânduire.

&&. "Die Zeit",Hamburg,2 Iunie,afirmă că prezența lui Eichmann în Argentina,sub numele de Riccard Clement,a fost semnalată Israeliților de către Soviete.Natural!..

GENERALUL COLETTI IN 1835

..Intr'o seară,doctorul Mihailidi,fostul meu dascăl de elinește în București,un elev al învățatului Neofit Duca,devenit doctor în medicină,pe când eu dobândiam gradul de bacalauriat,mă duce într'o serată la vestita filelenă,dna de Champy,sora colonelului Favier,unul din cei mai mari luptători pentru independența Greciei.Acolo am întâlnit pe academicul Patin,profesor la Sorbona,care cu câteva zile înainte mă examinase de limba elenă și-mi dedese o bilă albă numai și numai pentrucă,citind pasagiul ce-mi indicase din Xenofon,pronunțasem: Epì de irinto de shedì ipeckine ke is - în loc de a citi:Epeì dè erentò te schedoù ipefaìnè caì eìs.. Cu toată ardoarea ce am pus,explicându-i că nu sânt Grec și că eram de neam latin,spunându-i de Traian,de colonii aduși de dânsul în Dacia,etc.,nu am putut face să înțeleagă că nu eram nici Turc,nici să priceapă cum de nu mă simțiam prea onorat de a mă numi Grec.. Și cred că a ramas,cât a mai trăit,tot încurcat despre naționalitatea noastră.

In salonul doamnei de Champy se aduna odată pe săptămână tot ce Parisul conținea elin,elenist,filelin; toți Francezii cari luaseră parte la luptele dela Misolonghi, Arta și Navarin,toți câți scriseseră o carte,o broșurică sau un articol de ziar,sau cari ziseseră două cuvinte în Camera deputaților în favoarea Grecilor; câțiva studenți: frații George și Nicachi Mavrocordat,Coromila,Scalistira,etc.,erau primiți în acel salon ca pogorîtori direcți din eroii cântați de Omer.

Intr'una din seri d-na Champy era într'o stare de mare agitație; stà cu ochii țintiți spre ușe,și de câte ori lacheul anunță un musafir,dumneaei sălta din loc, parcă aștepta pe cineva; când deodată se deschid amândouă ușile salonului și un glas mândru și răsunător anunță: "Son Excellence le Général Coletti,envoyé extraordinaire de Sa Majesté le roi des Grecs" - și îndată apare un om înalt,trupeș,frumos îmbrăcat cu fustanela,cu mintean și cepchean alb cusut cu găitanuri albastre.Toate căutăturile s'au întors spre noul venit; asistenții își șopteau unul altuia: "c'est l'ambassadeur du roi Othon!" Toți și toate îl înconjoară,i se închină.Mentorul meu,doctorul Mihailidi,profită de un moment,se apropie de ilustrul oaspe și-i zice Arhighé(generale),"permite-mi să-ți prezint pe tânărul Ghica din București".Generalul Coletti,după ce m'a întrebat despre familia Ghiculeștilor,mi-a zis: "Și dumneavoastră sunteți tot Greci"; dar când,în marea displăcere a mentorului meu,am început a protesta în contra numelui de Grec,explicându-i cu căldură origina Românilor,Coletti mă ascultà din ce în ce cu mai multă atenție,și spre marea mirare a doctorului Mihailidi,îmi zice:

- "Și eu sboresc armânește,dar sînt Grecos...".Deși n'am înțeles bine deodată cuvintele sboresc și armânește,dar fraza fiind românească am luat îndrăzneala și i-am zis în limba mea: "Excelența,poți fi Grec prin sentimente și prin religie,dar după vorbă și după chip ești Român".Coletii avea figura cea mai românească ce se poate vedea; ai fi zis un mocan de la Brașov.Se uità cu drag la mine când vorbiam românește și cu un suspin în glas mi-a zis: "Parintili a mei sboresc mași armânește,și mi pare ghine că tini la miletea a noastră: him simpatrioti"(Părinții mei vorbesc numai românește și-mi pare bine că ții la neamul nostru: suntem compatrioți).

Stăruința de a nu voi sa fiu de alt neam decât Român,l-a făcut să uite toate prevenințele de care era înconjurat,s'a pus la vorbă cu mine și mi-a povestit viața lui la curtea lui Ali Pașa Tebedelen dela Ianina,unde petrecuse anii copilăriei împreună cu alți tineri creștini,între cari un fiu al dibaciului Voia,un nepot al crudului Națu și un Tricaliot,fiul unui ciorbagiu,cu care Coletti locuia într'o odae.Odată pașa era foarte supărat,tuna și fulgera; nimeni nu-i putea intra în voe.Furia lui provenia din cauză că fugise tânărul Marco Bozzari,pe care-l avea otagiu dela tatăl său Kiru Bozzari,Beiul de Sulli; îl ținea la Ianina ca o garanție de pace din partea vitejilor Sulioți.Ali Pașa bănuià că tânărul tricaliot,tovarășul de cameră al lui Coletti,înlesnise fuga lui Bozzari,și într'o dimineață,când bietul băiat îi aducea cafeaua,îl tratase restit de ghiaur hain; băiatului îi tremură mâna și vărsă cafeaua, pe feregeaua pașii.In cinci minute iataganul gealatului îi sbură capul.Această împrejurare a făcut pe Coletti să caute să fugă și el ca Bozzari,dar n'a isbutit! Prins și adus la conac,el se credea pierdut.Noroc însă că Pașii îi trecuse necazul și,ca totdeauna,se căià sau se făceà că se căește de moartea tricaliotului,zicând cu oftare: Krîma tò alikari(păcat de voinic)! După obicei însă își mângâià durerea cu cuvintele aceste: "mai bine că l-a luat Dumnezeu,că cine știe câte rele ar fi făcut dacă ar fi trăit".- Coletti s'a îmbolnăvit de tifos și Ali Pașa,aflând că era pe moarte, s'a dus și l-a văzut în odaia unde zăcea,și ca să-l consoleze i-a zis că,îndată ce se va însănătoși,îl va trimite împreună cu fiul lui Voia să studieze medicina.S'a ținut de vorba,l-a trimes la Pisa,unde Coletti a dobândit diploma de doctor în medicină.

Pela finele seratei,când era să plece,Coletti,zărindu-mă într'un colț pe după ușe,a venit la mine și m'a luat de mână zicându-mi: "Voi aveți singrafizi?.. Vream să diavăsesc și eu una carte armânească,un piitis.Care este singrafizul vostru?" I-am vorbit de Văcărescu și de Alexandrescu,și Duminica următoare i-am dus o broșură care conținea cele dintâi poezii ale lui Alexandrescu; i-am dus și acea mică ediție în 12° a poeziilor lui Ianou Văcărescu,în care tipărise Primăvara amorului,Păstorul în-

tristat şi Ceasornicul îndreptat.Mai târziu mi-a cerut să-i găsesc istoria lui Fotino; mi-am procurat tomul II dela un buchinist,de lângă institutul Franţei,şi i-am trimis-o.

Coletti era din oraşul Saraco,cale de 12 ore dela Ianina,familia lui există acolo şi astăzi.La noi se află mai multe familii,precum sânt Filiti dela Bucov,Cantili,etc., cari se înrudesc cu familia lui Coletti.Cuţovlahii,ajunşi într'o condiţie mai înnaltă,ca Sina,ca Tositza,etc.,se zic cei mai mulţi Greci,dar inima lor saltă ori de câte ori aud vorbindu-se de Români,de România şi de limba românească,pe care o numesc armânească.Coletti,ca toţi Cuţovlahii Români din Macedonia,s'a bătut ca un viteaz pentru independenţa Greciei; a fost guvernator al Cicladelor orientale cu titlul de: Ektaktòs diikiis tôn anatolikôn Kikladon(Guvernator extraordinar al Cicladelor orientale).El a lăsat un nume nemuritor în insule,şi dobândise o mare influenţă în tot Archipelul,ceeace nu prea plăcea comitelui Armansberg,nici regelui Oton; trimiterea lui ca ambasador la Paris a fost ca un fel de exil deghizat.Ce eram noi Românii pe atunci? care ziar,care revistă sau care scriitor se ocupa de noi?

Ion Ghica

CALVARUL UNUI ARMATOL de George Perdix

Voios în piept bat inimile noastre
Caci glasul Ţării seamănă nădejdii,
Iar un luceafăr purtător de astre
Ne-arată drumul celor trei primejdii.

Enorm în zări stă Muntele durerii,
Pe care-un vajnic armatol îl urcă
Spre culmi atras de razele 'Nvierii
Pe când un demon paşii lui încurcă.

Vârtos înfruntă-asprimilo naturii
Ce storc dintrînsul şiruri de broboane.
De sete,acum,ca iasca-i cerul gurii
Şi,scump,rubinul picură din rane.

In scurt popas - ca bronzul stă pe-o stâncă
Şi-şi pune mâna streaşină pe frunte...
Se uită'n cer să vadă-un semn,dar încă
Nu-apare'n raze înaltul vârf de munte.

Prea greu calvarul neamului ce poartă...
Şi drumul.. lung,de parcă-l vezi şi nu e.
In pieptu-i mare inima nu-i moartă,
Cum cade,se ridică.. şi-l vezi iarăş cum sue.

Plin de-ademenire,gândul cu ispite
Ii spune'n taină: "Inapoi te întoarce!

Nu vezi uriaşul munte cum te'nghite
Ca un strop,şi vlaga trupului ţi-o stoarce?!

Urcuşul,vântul,ploile şi bruma
De-avalma toate'l pălmue să cadă,
Dar setea urcării birue căci acuma
Pe pisc surâde nimbul de zăpadă.

O,iată-l sus pe creştetul de munte!
Tot cerul parcă-i radiază'n vine....
Dar nu-i deajuns,încearcă-acum să'nfrunte,
Ca Făt-Frumos,Pădurea cu jivine.

Sfărâmă colţii fiarelor cu praştia
Şi se porneşte urletul de groază...
Prin codri el simte că-l urmează oastea
Ca'ntr'un infern - o călătoare oaza!

Dar iată acum şi Balta disperării
Pe care,dârz,el trebue s'o treacă,
Căci arde'n pieptu-i toată vrerea Ţării
Ca foc vestal aprins de mână tracă.

Prin propria-i vlagă,neajutat de nime,
Chiar dac'ar trece Mlaştina cea sumbră,
N'ar vrea el,Doamne,a zeului mărime,
Ci-ar vrea să-l scapi de vipera din umbră.

&& "Pentru noi grecii -se spovedeşte Petropuliade în 'Vocea' caţaonilor(Atena,1 Martie)- filoromânismul este ceva firesc,care izvoreşte din sufletul nostru"; iar foaia "este produsul nu numai al acestui filoromânism,dar şi a entuziasmului meu pentru ideia libertăţii,ideie scumpă tuturor Grecilor,a căror istorie este o luptă continuă pentru libertate".- Ca de obicei,fanfaronada grecească speră să învălue adevărul.Dar "filoromânul" Petropuliade conduce o gazetă: ei bine,sfidăm să ni se arate, în cei 7 ani de apariţie,un singur articol,o singură notă,un singur rând în favoarea Românilor din Grecia,cari,azi,când ultimele triburi de negri capătă drepturi omeneşti,sunt lipsiţi de şcoli,de biserici,până şi de dreptul de a vorbi româneşte,chiar în familie! Unde este "entuziasmul pentru ideia libertăţii",dacă genocidul se consumă fără cel mai mic protest din partea lui Petropuliade,ca şi a conaţionalilor săi? E limpede că "nostalgiile" greceşti sunt nu pentru Români,pe cari,când îi au în casa lor,îi strâng de gât,ci pentru huzurul dintr'o ţară,care a tolerat prea multe vipere la sân. Indiferenţa aceasta faţă de nefericiţii noştri fraţi e cu atât mai criminală cu cât nu vreun politism grecesc împiedică pe Petropuliade să-i apere: doar singur a proclamat,în aceeaşi "Voce",că "Grecia e ţara tuturor libertăţilor"; dacă nu le sare deci în ajutor,e pentrucă "filoromânismul" său e o neruşinată minciună!

Cât despre "istoria" cu care se laudă,la asta a răspuns de mult Kogălniceanu: "Să ne scoborîm din Hercule,dacă vom fi mişei lumea tot de mişei ne va ţinea"; dimpotrivă,de vom fi oameni,"vom fi respectaţi de Europa chiar dacă ne-am trage din hoardele lui Gengis-Han".-

&& La recentul congres al partidului comunist iugoslav a vorbit şi compatriotul nostru Ion Tapalaga,deputat în parlamentul Serbiei,ocupându-se de "politica noii Iugoslavii în legătură cu drepturile şi viaţa minorităţilor naţionale".La sectorul românesc,d-sa a spus că "în cele 166 despărţăminte ale şcolilor primare în limba română

-din Voivodina- participă la prelegeri peste 4.000 de elevi.Liceul şi Şcoala Normală în limba română -din Vârşeţ- le frecventează 250 de elevi,pe când la Şcolile Superioare de Pedagogie şi la Universităţi se găsesc 200 de studenţi români.. In aceste şcoli lucrează în prezent peste 180 de învăţători,propunători şi profesori,cari au terminat Şc.Normală,Şc.Superioară de Pedagogie sau Facultăţile în perioada de după război".In Iugoslavia mai există,în Banat,27 societăţi culturale şi 3 publicaţii în limba română: "Libertatea" -pe care o primeşte "tot al unsprezecelea român,respectiv tot a treia casă"- "Bucuria copiilor" şi "Lumina".Editura "Libertatea" din Vârşeţ a tipărit 79 de manuale şcolare în vreo 110.000 exemplare pentru nevoile şcolilor româneşti,plus "107 cărţi şi broşuri din domeniul literaturii politice,beletristică,literatură ştiinţifico-populară,literatură pentru copii,literatură din domeniul agriculturii,într'un tiraj de peste 200.000 de exemplare". "Cifrele de mai sus -afirmă oratorul- ne vorbesc dela sine despre un progres enorm în domeniul instrucţiunii la minoritatea naţională română,care în Iugoslavia este de un număr de 62 de mii... Toate aceste rezultate ne vorbesc despre un adânc principiu democratic al politicii ţării noastre referitor la minorităţile naţionale".

De fapt,datele de mai sus privesc numai Banatul înstreinat. 62.000 de Români,or fi numai acolo."In Iugoslavia",sunt mult mai mulţi.Tovarăşul Tăpălagă -despre care ni se spune în "Libertatea" că e om de încredere al "partidului"- şi-ar putea permite mai mult curaj al adevărului,dacă,printre idealurile "luptei" sale "partizane", figură şi sfânta dreptate.E tânăr,şi "de origină sănătoasă: "S'a nascut în Voivodinţi la anul 1925 în familie de ţărani pălmaşi.Trăind în condiţii grele şi în familie şi la şcoala,s'a oţelit,ca mai târziu să devină luptător pentru realizarea cuceririlor Revoluţiei noastre populare".Aparţine "partidului" de mititel: "Ca elev al Liceului şi Şcoalei Normale din Vârşeţ,Ion Tăpălagă se ataşează grupaţiei de elevi cu concepţii progresiste şi revoluţionare",ceeace l-a dus mai apoi la o frumoasa şi meritată carieră în Iugoslavia comunistă. Incurajaţi de aceste date asupra tovarăşului deputat -oţelit,luptător,tânăr,progresist,revoluţionar,cu prestigiu în "partid"- ne permitem să-i semnalăm prezenţa a încă vreo 300.000 de Români în Timoc,a altor mii în Macedonia "sârbească" -la Bitolia,pe vremile "reacţionare",exista chiar liceu românesc!-, a câtorva sate amărîte în Istria.Poate n'a auzit de ele,dacă afirmă că în toată Iugoslavia sunt numai 62.000 de români.Aceşti fraţi ai noştri -şi,sperăm,ai săi- n'au nicio instituţie românească! Ei bine,să se folosească de buna poziţie şi vaza ce are în "partid" şi sa intervină pentru "realizarea cuceririlor Revoluţiei", prin aplicarea "adâncului principiu democratic" şi acestor nefericiţi cetăţeni "de mâna doua" ai Iugoslaviei.Aşa,ne vom convinge şi noi de idealismul luptei sale,de curaju-i "revoluţionar",de sinceritatea nobilelor principii fluturate.

Cât despre situaţia Românilor din Banat,recunoaştem leal -şi.. cu carecare jenă- deosebirea dintre tratamentul aplicat de statul totalitar iugoslav şi cel aplicat de o ţară.. liberă şi democrată,ca Grecia,unde Românii noştri n'au niciun fel de drepturi: nici măcar dreptul pe care,în urma sigurei intervenţii,de-acum,a tovarăşului Tăpălagă,îl vor avea Românii din Timoc,Macedonia şi Istria: acela de a spera...

&& Institutul român din Freiburg îşi propune -pe lângă continuarea activităţii Bibliotecii- să întreprindă o serie de cercetări legate de problemele vitale româneşti în cadrul actualei evoluţii istorice,care să permită o cât mai vie participare la manifestările culturale şi spirituale din lumea liberă.Işi propune deasemenea să organizeze conferinţe şi comunicări de interes general românesc,şezători şi cursuri de vară,să asigure posibilităţi de găzduire.Altă iniţiativă a Institutului e strângerea de "documente sonore" pentru o Arhivă fonografică a Exilului,pentru care e nevoe de achiziţionarea unui magnetofon.Are deja în lucru un Lexicon cultural,concentrând datele activităţii din pribegie.Cărturarii din exil sunt deci rugaţi să-şi trimită datele biografice,datele bibliografice ale lucrărilor,date despre conferinţele ţinute, premii,funcţii,expoziţii,compoziţii,etc. Natural,pentru vasta activitate a Institutului,orice sprijin -moral şi material- e binevenit.-

- Dl prof.Virgil Mihailescu,animatorul Institutului,trimite un "Apel pentru noul Album Macedo-Român",scos "cu prilejul împlinirii a 75 de ani dela înfiinţarea Societăţii de Cultură Macedo-Română".Primul album s'a publicat în 1880.Noul album are peste 300 de pagini,cu reproduceri în facsimil,clişee istorice şi contribuţii de Luis Cortes Vazquez,Wilhelm Giese,A.Hilckman,Mario Ruffini,Frédéric Tailliez,E.D.Tappe, Emil Turczynski,Marcel Fontaine,Ivan Mihailof,Ekrem Vlora,O.Stevenson,Iorga,Th.Capidan,N.Lahovary,Faust Bradescu,R.V.Bossy,D.N.Ciotori,Demetric Beratti,Ion Ceauşescu, N.P.Comnen,I.G.Dimitriu,Enver Esenkova,N.A.Gheorghiu,N.I.Herescu,Gh.Ghiţea,Gr.Nandriş,Mircea Popescu,Ion Popinceanu,C.Papanace,Posteucă,N.Caranica,C.Braga,Al.Gregorian,Grandea,Hans Diplich,Fritz Greene Halleck,Paul Miron,Horia Stamatu.

Costul e de 3 dolari.Cum cheltuielile au fost mari,iar o parte din exemplare se va distribui gratis la instituţii şi publicaţii,se face apel la contribuţia celor ce apreciază bunele iniţiative.Numele li se vor publica la sfârşitul albumului.Adresa Bibliotecii: Mercystr. 24 -Freiburg/Brsg.-Germania. Konto: Deutsche Bank,nr 17.992.-

+ Scrisoare lui Fili și părintelui Emilian Vasiloschi. Așteptam mereu, dragi prieteni, bucuria nașterii copilului Olticăi. O așteptam cu rugăciuni, dar și cu bătăi de inimă. Ne-ați trimis bucuria înnecată într'un pahar de lacrimi! De o lună de zile ajungeau la Roma vești indirecte și veselia se amesteca cu întristarea: că în preajma Floriilor, sau la'nceput de Mai, s'ar fi născut un flăcău mândru, dar că măicuța lui era rămasă în clinică, în luptă grea între viață și moarte; că ați dat nume copilului Florin și că bucuria se întunecase de vizitele zilnice timp de săptămâni, la spital.

Ca un trăsnet ne-a ajuns vestea că Oltica ar fi murit și ieri ne-a sosit și anunțul. Mă duceam să-mi repar undeva pe strada mea cutia de culori și m'a oprit factorul ca să-mi întindă biletul îndoliat: "Stăpânul vieții și al morții a luat astă noapte la sine în vecinicie, după o grea suferință, pe scumpa și neuitata noastră fiică, soție și mămică OLTEA SPANACHI născută Vasiloschi, în vârstă de 36 ani. Adânc întristații: Valeria și arhipresviterul Emilian Vasiloschi, părinți; Caranfil Spânachi, soț; Florin Spânachi, fiu (în vârstă de 5 săptămâni). - Düsseldorf-Rath, la 13 Iunie 1960. N.B. Inmormântarea se va săvârși în ziua de Sâmbătă, 18 Iunie c., la orele 10 dim., în cimitirul "Unterrather Friedhof", pornind dela capela cimitirului". Mi-au țâșnit lacrimile întâlnindu-l pe Florin Spânachi printre cei adânc întristați: în vârstă de 5 săptămâni! Dormi Oltică și din lumina cerului continuă să ne mângâezi viața cu privirea ta, cu harul, cumințenia și frumusețea existenței tale scurte pe acest pamânt. Tu vei rămâne pentru noi care te-am cunoscut, Domnița adevărată, veselă și curată a exilului nostru. Mângâe suferința celor care plâng înjunghiați la umbra lui Florin, iar din Paradisul eternității urmărește-ți copilul, soțul, părinții și prietenii din lumea largă, care nu te vor uita.-

E.D.

&& "In vreme ce Românii din țară sunt amenințați de desnaționalizare prin pervertirea istoriei și culturii, iar cei din afară se văd în pericolul de a se pierde prin izolare", dnii N.Petra și Horia Tănăsescu au luat inițiativa unei Enciclopedii a contribuției românești la cultura universală, care să prezinte valorile universale ale neamului nostru risipite sau camuflate în masa strainătății, realitățile românești de importanță locală și activitatea refugiaților în toate câmpurile: literatură, artă, filosofie, critică, estetică, armată, religie, politică, teatru, sport, știință, etc. Se va înregistra deasemeni activitatea "streinilor de obârșie românească" și a streinilor din România cu tradiție culturală românească. Prezența românească peste hotare se va ocupa de instituții, întreprinderi, personalități, etc.

Asociația enciclopedică dispune deja de 470 volume și peste 1000 de fișe privind personalități, reviste, periodice, edituri, instituții, etc; ea a editat, în Ianuarie, teza despre Coșbuc prezentată la Universitatea din Mexic de studentul Vasile Lăpădat -azi profesor la Universitatea din Tucson/Arizona- iar între 7-30 Aprilie a avut bucuria vizitei poetului Cotruș. Prima ediție a "Enciclopediei" se va publica la sfârșitul anului, în română. Refugiații sunt rugați să sprijine salutara inițiativă. Adresa: Association Enciclopedica Rumana - Calzada de Tlalpam 663 - Mexico D.F. - Mexico.-

&& "In timp ce aproape toți oamenii de stat reîncep o politică bazată pe împărțirea Europei și persecutarea forțelor naționale, iar masele se lasă seduse de argumentele confortului material", "Le Nouvel Ordre Européen" și-a ținut adunarea la Lausanne, 15-16 Aprilie, cu delegați din Germania, Austria, Belgia, Spania, Franța, Ungaria, Italia, Portugalia, Orientul apropiat, America, Suedia, Elveția. Spicuim din moțiune:

"N.O.E. constată că noua politică de coexistență, instaurată de vizitele Eisenhower-Hrușciov și destinată să continue într'o conferință la nivel înalt, constitue de fapt o ratificare a acordurilor dela Yalta și Teheran și consacră abandonarea în mâna Sovietelor a jumătate din Europa; amintește că nicio coexistență nu-i posibilă cât va dura împărțirea Continentului.. Valul de svastici și inscripții antisemite și deșanțata sa exploatare în fața opiniei mondiale se datoresc acțiunii provocatoare a forțelor negative tinzând să pună Germania vestică în situație de inferioritate față de pretențiile civile evreești, să izoleze diplomatic țările musulmane, să lovească iarăși forțele naționale din lumea întreagă; acestea.. fac în realitate un prost servici poporului evreu, căci duc la suscitarea a vechi și noi resentimente contra lui..

Apărarea rasei, justiția socială și unitatea europeană formează un tot indisolubil. Sensul luptei noastre constă în primatul valorilor solului și sângelui.. Europa trebue să formeze o confederație de state cu o structură ierarhică. Inițiativele europene "vest-democratice" vizează în realitate instaurarea unui guvern mondial, negație a oricărei concepții de sol și sânge. Pactele occidentale abandonează țările Estului european dominației sovietice, când una din clauzele acestor pacte ar trebui să fie liberarea acestor popoare. O politică europeană valabilă implică restabilirea unității germane, care va fi un pas spre unitatea Europei independente.. Militanții mișcării să combată la maximum corupția morală și culturală care ne vine atât dela popoarele pe cale de negrificare" și în special din America, cât și dela ideologii antieuropene, ca marxismul".- Așa dar, mai este, în Europa, și lume care se deșteaptă...

BACILUL LUI KOCH de G.Topârceanu

(Conferință rostită pe scena Teatrului Național din Iași la un festival al Societății pentru profilaxia tuberculozei (1927):

Mult onorate doamne, distins auditor!

La festival, când vine, tot omul e dator
S'asculte, înainte de partea amuzantă,
O conferință lungă și foarte importantă.
Conform acestei datini sinistre, așadar,
Avem între culise un conferențiar, -
Un om cu greutate, un personagiu mare...
Să nu luați aceasta drept o amenințare!
Dar ca să nu planeze asupra noastră vina
C'am neglijat programul, - persoana cu pricina
E gata să vă țină, un ceas și jumătate,
O conferință gravă de specialitate.
Cum, nu vă pare bine? De ce v'ați întristat?
Mai așteptați o clipă, că doar n'am terminat.

Pe de-altă parte însă, găsind că-i anormal
Să vă chemăm la teatru.. ca s'adormiți în stal;
Că somnul în aceste condiții verticale
Și-atât de izolate, nu face cinci parale;
Că nimenea nu poate pretinde nimănui
Să'nghită festivalul cu conferința lui, -
Din spirit caritabil și din filantropie,
Știind mai dinainte ce toată lumea știe,
Cu voia dumneavoastră ne-abatem dela modă
Și'n loc de conferință, veți asculta o odă.

Prea onorate doamne, distins auditor!
Subiectul odei mele e atât de'ngrozitor,
Că biata-mi Muză, albă de spaimă și uimire,
Când i-am cerut concursul, în loc să mă inspire
S'a dat pe lângă ușe, a pretextat ceva
Și-a dispărut.. adio! M'a părăsit așa
Cu călimara plină de noapte și de proză.

E vorba de bacterii și de tuberculoză.

E vorba de bacilul lui Koch...
Precum vedeți,
Un subiect anume făcut pentru poeți!
O, nu vă fie teamă... și Dracul este negru
Când stă să-l zugrăvească un iconar integru,
Dar.. ici un pic de galben și dincolo puțin
Albastru.. și pe gură o dungă de carmin, -
Cu toate că adineauri părea insuportabil,
Din drac urât și negru devine acceptabil.
(Dar nu fac oare zilnic cucoanele, și ele,
Cam tot acelaș lucru pe propria lor piele?
Ba fac așa chiar domnii - de genul femeesc...)

Bacilul despre care aș vrea să vă vorbesc
Se află-aici în sală.. știu bine că m'ascultă...
Dar nu vrea să-și trădeze prezența lui ocultă.
Intrarea n'a plătit-o, fiindcă-i mititel,
Dar unde-i lume multă, acolo e și el!
Incognito ca regii și nepoftit pătrunde
In orice fel de casă; îl întâlnești oriunde:
In berării, pe stradă, la cinematograf;
Ii place să se joace cu alți bacili în praf;
Se duce la plimbare cu trenul, cu tramvaiul,
Și peste tot se ține de bietul om ca scaiul:
In fabrică, la școală sau pe trotuar hai-hui, -
Dar peste tot își vede de-afacerile lui!
Iși dă ades pe credit persoana lui culantă
Cu o cadență lungă, când nu e.. galopantă...
Regia de tutunuri îi face mult rabat;
La băuturi spirtoase e co-interesat;

Din orice-abuz profită.. La pândă,invizibil,
In lupta mare-a vieţii e mic,dar e teribil -
Şi chiar atunci când pare că doarme,e deştept.
La primării el este "consilier de drept"
Şi,tare'n atmosfera comunelor urbane,
E cel mai mare duşman al speciei umane...

Prea onorate doamne,
Când ţin acest discurs,
Dac'aţi vedea că intră în sală-aici un urs,
N'aţi năvăli afară prin uşi şi prin ferestre,
Utilizând cu toţii resursele pedestre?
De ce? Fiindcă-i mare şi foarte fioros...
Bacilul lui Koch însă e mai primejdios!
Dar fiindcă nu se vede şi fiindcă e prea mic,
Nu sperie pe nimeni...
Să judecăm un pic:
De-ar fi cât Himalaia ori numai cât aluna,
Când ştii că te omoară, mic-mare nu-i tot una?
Să-mi spuneţi dumneavoastră,ce importanţă are,
Când un tâlhar te'mpuşcă,dacă e mic sau mare?
O fi el mic bacilul... da-i rău! Pe lângă el,
O biată mătăhală de urs e ca un miel.
Câţi oameni mor,de pildă,în fiecare ţară
Mâncaţi de urşi? Trei,patru...
Pe când această fiară,
Acest vrăjmaş de moarte al genului uman,
Atacă şi distruge pe fiecare an
Nu zece,nu o sută... ci mii şi mii de vieţi,
Ci zeci de mii şi sute de mii de tinereţi -
Că,judecându-l după isprăvile lui crunte
Şi după lăcomie,apare cât un munte!
Un monstru,un balaur încolăcit în spaţiu,
Ce'nghite fără milă,înghite cu nesaţiu
Şi tot nu-i mai ajunge,tot nu mai e sătul.

Cu voia dumneavoastră,l-am insultat destul.
Ar fi acum momentul să-l punem sub o lupă
Să ştim:ce formă are şi cu ce se ocupă?

După savanţi şi medici,ca doctorul Argon,
Bacilul se prezintă sub formă de baston...
Dar bolnavii,săracii,spun doctorului Ciucă,
Că lor li se prezintă sub formă de măciucă!
Ce-i el,de fapt? Un zero,un fel de vârcolac
Nici cât un ou de muscă,nici cât un vârf de ac, -
Ceva aşa cilindric... Regret că nu găsesc
O cretă şi-o tabelă ca să vi-l zugrăvesc.
S'a zis că face parte din regnul vegetal,
Dar eu nu cred... fiindcă nu-mi pare natural
Să fie din aceeaşi familie cu floarea,
Să fie văr cu macul şi rudă cu cicoarea,
Cu gingaşa mimoză,cu palidul narcis...
Ar însemna că-şi face familia de râs!
Nu,nu prea are-alură de plantă, - dimpotrivă:
Aţi întâlnit vreodată o plantă agresivă?
Văzut-aţi dumneavoastră o floare sau un pom
Să sară din grădină şi să se dea la om?
Ori aţi putea concepe vreun fel de ciupercuţă
Ce stă să se repeadă,când nimeni n'o asmuţă?
Dar,în sfârşit,s'admitem că scârba asta mică
Ar moşteni'n caracter ceva dela urzică, -
Nu prea importă regnul din care face parte,
Cât mai cu seamă felul cum ştie să se poarte:
Distruge'n organisme ţesuturile vii;
Se instalează'n trupuri firave de copii;
Il poartă'n nas şi gură aproape-orice persoană,
Dar el preferă pieptul de fată diafană -

(Deşi nu-i prea rezistă nici cei mai mari atleţi).
Şi - curios! - el are,de mult,pentru poeţi
Un fel de slăbiciune... s'ar zice că anume
Ii place să distrugă ce-i mai de preţ pe lume!...

De obicei,trăeşte la umbră.Scos la soare,
Devine melancolic şi,câte-odată,moare,
Dar nu întotdeauna.Uscat ca o mumie,
Ades' de supărare el cade'n letargie,
Devine colb,se 'nalţă pe-un strat de aer moale,
Pluteşte'n atmosferă... şi dând mereu târcoale
In jurul nostru,iarăşi găseşte un cotlon
Şi căpătând viaţă - devine iar baston!

Savanţii-l studiază,făcând din el culturi -
Un fel de gelatină... un soi de răcituri
Pe care stau microbii ca'n sânul lui Avram
Şi se'nmulţesc acolo în voia lor...
Uitam!
El,dragoste nu face.Cu omul în contrast,
Bacilul lui Koch este surprinzător de cast.
Dar cum se înmulţeşte atunci? Prin ce minune?
- Prin sciziparitate,sau prin diviziune:
Se rupe'ntâi în două... Apoi se face'n patru...
Şi'n două luni e'n stare să-ţi umple acest teatru
Cu fii,nepoţi,nepoate şi socri mari şi fraţi
Şi veri şi verişoare şi cuscri şi cumnaţi,
Că nici un fel de babă (de-a lor) n'ar fi în stare
Să-ţi spună a cui este şi câte neamuri are!

Prea onorate Doamne!
Doar câteva cuvinte,
Şi-am isprăvit... (v'asigur că nu mi-am pus în minte
Să vă servesc bacilul lui Koch o noapte'ntreagă).

Cum toată lumea ştie,microbul se propagă
Prin aer,prin contactul cu un bolnav în casă,
Prin lapte şi prin carne de vacă oftioasă -
Dar mai ales sărutul,când cade pe-un teren
Prielnic,răspândeşte agentul patogen.

Deci n'ar fi rău,fiindcă prudenţa e de aur,
Să vă feriţi din calea acestui mic balaur
Şi orice om cuminte să cugete mai des
Că n'are nici o grabă şi nici un interes
Să moară de ftizie...
Că poate să-şi aleagă o altă maladie
(Mai sigură,mai promptă şi mai puţin stupidă)...
Sau poate să-şi dea singur în cap c'o cărămidă,
In caz când existenţa îi pare insipidă;
Dar dacă-i place viaţa şi soarele - atunci
E bine să respecte aceste vechi porunci,
Pe care Medicina de-un veac i le prescrie
Şi dumnealui se face mereu că nu le ştie:

Să nu stai toată ziua vârît cu nasu'n scripte,
Iar laptele şi carnea să fie bine fripte;
In orice alimente şi'n orice băutură
Să puneţi acid-fenic - nu mult: o picătură...
Şi cel puţin odată la două săptămâni
Tot omul să se spele pe faţă şi pe mâini...
La poştă sau la gară (şi'n orice loc murdar)
E obligat tot omul să scuipe'n buzunar,
Că pe podea nu-i voe decât în caz de boală...
Iar când te duci la teatru sau intri în vreo şcoală
Şi aerul de-acolo îţi pare echivoc,
E mai recomandabil - să nu respiri deloc...
Acei ce au bronşită sau tuse măgărească,
De semenii lor teferi grozav să se ferească!
Să nu-şi mai piardă noaptea cu lucruri nepermise;
Să ţină toată iarna ferestrele deschise,

Iar vara să se ducă la aer, la Sinaia,
Să stee'nchiși în casă, c'afară-i udă ploaia...
Pe lângă asta-i bine, când suferi de-anemie,
Cu propria ta viață să faci economie
De nu vrei ca la urmă să te trezești mofluz.
Evită surmenajul și orice fel de-abuz;
Rărește-o cu tutunul, mai lasă băutura!...
Iar dacă, din păcate, vrei să-ți apropii gura
De epiderma unei persoane din elită, -
Oricât ar fi persoana aceea de grăbită,
La locul ce urmează să fie sărutat
Să dai întâi o'o cârpă muiată'n sublimat.
Ori, ca să fiți mai siguri de viață, eu vă zic:
Nu sărutați nici mână, nici gură, nici... nimic!

&& Din Banatul înstreinat. La 31 Ianuarie, Soc.culturală "Ștefan Ștefu" din Ecica
a prezentat sătenilor un program de cântece, jocuri și comedia "Coada veacului". Corul,
înființat în 1885 de studentul Valeriu Magda din Arad, e compus din 75 de persoane și
are buni soliști, ca Roman Bugariu și Roman Mucuceanu.- Echipa din Iankov Most a cu-
cerit cupa "Libertății" din Vârșeț la întrecerile de "tenis de masă" ce-au avut loc
la Nicolinți, la 30-31 Ianuarie; la ele au mai participat echipele românești din Su-
tieska, Vladimirovăț, locală, Voivodinți, Ovcea, Uzdin și încă 4 sate.- La 12 Martie au
avut loc la Vlaicovăț întrecerile finale de șah pe 1960. Cupa "Libertății" a revenit
echipei din Satu Nou; urmează echipele din Begheiți, Vlaicovăț, Nicolinți, Barițe, Suti-
esca.- Soc.culturală din Grebenaț, "Gheorghe Coșbuc", a dat la 6 Martie o serbare. Fan-
fara s'a prezentat cu potpuriul "Floare bănățeană, corul a cântat "Paltinul cu frunza
lată" și "Seara pe la noi"; pe scenă, "Soacra dlui profesor"; au urmat jocuri populare.
Soc.culturală "Avram Iancu" din Sredistea Mică, cu un program de bucăți corale (Lu-
gojana, Cimpoiașul, Foaie verde de mohor, In poeniță), jocuri (Ardeleana, De doi, Barlabo-
iul, Sârba), piesa "Roza din spini" și "Șezătoarea" a vizitat satele Sredistea Mare,
Mesici, Sălcița; alte serbări sunt anunțate în Gudurița, Jamul Mic, Iablanca.- La 8 Mar-
tie și-a deschis la Ecica prima sa expoziție -17 tablouri- tânărul pictor Simeon Bu-
garu (26 ani), diplomat în belearte la Zagreb. Cu colegii a mai expus până acum la Novi
Sad (1956) și Zagreb (1958).- La concursul muzical organizat de Societatea culturală
din Uzdin s'au distins: Gh.Barbu din Iablanca, cu doine și jocuri dela codru, la ocari-
nă; Ion Vâlcu din Sălcița, cu jocuri populare din fluer; Adam Șamanțu, cu "Te-aștept
pe-acelaș drum" și "De ziua nunții tale-ți scriu"; Ionel Lăpădat, elev din Vârșeț; Gh.
Velici, cu "Ciocârlia" din vioară; Solomon Magda, din Ecica, clarinet; Roman Bugariu
(Ecica); orhestra locală, dirijată de Todor Ghilezan, cu "Hora fetelor", etc.
La ședința literară din sala cinematografului liceului din Vârșeț, la 13 Martie,
s'au prezentat cu versuri și proză Iova Imbroane, Domnica Zaria, Todor Baloș, Ileana D.
Bulic, Costa Toader și S.Almăjan, liceiști și normaliști români.- Elevii români ai li-
ceului din Vârșeț au dat la 27 Martie o serbare -cântece, jocuri, recitări, scenete, pie-
sa "Dorul pierdut"- în Seleuș, unde au fost primiți cu fanfara. Altă serbare au dat în
Mesici.- In cadrul Asociației propunătorilor de limbi materne din cercul Becicherec
s'au înființat trei secții: sârbocroată, maghiară și română.-
Consiliul editurii "Libertatea" din Vârșeț e compus din Petru Buțu, Nicolaie Luca,
Ion Marcovicean, Radu Flora, Ion Sârbovan, Aurel Gavrilov, Todor Milovan, Livia Ardelean,
Victorian Groza, Pavel Blagoe, Petru Lațcu, Ion Tăpălagă, Aurel Trifu și Mihai Avramescu.-
Radio Belgrad, în emisiunea din 29 Martie, a adus elogii româncelor din Begheiți,
ale căror cusături înflorite "sunt căutate în toate orașele țării și peste hotare".-
- Intre cele doua razboaie au apărut în Bnatul înstreinat. în românește, câteva pu-
blicații. La Panciova: "Graiul românesc", 1923 (proprietor, dr.I.Jianu din Alibunar; re-
dactor, I.Erina); "Lumina", 1927 (director, P.Balnojan Mărișescu); "Ziarul nostru", 1934
(responsabil, E.Caciura); "Democratul" (redactor, I.Erina). La Vârșeț: "Nădejdea" 1927-44
primul redactor, N.Roman); "Foaia poporului român", 1936 (redactor, I.Mităr); "Biruința"
1938 (director, N.Roman; redactor, V.Bura).-

&& Aiurând despre o "cârdășie legionaro-comunistă", Bire (Buletinul Iudeocațaonilor
din România în Exil) dă și exemple de "legionari" ce-ar fi colaborând cu reperiștii:
prof.Hulubei ("fost rector sub guvernarea mareșalului Antonescu"), Stanciu Stoian (co-
mandant.. țărănist), etc.- Cu oiștea'n garduri mai dă "Bire" și când -luându-se la
întrecere cu Sima în acordări de grade- vorbește de un oarecare Petrache Ion, "coman-
dant legionar": acest individ, spune "Bire", în 1944 era elev la o școală de aviație;
să fi tot avut, deci, vreo 20 de ani; ori, ultimele gradări, în Legiune, s'au făcut în
Ianuarie 1937, la moartea lui Moța; de unde rezultă că "comandantul" lui Théc a pri-
mit importantul grad când avea vreo.. 13 ani! Dar se știe că logica și bunul simț, la
indivizii dela Bire, n'au loc de rânză. Carea, e imună la ridicol...

DORURI ȘI NECAZURI

D.-Canada: In preajma Paștelui, în afara de lucrul din fabrică îmi e imposibil să
fac altceva. Mă gândesc la toți: încep cu frații și surorile de-acasă, cu rudele și
prietenii, vii sau morți, și după ce termin cu România trec prin Germania, Franța, Ita-
lia, Argentina, prin locuri cunoscute și necunoscute, peste tot pe unde soarta a răs-
pândit pe cei cu cari am crezut, am luptat și viețuit frumoșii ani ai tinereții...

P.-Elveția: Iată-ne în prag de săptămână sfântă - și noi cu jalea'n suflet! Am
cerut la radio Lausanne ca în Dumineca de Paști să zică Rapsodia Română de George
Enescu: au o rubrică specială: "Le disque préféré de l'auditeur". Să vedem de-mi sa-
tisfac dorința!- Aud că de 10 Mai nu va fi nimic, ca în alți ani. Și cum m'aș fi repe-
zit să mai inhalez o leacă de oxigen românesc!- O verișoară din Brașov mi-a scris:
"că un nor greu, nu de ceață ci de pământ roșcat, ce venea dinspre răsărit (bine'nțeles,
ca toate "binefacerile") a străbătut țara, băgând groaza printre oameni. Ce otravă o
mai fi și asta?.. Unui medic refugiat aici îi scrie fratele din Cehoslovacia că aco-
lo s'a ivit o boală nouă: nu se scrie în ziare, nu se vorbește, se șoptește doar în
mare taină de o nouă boală ce bântuie, mai ales printre copii: le cade carnea de pe
oase!.. Alătur o mică contribuție pentru Vatra.

M.-Italia: Iată-mă și'n Italia, de Paști. Suntem aproape, și tot departe. M'am bucu-
rat nespus de cele două Vetre, pe care le-am citit până la ultimul punct. Știi ce am
cu mine? Ouă roșii.. din România. Parcă și ele au luat drumul pribegiei, dar în mod
mai oficial: cu număr și ștampilă. De-ar putea ele povesti de ce's așa micuțe! ca doar
de-acasă le știam mai mari, și cu coaje tare.- Aici am nimerit un timp minunat, plin
de soare și zăpadă. Să tot skiezi.. Când vii în Germania?

R.-Franța: Cristos a înviat! Mulțumesc pentru "darul" românesc din Vatra. De Paști
am fost la liturghia românească cu cei 4 românași sosiți acum din Țară și cari plea-
că spre Brazilia. Ne-am rugat și am plâns între noi.. și am cântat - căci nădejdea nu
scade. Cele povestite de ei ne-au răscolit din nou inimile. Și e bine. Căci uitam atât
de repede!

R.-România: Sforicica de pământ ce mai rămăsese, n'o mai avem. A intrat pe mâini
streine. După multe săptămâni de tot soiul de amenințări, a trebuit să renunț "volun-
tar" la pământ. Grele bătrânețe, și chinuite!- In pachetul ce, în fine, mi-a sosit, nes-
cafeaua se amestecase cu praful de supă, așa că n'am ales nimic din ea. Medicamentele
au ajuns și ele dijmuite. Fiu-meu a avut un accident grav la picior; a stat mult la
pat, neputând și neavând dreptul la tratament, pentrucă nu e în "câmpul muncii". Murim
de foame pur și simplu. Am ajuns sa vindem și.. cravatele, pentru câțiva lei. Nici nu
puteți să vă dați seama cum e la noi. De Paști, ce-o fi o fi, am mers la biserică..

Z.-România: In casa noastră ni s'a lăsat o singură cameră, cu dreptul de a găti în
bucătăria noastră, împreună cu alte 4 familii, pe care ni le-au adus în celelalte 4
camere. Coadă facem, zilnic, pentru cele mai mărunte alimente. Orizontul în care traim
e într'adevăr disperat. Fericiți sunt numai cei ce au murit - chiar dacă nu au cruce-
cine știe pe unde și prin ce depărtări. Și totuș, nu disperăm de steaua noastră la a-
cest hotar al civilizației unde am fost lăsați de Dumnezeu. Suntem siguri ca zările
se vor lumina și pentru noi. Nenumărate sunt suferințele din jur, și nu putem cu nimic
a le îndulci, noi înșine fiind reduși, ca toți intelectualii, la mijloace minime; inte-
lectualii nu sunt buni la nimic, pare-se, în societatea ideală ce se făurește în Răsă-
rit. Ca să ne putem hrăni, a trebuit sa vindem pian, covoare, mașina de cusut, ceva mobi-
lă și alte lucruri din casă. Obiectele de artă și cărțile ne-au rămas, acestea fiind
aici lucruri fără căutare, căci cine le-ar prețui -intelectualii- sunt reduși la mi-
zerie, iar noii îmbogățiți nu prețuesc nimicurile ce-am strâns o viață întreagă.

G.-Italia: Un italian repatriat recent din România, după ce-a fost dus prin toate
pușcăriile, mi-a povestit de-acolo lucruri ce-ți taie respirația. Intre altele, o scenă:
legionarii dintr'o închisoare au fost odată strânși la un loc iar directorul, evreu,
le-a vorbit cam așa: Voi trebue să vă obișnuiți cu gândul că nu mai sunteți oameni,
ci animale. Porci. Așadar, trebue să faceți exerciții ca să vă obișnuiți cu noua stare.
Nu trebue să mai umblați pe picioare, nici să vorbiți, ci pe patru labe, grohăind. Exe-
cutarea!- Bieții copii -erau mai toți elevi și studenți-, niște umbre, pieriți de
foame, bătăi și umiliri, și fața de gealații înarmați ce înconjurau pe director, n'au
avut încotro... Peste puțin li s'a adus și "mâncarea": niște apă caldă, cu ceva tărâțe
și coji de cartofi, servită într'un fel de lighene. Nenorociții au fost siliți s'o
soarbă aplecați, cu mâinile la spate și grohăind între înghițituri...
Nota noastră, ca să nu se creadă că cele spuse sunt basme: Părintele Luigi Cozzi,
în "Tra le spire delle due bestie", publicată la Udine, 1959, cu "nihil obstat" și "im-
primatur", povestește, la pagina 19, cum, în regimul triumviratului evreesc Gerö-Hegedüs-
Münich, nenorociții din închisorile maghiare "erau puși să se târască goi cu blidul
de ciorbă, pe care nici porcii n'ar fi mirosit-o măcar, între dinți" - și cum, la pro-
testul victimelor, li se răspundea rânjind că "sunteți viermi și viermii, pentru a
mânca, se târasc"!

R.-Grecia: Vatra rămâne,pentru mine cel puțin,cea mai curată și desinteresată contribuție la păstrarea demnității de oameni.. (mai puțin ceeace am fi dorit să fie cei ce altădată promiteau să aducă scarele pe pământ.E dureros,dar materialul uman nu este totdeauna așa cum se arată în vremi călduroase..).Cinste dar celor ce în ciuda restriștilor au reușit să se mențină.Și aici contribuția Vetrei rămâne de prim ordin.- Zilele acestea au sosit aici doi refugiați.Veștile din țară sunt cele cunoscute: teroarea,continuă cu intensitate; arestările,deasemenea.Lagărele dela fabrica de celuloză din Deltă sunt arhiplino.S'a dat o amnistie pentru pungași,dar nici n'au putut beneficia prea mult de "omenia" comunistă: au fost atâtea excepții,încât au devenit tocmai ele regula.Despre așa zisa ridicare a salariilor din vara trecută, spun că s'a dat cu dreapta și s'a luat cu stânga mai mult.Prețurile la produsele greu de vândut au scăzut în adevăr(cosmetice,mobile de lux,etc.),dar în schimb la cele de larg consum,ca unt,carne,produse lactate,deci cele mai necesare traiului, prețurile s'au ridicat destul de mult.Lumea se răsbună cu gluma,cu bășcălia.Iți trimit "una" de pe vremea instalării comuniștilor,făcută de Păstorel Teodoreanu.Nu-i tocmai.. "cușer",dar merge bine pentru "democrații" de toate nuanțele:

Trec la drum vreo șase boi,
Intoliți în haine noi
Și se'ndreaptă spre Palat,
Că-i guvernul.. democrat.
Grozea,frunte de cireadă,

S'a oprit în loc să vadă,
C'au pierdut la o răscruce
Bou-Zăroni,bou-Burduce.
Și când turma s'a'ntregit,
Boul Grozea a mugit:

"Voi,tovarăși democrați,
Pentruce vă răschirați?"
Și-a răspuns boul Zăroni,
Sumecându-și pantalonii:
"Mo,ca nu ne-am răschirat,
Numa ce ne-am.. balegat".

R.-Iugoslavia: Și să mai știți că Vatra nu-mi ajunge,și nici speranță nu-i să mai ajungă.Aici,una se spune și bașca se aplică.Sfântul adevăr e pus la trei metri sub pământ! Satele noastre? Soare,senin,covor de mătase verde,gângănit de plozi,bobocei de catifea galben-verzui,geamuri deschise,surîs de pereți în proaspătul varului la prag de sărbători,ulcele cu smoc de floricele și peșchir tivit cu culori vii,bănuți galbeni lucind în apa de cristal hărăzită celor mutați dela noi; turle de biserici, panorama Vârșețului,cimitirul cu crucile proaspăt văruite de Paști,străjuite de pomii ninși de floare,holdele bogate.. Am putea sta bine în această "vale a plângerii" dar suntem bătrâni cu inima,și coama prinde a albi de greu,între neînțelegerea omenească și repeziciunea veacului atomic...

X.-Grecia: Imi scrie un prieten din Turcia că Vatra a scos și anul acesta două numere.Adevărat? Aici,în "țara tuturor libertăților",încă nu ne-a sosit.Dacă mai ai, încearcă și trimite alte numere.Poate avem noroc.. Noi tot ne încăpățânăm să credem că aici,în țara noastră,unde trăim de mii de ani,vom putea avea unele elementare libertăți.Măcar ca în Rusia totalitară: unde,de bine de rău,naționalitățile pot cel puțin să vorbească în propria lor limbă... Vă trimit și o poezioară,care,așa cum e, săracă sau bogată,va să facă plăcere Vlahilor dela noi:

Jealea intră tu-a noastri hori
Și locu nâ-lu furarâ
Grețlu aspurgu a noastri școli
Și-limba va tea s'nâ-u chiarâ.

Grecu,câțălu ți-alindzi oale
Nu ști elu di-aluarâ,
Că românu nu-și alasâ
A lui limbâ vroarâ?

Cumu v'arâvdămu mâraț di noi
Aisti ți n'adarâ?
Ți lucru ari preftu grecu
Tu românească hoarâ?

Câtu s'li'nveață eli grițeaști
Pi ficiorli-a noci,
Nu va-li facâ s'agârșească
Mormințâli cu ploci.

Tu iasti avdzăl'aist'auâ
Ți-adarâ grețli-a noauâ,
S'nu poț s'ti'nolini al Dumidzău
Cumu știi pi limb'a tauâ?

Câtu s'li'nviață Chirie Leison
Pi limba eleanâ,
Eli va avdâ di la mă-sa
Doamne miluianâ.

Di la școalâ cât'acasâ,
Căndu ficiorlii trecu,
Bunâ dzua și bunâ seara
Dzăcu pi limb'al grecu.

Nu-alâcămu limba s'nâ-u chiarâ,
Că va grețlii-așe;
Noi la vatrâ pi cinuși
Va-li'nvițămu a,be,ce,de.

C.-Italia: In iarna anului 1950,Februarie,spre miezul nopții,tata se trezește în lătratul câinilor.El făcea parte dintr'un grup legionar de rezistență,condus de David.Când mama deschide ușa,se pomenește cu 3 securiști cu armele întinse,cari ne iau la bătaie.Tata fu legat,împreună cu un inginer care era la noi.La poartă îi aștepta o dubă.Toată curtea era plină cu securiști ,iar casa înconjurată.A doua zi aflarăm că și popa e ridicat,și tot grupul.Comuniștii ne-au luat tot din casă,dormear pe niște paie de-acum.David a fost condamnat la moarte și executat în parcul din Craiova,iar restul la închisoare,unde mulți au murit,iar alții mai zac și acum.Tata a scăpat numai cu doi ani,dar avocatul care l-a apărat a murit și el în închisoare.
Am intrat să lucrez,cu nume fals,la Reșița: lucru de noapte,foarte greu pentru vârsta mea,iar ziua mergeam la școală.Șefii mei erau un ungur și un rus.Faceam eco-

nomie de mâncare să pot ține pe mama în spital,că nu putea să mai meargă din cauza unei bătăi ce luase dela colectori.Intre timp,tata a fost din nou arestat,iar mama și frații duși în Bărăgan.Văzându-mă în pericol de a fi descoperit,am hotărît sa fug cu orice risc.Drumul până la Dunăre l-am făcut pe jos,căci autobuzele erau controlate.Am stat ascuns mai multe zile la un prieten; acesta mi-a făcut rost de un bilet de vapor,care mergea noaptea spre Turnu Severin,și a hotarît să fugă cu mine.
Noaptea aleasa era furtunoasă,ploaie și vânt grozav.Până la punctul de sărire toți grănicerii au mers cu noi în compartiment și n'am putut nici semn să ne facem. După ce trecurăm de Prahova,grănicerii se urcară pe bord la posturile lor.Pe fereastra vaporului nu puteam sări,pentrucă se urcase lume dela alte porturi.Prietenul meu ezita.Ii spun să-și aducă aminte că s'a jurat că vom sări chiar dacă om muri.Eșirăm pe coridorul mic,care ducea sus la bord.Aici era întuneric și eu m'am desbrăcat până la brău.In acest timp comandantul vaporului intră în compartiment și prietenul meu se întoarse și el de frică.Eu eram desbrăcat deja și nu mă mai puteam întoarce.Trăsei fulgarinul pe mine să nu vadă grănicerii că sunt desbrăcat și mă urcai pe bord. In fața mea,la trei metri,era primul grănicer; mă observă,dar eu mă făcui că o iau spre W.C.,și el,din cauza vântului și ploii își trase mantaua pe cap.Eu în acest timp rapede mă las jos,îmi trag pantalonii și sar peste grilajul vaporului.M'am dus la fund înotând spre malul iugoslav și când ies să iau aer am observat că pe Dunăre mă urmărea cu reflectorul dela vapor.Venea o șalupă în dreptul unde mă observase,dar eu am mers mai mult pe la fund și din cauza valurilor care mă mai țineau ascuns am scăpat cu viață. ..Din Bârza Palanca am fost dus la Negotin în închisoare.N'aveam pe mine decât chiloții cu care trecusem Dunărea.Dela Negotin m'au dus,după 3 zile, la Pancicva; apoi,după o lună și jumătate,la Gherovo.După o săptămâna am încercat să fug în Italia,dar m'au prins.După alte două săptămâni am încercat iar,și cu noroc..
..Mă văd acum acasă: mama a pus masa și nu mă lasă să ciocnesc oul până când nu vine tata.. Cristos a înviat!..

D.-Franța: Am reușit să ajung și la Paris,clandestin și fără bilet de tren.Mi-a fost foarte greu,pentrucă nu prea cunosc romàni.Peste câteva zile sper să încep lucrul și să-mi revin puțin,pentrucă 6 zile n'am dormit,și n'am mâncat nimic.Am venit și pe jos,cu autobuzul și cu trenul,am trecut prin multe greutăți,dar totuș am ajuns. Am avut dificultăți și cu poliția de aici din Paris,pentrucă nu vrea să-mi dea sejurul din cauza lui Hrușciov,arde-l-ar focul.A trebuit să stau sub supravegherea poliției înainte de a veni el și în timpul cât a stat.Nici nu credeam,nici prin gând nu-mi trecea ca aici în Occident să se petreacă lucruri de acestea.Și eu,care am trecut Dunărea înnot cu atâtea speranțe...

L.-Italia: N'or fi prea poetice versurile ce-ți trimet,făcute de alcanul Țării..

Toate liftele păgâne
Din Tine s'au adapat!
Dar credințele străbune
Totuși nu s'au spulberat!
Din prinosul Tău de daruri
Oricine s'a înfruptat,
Dar neștirbit îți rămâne
Sufletul neîntinat!
Țară dulce și viteazâ!
Dușmanul acum viaza
Pe pământul nestinat!

Dar zadarnică-așteptarea
Nu va fi! Și desrobirea
Când vrea Domnul,va veni!

Pe o mica rămurică
Intârzie o floricică..
Cât e ea de mititică!
Floricică,floricea,
Du-te cu dragostea mea..
Către Țara mult iubită
Și-așa de napastuită!

Steaua ei s'a'ntunecat,
Soarta ei că s'a schimbat!
Unde era avuție,
Nu mai afli bucurie!
Unde am avut noroc,
Acum toate's subt obroc!

Dee Domnul îndurare,
Să scăpăm de așa stare!
Sub a Lui milostivire
Toate să-și revie'n fire!

B.-Franța: Am trecut și pela Freiburg.Nu trebue să insist asupra surprizei ce-am avut la vederea Bibliotecii(pe care în niciun caz n'o credeam de asemenea dimensiuni). E în adevar o operă pozitivă de prima mână.Păcat că toată comoara de-acolo rămâne decamdată nefructificată! Perspective sunt,dar dacă nu se face o echipă care să se ocupe deliberat și serios de treabă...

T.-Statele Unite: Simt o mare mulțumire sufletească auzind că mai sunt frați ce-și sacrifică dolarașii pentru scopuri nobile.Aștept cu nerăbdare întoarcerea în Europa.Vreau să-mi curăț rugina de pe inimă și creer,depusă de atâția ani.Vreau să încercăm o campanie de presă pentru slăbirea jugului pus pe frații noștri macedoneni.

T.-Olanda: In "Porunca ceasului de față" scrii că o unire generală nu e posibilă. De acord! Și'n țară dac'ar fi fost,Vișoianu cu ai lui,ei nu s'ar fi găsit în grupa chinuiților,ci în a profitorilor.Ce se întâmplă în țara cu unii,unelte ale unei forțe străine,se întâmplă și aici în exil.Deosebirea e numai de stăpân.Și întrebarea este numai cât se deosebesc stăpânii unora de stăpânii altora.Credința mea e că foarte puțin.De aceea suntem unde suntem - fiindcă a crede altfel,am comite absurditatea să concludem că numai neștiința și necunoașterea ne-au adus în situația de astăzi.
Forța stăpânilor lor este enorm de mare - în cearta însă cu Dumnezeu; și drumul lor,fixat de diavol pe muche de secure,nu-i va duce decât la sfârșitul pe care-l me-

rită.Când și cum va fi rezolvată problema țării noastre,nu știm.Știm însă că va fi rezolvată de Dumnezeu,prin intermediul acelora ce stau sub ascultarea Lui și se fac uneltele Lui.Câți dintre Românii exilați se găsesc în această categorie,iarăși nu știm.Știm însă că se găsesc.Mari și mici.O strângere a lor într'o organizație clădită pe baze largi,din aceleași motive de care d-ta vorbești în articol,mi se pare la ora actuală <u>absolut necesară</u>.Nu este deloc prea târziu și nici nu este prea de vreme. Altfel,ca români stăm spectatori și nu putem întreprinde nimic de dimensiuni mai mari.Dela comitetul dlui Vișoianu,cel mai mare dintre toate comitetele mici,nu ne putem aștepta la mai mult decât fac și au făcut,fiindcă atât li se permite.Situația țării noastre e cea mai rea,de aceea noi trebue să ne găsim nu la coada tuturor grupurilor naționale de refugiați,ci în fruntea lor.

S.-<u>Spania</u>: Revolta pe americani e îndreptățită dintr'un punct de vedere: ineficacitatea și chiar absurditatea politicii lor externe,acest lanț neîntrerupt de concesii făcute Moscovei,aceste trădări.. Dar pentru a înțelege cauza acestor scandaloase atitudini trebue pătruns mai adânc în secretele politicii americane.Guvernul Statelor Unite e puternic influențat și chiar controlat de rețelele subversive ale comunismului mondial.Această mișcare lucrează cu două aripi: orientală,încorporată în Statul sovietic,și occidentală,formată din infiltrații comuniste,care au ajuns la un așa grad de perfecțiune încât constitue structuri paralele cu puterile legitime ale statului,adevărate guverne oculte.In realitate nu există decât un singur dușman,comunismul; "americanismul" nu-i în realitate decât o acțiune subversivă a comunismului. Poporul american e el însuș o victimă a conspirației mondiale,ca noi toți.Această dualitate a puterii: legitimă și ocultă,- e caracteristică nu numai Statelor Unite. Toate țările occidentale suferă de aceeași boală.De aceea e necesar ca lupta împotriva comuniștilor să ia un caracter universal.

R.-<u>Italia</u>: Ce să spun? "Svastici cu cântec" mi-a plăcut.Așa este.Dar ce folos,că astfel de articole le citim noi între noi,cari mai știm ce ne doare,în loc să circule în limbi streine,într'o lume care e departe de a bănui ce vierme-i roade temeliile!

C.-<u>Chile</u>: Aici,după un an și jumătate de liniște și măsuri energice,guvernul de tendință liberala a reușit să frâneze inflația și să stabilizeze în mare parte valoarea monezii.Din păcate,de câteva săptămâni se notează masive mișcări provocate de "stângaci",cari caută să distrugă tot ce s'a construit.

B.-<u>Suedia</u>: Pe seama coexistenței plănuită și clocită de atâta vreme în secret de oamenii Cremlinului,aș putea spune fără nicio exagerare că articolul din Vatra "Svastici cu cântec" scoate la iveală toată murdăria ce stă la baza înscenării.Mă întreabă un prieten,acum câteva luni,dac'am văzut pajura național-socialismului german pe pereții caselor.Sunt câteva -zice el- făcute de adolescenți care n'au de lucru: fură crema de ghete de-acasă și se distrează.. Insă ziarele scriu că un rabin din Canada a descoperit la Malmö,în sudul Suediei,un atelier unde se fabrică banderole cu pajura și svastica,iar copiii,în parte israeliți,le pun la braț și-și înspăimântă bieții părinți... Rabinul,poate din delicatețe,nu spune însă unde se află atelierul făcător de svastici,nici cine sunt meșterii.. Interesant că rabinul s'a dat la publicitate, în loc sa fi dat afacerea pe mâna poliției; și mai interesant este că a făcut "descoperirea" fara să se miște din Canada...

Alte noutăți,le am din Glasul lui Pankov.Văd de-acolo că țara merge bine - și se ține de invenții.Mare și tare pe-acolo e unul Grohrâmăceanu - Jegărel,cum îl alintă prietenii.Cum l-o fi chemat înainte,nu știu; sunt mulți cărora le e rușine să poarte numele moștenite.De Jegărel se spune c'a construit o mașină de spălat,care-i spală rufele fără să le mai desbrace... o spune singur: intră'n mașină cu îmbrăcămintea boțită de parcă-i scos dela etuvă,iar după câteva minute iese Jegarel ras,tuns și frezat - cu hainele călcate la dungă,cu ceas la brâu și cu lengeria albă ca laptele. Numai jegul,rapănul de pe trup nu i-l poate scoate mașina.Așa cum nici o leșie nu l-a putut curăți de rapăn înainte de a "guverna"...

Să vă spun una,o ispravă a unui tiz de-al lui Grohrâmăceanu.Pe vremea când pentru stârpirea ploșnițelor nu exista alt mijloc decât fumul de pucioasă,apare la ziar un anunț cu un "preparat miraculos": "Pentru stârpirea ploșnițelor și gândacilor de orice fel trimet ramburs noul preparat care distruge sigur și definitiv aceste insecte dăunatoare sănătății și care turbură liniștea și somnul cetățeanului trudit de munca zilei.Numai cu 100 de lei oricine își poate curăți casa de sus până jos de ploșnițele încuibate prin încheieturile mobilierului și crăpaturile pereților.Rugăm încercați cu încredere preparatul nostru".Efectul anunțului fu cu mult mai miraculos decât chiar preparatul.Mii și mii de cereri începură să curgă din toate părțile,împreuna cu costul.Excrocul însă,pentru a se pune la adăpost de urmările legii,pe măsură ce soseau banii își plătea ca orice negustor cinstit taxele impozitului la cifra de afaceri și în acelaș timp,fără să piardă vremea,trimitea miraculosul preparat la adresele indicate: o cutiearǎ de carton frumos ambalată în care se aflau două bucăți de scândură și un bilețel cu "modul de întrebuințare": "Așezați ploșnițele pe una din scânduri,

iar cu cealaltă le striviți.Pân'acuma,niciuna n'a rezistat acestui procedeu.In cazul că nu vreți să întrebuințați preparatul nostru,le puteți omorî tot așa de lesne strivindu-le între degetul mare și cel arătător.."

M.-<u>Franța</u>: Ziua de 10 Mai,căzând anul acesta într'o zi cu trei ceasuri rele,Marțea,iar enoriașilor noștri muncitori le-ar fi fost imposibil să ia parte la sărbătorirea evenimentului,Biserica noastră a crezut de cuviință să înalțe cântări de laudă independenței și regatului Duminică 8 Mai.Fundația însă,mai conservatoare de tradiții,a serbat pe 10 Mai chiar în ziua respectivă,cu "Conu Leonida față cu reacțiunea". Și pentrucă n'au vroit să țină seamă de cele trei ceasuri rele,chiar pe unul din acestea au căzut domnii dela Fundație cu Traiască Regele,că,cu toate sforțările bieților coriști,melodia nu prea putea sa iasă din gâtlej...

A venit și pe la noi vestea cu re-resfințirea americanului vlădică Valerian.Asta mi-aduce'n minte o poveste mai veche.Imediat după război,câțiva români de-ai noștri își găsiră adăpost într'un lagăr de D.P.polonezi,unde,ca să poată sta în liniște,au zis ei că sunt albanezi.Dar,unul din albanezii noștri s'a amorezat de o poloneză și până la urmă s'au căsătorit.Poloneza însă,catolică din cale-afară,vroia cununie cu orice preț și cerea albanezului să meargă neapărat la popa; fie la care-o fi: neamț, polonez sau albanez,dar trebue să se pună de acord cu Dumnezeu.După un an de zile, află nevasta că soțul ei nu-i deloc albanez,ci român sadea.De aceea zor nevoe să meargă acum la un popă românesc,că ea s'a cununat "pe negru".Și cum la Braunschweig era părintele Emilian Vasiloschi,se pun oamenii noștri în rânduială bisericească, spre liniștea sufletească a femeii care se ținea foarte aproape de canoane.Treaba nu s'a oprit însă aci,că ajungând ei la Paris și văzând consoarta biserică mare și frumoasă,cu preoți mulți,de schit și de mir,nu s'a lăsat până ce n'au mai făcut cununia și aici.Cam la fel se întâmplă și cu vlădica Viorel: se episcopește oridecâte ori are prilejul,că doar nu strică.. Legându-se de cele ce se petreceau cu Biserica noastră din Paris,dl Șeicaru spunea cândva,în "Curierul românesc",că un american la Roma voia cu orice preț să mănânce porumbel la frigare.Dar el nu știa italienește și nici chelnerul cu care se ciorovăia nu pricepea limba yankeului.Cum peste drum era o biserică,americanul apucă pe italian de mânecă și,intrând în sfântul lăcaș,îi arată ce-l interesa și-l întreabă cum se numește acesta. "Spirito Santo",îi răspunse italianul,iar americanul,mulțumit,comandă un.. spirito santo la frigare.In cazul lui Trifa,avem deaface tot cu un american,căruia însă îi este poftă de ciulama de spirito santo.Că legile acestea eclesiastice,cancanele sau cum Dumnezeu se mai numesc trebuesc respectate numai de laici.

S.-<u>Chile</u>: Pe-aici a fost mare jale în urma catastrofei din sudul țării,provocate de cutremur.Poporul a răspuns cu o generozitate și altruism fără seaman la ajutarea populației sinistrate.- Pentru Vatra noastră,pun câțiva dolari..

N.-<u>Argentina</u>: Noi primim regulat frumosul răvaș Vatra.Păcat că din partea noastră,foarte rar trimitem câte ceva..

B.-<u>Argentina</u>: Din scumpa Românie am primit trista veste că buna mea mamă a încetat din viață.Dumnezeu s'o ierte.A dat neamului nostru doisprezece copii,mă doare inima că niciunul n'am putut fi lângă dânsa când și-a dat sufletul.

G.-<u>Germania</u>: De Rusalii mi-aduc doar aminte că mergeau țiganii pe străzile Bucureștiului cu Paparudele.Dar Călușarii când mergeau? Am niște filme de acasă cu costume și jocuri naționale.Am să ți le proectez pe perete când vii.Pe urmă,am plăci românești.Și mai este și niște șerbet,dulceață de căpșuni,de vișine..

L.-<u>Statele Unite</u>: Mulțumesc frumos că ați avut bunăvoința de a semnala în Vatra teza mea de doctorat din Mexic.Dacă am adus o contribuție,meritul va fi al acelor milioane de anonimi români ce se întind din Cernăuți și până în Tricala și Larisa,și din Bug până în Bosnia și Istria,- pe cari Coșbuc i-a reprezentat în adevăr cu cea mai înaltă demnitate și talent.

H.-<u>Olanda</u>: Am primit ultimele numere și m'am bucurat să citesc lucruri spuse pe șleau.Să dea Dumnezeu sănătate și putere,căci mereu e nevoe să se spună adevarul, dându-se peste nas cui trebue...

P.-<u>Statele Unite</u>: Din puținul meu trimit Vetrei un mic ajutor de 5 dolari și-i urez numai "ambăreață" întru apărarea cauzei românești în general și a fraților noștri Aromâni din Macedonia.

V.-<u>Germania</u>: Mulțumesc foarte mult pentru Vatra.Din păcate sau mai bine zis din neglijență n'am trimes nimic pentru anul acesta,deci alăturez acestor rânduri câteva mărci,mângâindu-mă cu gândul că "cei din ceasul al doisprezecilea vor fi primiți ca și cei din ceasul întâi".Cu speranța că nu aveți mulți clienți de teapa mea,închei..

M.-<u>Franța</u>: Cum conferința dela "vârf" s'a dus dracului,iar de altă parte văd că acum până și Turcul se mișcă,poate n'ar fi rău să facem și noi o conferință mai la "rădăcină": poate o fi mai roditoare! Așadar,dacă ai răgaz -fiind vorba numai de timp,deoarece cheltuielile de drum nu's o problemă pentru directorul Vetrei,care are

gratis pe toate vehiculele cu motor din Europa occidentală..- vino pe la noi.Mi se pare că ne apropiem de sfârșitul lumii.Vom avea așa fericirea,cei de azi,să spunem că am trăit până la capătul ei.Necazul e că pe ceea lume nu ne-or întreba de numărul anilor,ci de cum i-am petrecut.Deci nu viețuiala,ci făptuiala ne va frânge gâtul.

R.-Turcia: Turcia e salvată la ora actuală.O mână de trădători de neam și țară târât-au țara în prăpastie.Cu ajutorul lui Dumnezeu,tirania a fost zdrobită.Armata și tineretul au acționat în modul cel mai integru și național.

P.-Italia: Mulțumesc din tot sufletul pentru Vatra - o primesc regulat,dar sunt foarte tristă că nu pot să vă trimit datoria către ea.De data asta sunt și bolnavă, am tromboză la ochi.Dv nu știți situația mea de aici: eu sunt la "Casa di Riposo" pentru bătrâni; aici sunt numai Ruși din China.La început ne da o mie de lire lunar, dar de la Crăciun nu mai primim nimic,așa că sunt foarte mâhnită în suflet.Am scris la Comitet să-mi trimiță cât de puțin,o sută-două și aș fi mulțumită,că sunt uitată de toți aici în munții piemontezi.Cristos a înviat! Trăiască România!..

PLUGARULUI de Leonida Lutotovici

Cutreeră câmpia în lung și în lat -
nu-i ești tu împărat?
Nu ți se'nchină ție zorile,
nu-ți cântă'n dimineți privighetorile?
N'ascultă boii,bivolii,caii,de tine
ca de-un stăpân? altul cine
cunoaște ogoarele ca tine,
câmpiile,pădurile,
și drumurilor toate cotiturile...

Și'n asfințit nu vine soarele să ți se'nchine
când merge să se culce după dealuri?
Nu te umbresc norii valuri-valuri,
In zilele prea calde de vară?
Nu porți tu'n adâncile tale cară
povara manoasă de grâu aurit
copiilor hrană și omului trudit?
Fruntea-ți arsă de năduf și soare,
care alt împărat o mai are?

Sdrobește sub opincă bulgărele de țărână
așa cum îl sfințești cu vânjoasa-ți mână
când cu sămânța mănoasa îl sameni.
Când trec pe drum pe lângă tine oameni
nu ți se'nchină ca unui Imparat,
când bob de grâu arunci în lung și'n lat
pe-ogorul brazdat cu plugul de tine?

Plugul,sapa,coasa,furca,nu de tine
ascultă și te-ajută cât pot fiecare mai bine?
nu'n tine își pune nădejdea o țară
când plugul tău câmpurile'ntinse le ară?
Doar cerul prea greu te'ncovoaie
Când te rogi să-ți dea sănătate și ploaie...

&& Israelul a ținut să dea încă o proba de forță,permițându-și să aresteze pur și simplu,pe teritoriul altei țări,la mii de km depărtare,un cetățean strein.Cu ce drept? Poate un fel de arvună a dreptului de stăpân al lumii,la care visează cu ochii deschiși.Altfel,chiar dacă Eichmann e cel mai mare criminal,există legi și convenții ce reglementează procedura în astfel de cazuri.Insă dispreţul "stăpânului" pentru normele "goymilor",cum și talmudica poftă de răzbunare -la fel de vie chiar dupa 20 de ani dela "fapte"!- au împins autoritățile "poporului ales" să se dea încă odată în spectacol internațional,arătându-și adevărata față.

Felul răpirii: făcându-și victima să-și piardă cunoștința și transportând-o apoi pachet cu avionul,- cum și scrisoarea din Tel Aviv "semnată" de Eichmann,prin care "declară" că.. spontan și de bună voe a venit în Palestina ca să dea seama de crimele comise - se potrivesc perfect cu procedura sovietică.De unde se verifică încă odată adevăratul izvor de inspirație al bestialelor metode ce de ani se aplică de ucenicii lui Marx,Engels și altor evrei nefericiților creștini căzuți în laba bolșevică! Dacă "fapta" din Argentina ne uluește,nu mai puțin are și partea bună: ca tot ce e menit sa deschidă cât mai multora ochii asupra adevăratului suflet al urmașilor celor ce-au răstignit pe Isus.-

&& Cu ocazia conferinței "la nivel","Circulo Rumano para la accion latina" din Madrid a difuzat mici desene,în forma de timbre,reprezentând,în jurul turnului Eifel, trei candizi porumbei cu ramura de maslin și o pasăre răpitoare cu secera și ciocanul.Dedesubt,în română,engleză,spaniolă: "Libertate Europei de Răsărit".-

&& In Iugoslavia -scrie "Libertatea" din Vârșeț,10 Aprilie- "chestiunea națională nu mai constituie un măr de discordie.Acest lucru se poate vedea mai bine în satele cu populație mixtă" din Banat.- Nu se vede în schimb deloc în satele cu populație curat românească din Timoc,Macedonia și Istria!

&& Dna Charlotte Hayman,președinta Asociației Românilor din Viena,a organizat,la 27 Februarie,cu refugiații bulgari,la "Nansen Haus",un bal al copiilor.Au fost aduși copii români orfani dintr'un azil și fiecare a primit un mic dar.S'au premiat costumele mai reușite.(Cineva,care pretinde că se trage dintr'o familie de preoți moldoveni,s'a supărat că nu i-a fost și fata premiată: era în costum unguresc...).-

&& Despre "Zece Mai",la serbarea "Armoniei" de la Roma,a vorbit pr.Cârnațiu.S'a cântat Graiul neamului,Imnul eroilor,Frumoasa cu ochii verzi,Smaranda,Catalina,etc.- distingându-se,ca totdeauna,solistă,studenta Tamer Mefküre,turcoaică din România.-

SEMNALĂRI

& APOSTOLUL DUMINECILOR ȘI AL SĂRBĂTORILOR DE PESTE AN DIMPREUNĂ CU RÂNDUIALA
CÂNTĂRILOR,Grottaferrata,1958.- Operă monumentală,adevărat eveniment creștinesc și
românesc,pentru care se cade mulțămită alcătuitorilor -Mons.Bârlea,părintele Mateos,
dl Racoveanu(i se ghicește adesea mâna),maestrul Drăguțescu,cu nu multe,dar sugesti-
ve ilustrații; și e o probă de nobilă modestie că s'au pus abia în coadă-, Congrega-
ției Orientale și în special cardinalului Mooney,care a susținut cheltuielile,desigur
considerabile: volumul,de formatul și stilul grafic de mare eleganță al vechilor ca-
zanii,trece de 270 de pagini.Limba traducerii,din grecește,e într'adevăr ca un fagu-
re de miere: când ne vom simți de aici înainte graiul amenințat de contaminări,știm
la ce isvor să ne adăpăm. "Impreună-lucrătorii" așa se explică: "Pentru îmbrăcarea
gândului sfânt în cuviincioasa haină românească,ei s'au silit să țină cumpăna dreap-
tă între aroma graiului vechiu și prospețimea graiului de azi; între frumos și iera-
tic; între plasticitate și claritate; între puterea de înțelegere a poporului și exi-
gențele credinciosului cultivat".Iar,la sfârșit,cetitorul e rugat să nu-i judece cu
asprime pe întocmitori,"căci,îmbrăcând în haină românească dumnezeescul cuvânt pre-
dicat de Sfinții Apostoli,ei n'au vrut a se făli cu altceva fără numai cu fala de
care vorbește în epistolele sale sfântul și dumnezeescul Pavel"(vai! tocmai în penul-
timul rând al cărții: "epistotele..).Nouă ni se pare că acest "prim Apostol românesc
apărut până acum pe pământul Occidentului",și în condiții atât de minunate,este și o
fală a exilului nostru.Și ca atare îi subliniem importanța.-

& TEATRO ROMENO,Milano,1960.- In cunoscuta și apreciata colecție "Teatro di tutto
il mondo" a editurii Nuova Accademia,dra Alexandrina Mititelu,după o amplă panoramă
a literaturii noastre dramatice,dela "pezevenghi" până la Ionesco,prezintă în exce-
lente traduceri,la care au contribuit și Alda Colpi și Dario Cartago Scattaglia,
"Scrisoarea pierdută","Omul cu mârțoaga" de Ciprian și "Cruciada copiilor" de Blaga.
E vorba,deci,de o mică antologie ponderată cu inteligență în așa fel încât să dea o
idee asupra diferitelor aspecte ale teatrului nostru original.Pe copertă: femeia cu
iia lui Matisse,în culori; iar pe banderolă,oarecum ostentativ: "cele mai reprezenta-
tive opere dramatice ale unei literaturi,care a menținut vie conștiința propriei ori-
gini latine".

Munca rodnică a profesoarei de română dela Universitatea din Padova merită cu a-
tât mai mult recunoștință cu cât cam în acelaș timp și oficialitatea reperistă a pu-
blicat,prin îngrijirea fostului prieten al Românilor,prof.Giuseppe Petronio,un volum
de Teatro romeno,la editorul Parenti din Florența,și tot într'o colecție cunoscută
("Saggi di cultura moderna").Conținutul e mai bogat,deși se rezumă numai la literatu-
ra comică și satirică,însă e vădit tendențios: alături de cele două comedii mari ale
lui Caragiale,de "Gaițele" lui Kirițescu(traduse de prof.Baffi,dela Roma),de "Titanic-
Vals" de Mușatescu,apar "Steaua fără nume" și,natural,"Ultima ediție" de Mihail Se-
bastian,precum și -lovitura de grație!- "Jurnaliștii" lui Al.Mirodan.In introducerea,
din fericire scurtă,compilatorul pomenește de "tristele condiții politice și cultu-
rale" din România dintre cele două răsboaie mondiale: perioadă în care nu numai că
trei dintre autorii antologizați(Kirițescu,Sebastian,Mușatescu) și-au putut scrie,
publica și vedea reprezentate cu succes operele,dar însuș profesorul Petronio condu-
cea,satisfăcut,institutul de cultură fascistă din Iași. "Fata cu zestrea" a lui Gri-
gorescu de pe coperta trebue,banuim,că nu e deloc mulțumită de folosința ce i s'a dat.
Publicarea,aproape simultană,în Italia,a celor două antologii de literatură dra-
matică românească trebue să ne servească,nouă,celor din refugiu,ca avertisment și ca
îndemn.Reperiștii au început o bătălie serioasă pe tărâm cultural,la care avem dato-
ria să replicăm,așa cum a făcut,chiar dacă neintenționat,însă la timp și oportun,dra
Mititelu dela Padova.

Profităm de ocazie spre a semnala suspecta grijă a funcționarilor culturali repe-
riști de a înlocui în bibliotecile mari occidentale vechile ediții ale clasicilor
noștri cu ediții noi,epurate de regim.S'a ajuns până la sustragerea unor volume,care
dovedesc bunul drept românesc asupra Basarabiei și Bucovinei.Evident,cine le-a împru-
mutat și le-a... pierdut,a plătit regulat paguba; însă numai bănește(fiindcă Legațiii-
le comuniste au bani și pentru treburi ca acestea).Publicarea,chiar paralel - n'are
importanță: cu cât sunt mai multe și bune inițiativele noastre,cu atât contribuim mai
mult la apărarea patrimoniului spiritual românesc,schimonosit de reperiști- a "Lexi-
conului dela Freiburg și a "Enciclopediei" din Mexic trebue,prin urmare,zorită.Să pre-
zinte,aceste două opere monumentale,în fața lumii libere,adevărata față a culturii
românești libere! Și să nu lipsească din nicio mare bibliotecă a Apusului!

& P.IROAIE,Per un profilo di Nicola Balcescu,maestro,eroe e scrittore del Risor-
gimento romeno,Trapani,1959.- Față de nelegitima și neobrăzata asumare de către comu-
niști a autorului "Istoriei lui Mihai Vodă Viteazul" ca precursor,această nouă lucra-
re a profesorului dela Palermo,care și în trecut s'a mai ocupat de Bălcescu,consa-
crându-i un adevarat cult în orașul sicilian unde s'a stins și unde astăzi există o

stradă cu numele istoricului şi luptătorului român,restabileşte adevărul şi-l revendică pe Balcescu,după dreptate,exilului nostru.Se dă,în felul acesta,şi o replică volumului tendenţios "Nicola Balcescu e il Risorgimento nazionale in Romania",publicat în 1953,prin grija şi cu cheltuiala legaţiei reperiste,de un scriitoraş comunist sau pe alăturea,Mario Leporatti.Dl Iroaie insistă,cum se cuvine,asupra sentimentelor profund antimuscăleşti ale celui care a scris net şi profetic că popoarele Europei au de ales doar între a fi libere ori ruse şi a propus,acum mai bine de un veac,o cruciadă a libertăţii şi a civilizaţiei împotriva barbariei slave din răsărit.Autorul reproduce,în plus,şi un pasaj mai puţin cunoscut dintr'o scrisoare către Ghica,în care Bălcescu spune(traducem din italieneşte): "Noi,care am atacat privilegiul şi monopolul proprietăţii,vom fi siliţi într'o bună zi să ne batem ca să apărăm proprietatea de comunism".Are,deci,perfectă dreptate dl Iroaie când aşa conchide: "Balcescu ne apare drept unul dintre primii luptători contra rusismului şi a comunismului".-

& Vintilă HORIA,Roumanie,estratto dal volume "Les grands courants de la pensée mondiale contemporaine",Milano,1959.- O "panoramă" precisă a filosofiei româneşti de astăzi,cât se poate de bine venită,într'un volum enciclopedic de mare circulaţie în Apus.Cu un an înainte,Academia reperistă a publicat în franţuzeşte un volum gros de "Philosophes roumains contemporains",printre care-i aflăm,fără mirare,pe Ralea,Joja,Gulian şi un Tănase,şi,cu mirare,pe Mircea Florian şi D.D.Roşca.Vintila Horia restabileşte adevărul şi proporţiile,şi ca exponenţi ai gândirii româneşti autentice îi prezintă,rând pe rând,pe Rădulescu-Motru,pe Gusti,Nae Ionescu,Nichifor Crainic,dar în special,adică mai pe larg şi detailat,pe Lucian Blaga,Mircea Eliade,Emil Cioran,la care descoperă firul comun al anti-historismului. "Panorama",destinată unor lectori occidentali,se poate completa util cu excelentele,bogate în sugestii şi intuiţii,"Câteva note asupra gândirii româneşti" publicate de Horia Stamatu,fulgurant ca totdeauna mai mult decât sistematic,în ultimul număr din "Destin".-

& Mariano BAFFI,Le grammatiche della lingua romena,Modena,1959.- Extras din "Cultura neolatina",buletin al Institutului de filologie romanică de pe lângă Universitatea din Roma,studiul lectorului de română dela Facultatea de litere din Roma trece în revistă,folosind şi,uneori,completând lucrările anterioare ale lui Romulus Ionaşcu şi Iorgu Iordan,diferitele gramatici ale limbii române,dela primele încercări,din a doua jumatate a sec.XVIII,până la ultimele manuale reperiste,până la partea de gramatică din "Limba romînă contimporană" a lui Iorgu Iordan.Nu lipsesc meritate sublinieri ale prostului obicei comunist de a politiciza şi lingvistica,reproducându-se,chiar de către Iordan,la exemple,articole de ziar şi discursuri ale demnitarilor reperişti,a căror gramatică -observă bine dl Baffi- nu e totdeauna "ortodoxă".-

& Rosetta DEL CONTE,Panorama di poesia rumena contemporanea,în "Il giornale dei poeti",Roma,VII,1-2(Ian.-Martie 1960).- Vorbeam ceva mai sus,cu părere de rău mai mult decât cu indignare,de foşti prieteni ai Românilor.E şi cazul autoarei acestei scurte antologii lirice,unde apar,traduse aşa şi aşa,versuri nu numai de Arghezi,Călinescu,Demostene Botez,dar şi de -absit injuria verbis!- A.E.Baconsky,Mihai Beniuc("dupa Eliberare(sic!) unul dintre glasurile cele mai viguroase ale noului crez"),Isanos Magda,Eugen Jebeleanu,Maria Banuş,Romulus Guga,Veronica Porumbacu şi alte asemenea orătănii.Intr'o scurtă şi confuză notă se vorbeşte,iarăşi,despre "eliberarea" rusească şi despre "revoluţia" dela 23 August 1944,la care scriitorii amintiţi ar fi luat parte integrantă.E bine să nu pierdem din vedere aceste afirmaţii ale domnişoarei,care se prezintă ca "profesoară de limba şi literatura română la Facultatea de Litere a Universităţii dela Roma".Dacă amărăciunea n'ar fi,cum spuneam,mai mare decât indignarea,am aminti,aici,că în marele Dicţionar literar Bompiani,în volumul al doilea al "autorilor",dra Del Conte scrie,la capitolul Iorga,că marele istoric este,textual,"întemeietorul.cu Cuza Voda,al partidului democrat naţional".Şi greşala nu poate fi a tipografului,italian,care,de diferenţa dintre A.C.Cuza şi Cuza Voda,evident,habar n'are...

& Luigi RUSSO ,Il tramonto del letterato,Bari,1960.- Tot aici,la necazuri,înregistrăm un"mesaj către literaţii români",de două pagini,introdus de cunoscutul,ba chiar marele critic italian,în ultimul volum publicat în colecţia "Biblioteca di cultura romena" a editurii Laterza.Mesajul ar fi fost scris cu ocazia celei de a "XV-a aniversări a căderii regimului fascist în România" şi pomeneşte de o vizită a autorului în România,în Sept.1956.Dumnezeu nu i-a ajutat însă,fiindcă s'a îmbolnăvit destul de greu,aşa că a putut lua contact cu oamenii de cultură români numai.. la spital.Mărturiseşte că,dacă unii literaţi români s'au declarat satisfăcuţi de cum merg lucrurile azi în Repere,alţii,cei mai mulţi,i-au amintit enormele sacrificii pe care trebue să le îndure,ori au criticat pur şi simplu regimul.Fostul crocian liberal şi-a luat sarcina -şi o spune- să-i încurajeze,să-i convingă că orice revoluţie are lacune şi impune restricţii şi jertfe,să-i asigure că,până la urma,comunismul va triumfa.Incă un trist epizod de inconştienţă vinovată a multor intelectuali apuseni.

Şi n'are importanţă că Luigi Russo e,astăzi,/politiceşte,un ramolit.Dar ce-am făcut noi,fiecare dintre noi,ca să-l lămurim? Fiindcă şi epavele,dacă şi când e cu putinţă,trebuesc salvate.-

& Eugen DRAGUŢESCU: Cu ocazia recentei expoziţii dela Assisi,a scos,în loc de obişnuitul catalog al operelor prezentate,primul număr,original şi elegant,dedicat dlui şi dnei N.Caranfil,dintr'o revistă,pe care o avea,mai curând decât în minte,în suflet,de multă vreme: "Toporaşi".Cum subiectul expoziţiei era "Grecia",pe unde maestrul s'a călătorit şi îmbătat de Paşti,scrie,ca introducere,despre "inteligenţa liberă" a Elinilor,profesorul academician Aldo Ferrabino.Frumoasă,de Draguţescu,şi afectuoasă evocare,cu reproduceri,a lui Brâncuş în "La Fiera letteraria" din Roma (numărul din 8 Mai 1960): cel mai răspândit săptamânal literar italian; şi vrednică de semnalat colaborarea sa,cu desemne,la o nouă revistă de literatură,artă şi moravuri,"PERSONA",din Roma,condusă înţelept şi cu caldură de prea bine cunoscutul prieten al Romînilor -(mai există,în ciuda exemplelor negative de mai sus)- prof.Marcello Camilucci.-

& Luki GALACTION PASSARELLI,Tempo degli angeli,Roma,1960.- Un nou roman,în cheie mistică -desigur,moştenire din literatura de odinioară a tatălui-, cu trei personaje,doi bărbaţi şi o femeie,trăind din şi prin Absolut.Autoarea,care,cum se ştie,e şi pictoriţă,localizează acţiunea,de altfel foarte sublimată -prevalează discuţiile şi teoretizările platonice,teologice(cartea e dedicată,frumos,şi "lui Ioan evanghelistul,în ceruri")- într'o cabana izolată din Carpaţi şi la Bucureşti,în jurul catedralei Sfântul Iosif."Vreme de îngeri" are şi un înţeles simbolic,profetic chiar: cei trei se simt în misiune de regenerare,prin credinţă cristologică,a lumii,rătăcite la nivel inferior,utilitar.-

& Ion PROTOPOPESCU,Dicţionar român-spaniol,urmat de un dicţionar de modisme şi zicale,Madrid,1960.- Altă treabă bună,atât a profesorului-autor,cât şi a foarte activei edituri "Carpaţii", "această primă încercare de dicţionar româno-spaniol şi spaniol-român".In situaţia de bilingvism ori trilingvism,în care mai toţi ne găsim astăzi,lucrări ca aceasta sunt absolut indispensabile.Ar trebui ca pentru fiecare dintre limbile occidentale să se realizeze aşa ceva,înainte de a ne lăsa precedaţi de reperişti.Cari şi din vocabulare înţeleg să facă instrument de propagandă politică.-

& ORBIS,Louvain,IX,1,1960.- Apărând cu exemplara regularitate de totdeauna,revista dlui Sever Pop aduce,ca material românesc,numai o scurtă,dar densă notă,despre unele forme verbale româneşti,a dlui Karl G.Bottke,dela Universitatea din Wisconsin; şi continuarea studiului dnei Tatiana Fotich,dela Universitatea catolică americană,asupra terminologiei noastre ecleziastice.Printre colaboratori îl aflăm şi pe Românul de adopţie Enver Esenkova,cu consideraţii relativ la influenţa franceză în limba turcă.Dlui prof.Pop i se datoresc deasemenea o broşură închinată filologului extrem-orientalist Willem A.Grootaers,cu ocazia conferinţelor ţinute de dânsul la Louvain,precum şi,tipărit în volumaş separat,cu toate indicaţiile necesare,programul primului congres internaţional de dialectologie generală,care va avea loc la Louvain şi Bruxelles dela 21 la 27 August viitor,şi care se anunţă bogat în participări.-

& Ştefan BACIU,Um continente em busca de uma doutrina,Rio de Janeiro,1959.- Metamorfozele exilului: delicatul poet român de odinioară,devenit doctrinar politic sudamerican! Dintr'o scurtă prezentare,aflăm chiar cu bucurie că liricul cântăreţ al dragostelor noastre tinereşti e considerat astăzi "um dos mais autorizados intérpretes,não apenas no Brasil,mas em toda a América Latina,dos problemas de nossa politica e nossa cultura contemporanea"; colaborează la "Tribuna de Imprensa" şi ţine o rubrică zilnică de politică internaţională în nu mai ştim care mare ziar din Rio.

In această ultimă cărţulie,autorul analizează situaţia din ţările sud şi centralamericane,pronunţându-se decis atât contra dictaturilor de dreapta -consideră negativ "justiţialismul" lui Peron-, cât şi contra comunismului.Programul minimal de reforme,pe care-l propune,şi care cuprinde împroprietărirea ţăranilor,naţionalizarea progresivă a resurselor,o piaţă comună locală şi crearea unor "case populare şi de alimentaţie",are tocmai scopul să elimine pericolul demagogiei sinistre a comunismului internaţional,care se pare că începe să câştige teren şi în America de sud.Problema Fidel Castro nu se pusese încă; abia se rezolvase în sens pozitiv criza din Guatemala.In orice caz,soluţia "democratică",indicată de dl Baciu pentru ţările din America latină,nouă ni se pare plină de riscuri: s'a dovedit ad abundantiam că democraţia,cu toleranţa,complicităţile,impotenţa substanţială,prevalenţa intereselor de partid asupra intereselor naţionale,e terenul de incubaţie cel mai potrivit pentru prosperarea comunismului.

& Carlo TAGLIAVINI,Le origini delle lingue neolatine,introduzione alla filologia romanza,Bologna,1959.- In această a treia ediţie a cursului litografiat din 1949,cunoscutul glotolog şi romănist dă importanţa cuvenită limbii noastre printre celelalte neolatine; şi are cuvinte destul de grele,pentru o lucrare ştiinţifică,la adresa

lingviştilor sovietici şi reperişti,cari au inventat,din motive politice,o nouă limbă,moldovenească,ajungând până la a scoate toată partea relativă la Basarabia din noua serie a Atlasului lingvistic român şi din aproape toate noile studii de limbă dela Bucureşti.Deşi s'a dus,invitat oficial,în ţară,anul trecut,profesorul dela Bologna nu-i cruţă pe ruso-comunişti.Afirmă clar că "Basarabia din secolul al XIV-lea până la începutul sec.al XIX-lea a constituit partea orientală a principatului Moldovei" şi că "Prutul nu formează graniţă lingvistică"; şi publică o hartă a României Mari,ca să arate care este adevărata realitate de Stat,şi nu numai de limbă unitară, a României.Contestând existenţa separată a unei limbi moldoveneşti,dl Tagliavini citează -ne place s'o subliniem- în sprijinul tezei sale articole şi studii ale prof. Lozovan.Ceeace arată încă odată cât pot face (şi au datoria să facă) oamenii de cultură din exil pentru lămurirea colegilor apuseni în chestiunile de tot felul,care privesc neamul românesc şi tragedia sa de astăzi.-

& <u>ALMANAHUL PRIBEGILOR ROMÂNI</u> 1960,alcătuit de <u>Constantin ARSENE</u>,Paris,ed."Curierul românesc".- Am avut cuvinte de nelimitat elogiu pentru primele două ediţii ale acestei generoase opere; le repetăm cu tot atâta vigoare astăzi,când materialul ei e şi mai preţios.Cine mai ştia,de pildă,că în 1918 seraficul savant Ovid Densusianu a scris în franţuzeşte,cu patimă naţionalistă,despre vitejia soldatului român; sau amintea "fărâmiturile" postume ale lui Goga,publicate de Revista Fundaţiilor în 1939? Se reproduc articole mai vechi despre pământurile româneşti ameninţate şi despre comunităţile valahe din afara graniţelor; cum şi pagini din istoria ziaristicei şi a literaturii noastre.Cum e natural şi foarte potrivit,memorialistica ocupă bună parte din masivul volum.Contribuie,dintre cei dispăruţi,<u>Radu Rosetti</u> şi <u>Eugen Lovinescu</u>. Dintre exilaţii de astăzi: dl <u>C.Xeni</u>(amintiri dela baroul bucureştean,despre Maniu); dl <u>Pamfil Şeicaru</u>(despre C.Mille,dar în special,cu un adevărat studiu amplu,despre Panait Istrati şi despre dezamăgitoarea experienţă a celor 16 luni petrecute de scriitor în Uniunea Sovietică; un alt important articol al fostului director al "Curentului" atinge o delicată problemă: "Este posibil un partid creştin-social în România de mâine?"); dl <u>I.N.Manzatti</u>(despre Grigore Dinicu,"aristocrat al lăutei").La inedite,menţionăm şi un schimb de scrisori între mareşalul german Von Manstein şi generalul Chirnoaga pe timpul rasboiului trecut,precum şi profilul informativ şi critic -"O glorie mondială"- închinat la timp maestrului Ionel Perlea.

Nu se poate,însă,epuiza nici pe departe bogăţia de material din acest almanah al dlui Arsene,care aduce de toate -frânturi din clasici,anecdote,poezii uitate,fragmente de istorie a neamului,schiţe amuzante,evocări dureroase,aforisme celebre- pentru tot Românul,care vrea să se regăsească,neputând-o face deocamdată pe pământul patriei,în oglinda literară a ţării şi a vremilor de demult şi de ieri.-

& <u>Luigi COZZI</u>,Tra le spire delle due bestie,Udine,1959.- Terminăm cu o cărţulie de mare interes şi de enorm curaj,cu atât mai semnificativă,cu cât e opera a unui preot catolic din zona de graniţă a Italiei,unde contactul direct cu lumea comunistă dă judecăţii plenitudine şi competinţă.Autorul,care-şi ia ca motto cuvintele din Matei:"Nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală şi nimic ascuns care sa nu ajungă cunoscut"-,denunţă fără rezerve complotul iudaic contra umanităţii creştine,de o parte şi de alta a cortinei de fier.Comunism şi capitalism,adică balaurul împuţit şi mielul fals,sunt feţele schimbătoare ale aceluiaşi monstru apocaliptic,care încearcă să sufoce persoana umană,să-i distrugă demnitatea şi idealurile,pentru a o face sluga neputincioasă a Kahalului.Impresionantă în special e documentarea ajutorului pe care,de mai bine de patru decenii încoace,Occidentul,dominat de Evrei -pe cari părintele Cozzi îi identifică unde-i bănuiai mai puţin,prin State majore chiar,la direcţia cercetărilor atomice,printre prigonitorii nazişti ai coreligionarilor- îl dă Rusiei sovietice şi comunismului internaţional,oridecâte ori Cremlinul s'a găsit în pericol.Revoluţia din Ungaria şi trădarea Apusului iudaizat sunt analizate sever şi veştejite cum merită.E pomenită des şi România,unde evreimea a făcut ravagii.

Deşi prevede încă multă durere şi lacrimi pentru omenirea creştină,până ce va înţelege că atât la răsărit cât şi la apus comandă "aceeaşi pacoste iudaică",şi se va decide să scape de ea(nu exterminând-o,ci izolând-o şi tăindu-i ghiarele în politică, în presă,pretutindeni,făcând-o nevătămătoare),autorul e convins că "erezia iudaică dominatoare grăbeşte involuntar răsăritul unei a doua universale Invieri creştine, graţie înseşi victimelor de plâns,semănate de ea dealungul şi dealatul continentelor".

Fără a împărtăşi întru totul această viziune globală şi cam simplistă de atotputernicie a evreimii internaţionale,care lasă nerezolvate o sumă de interogative fundamentale,trebue să admitem totuşi că documentarea e alarmantă şi dă serios de gândit asupra capacităţii şi mai ales voinţei Occidentului iudaizat la cârme de a se opune şi rezista presiunii,de aceeaşi rasă,dinspre est.-

Adrian Popa

"Dumnezeu,care ne-a dat viaţa,ne-a dat şi libertatea.Forţa le poate distruge,dar nu le poate separa" (<u>Thomas Jefferson,1774</u>).